ଡାନିଏଲ ଲତିଫି ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ

ବନାମ

ଭାରତ ସଂଘ

ସେପ୍ଟେମ୍ବର 28, 2001

[ଜି. ବି. ପଟ୍ଟନାୟକ, ଏସ୍. ରାଜେନ୍ଦ୍ର ବାବୁ, ଡି. ପି. ମହାପାତ୍ର, ଦୋରାଇସ୍ୱାମୀ ରାଜୁ ଏବଂ ଶିବରାଜ ଭି. ପାଟିଲ୍, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିଗଣ]

ମୁସଲମାନ ଆଇନ:

ମୁସଲମାନ ମହିଳା (ଛାଡ଼ପତ୍ର ଉପରେ ଅଧିକାର ସୁରକ୍ଷା) ଅଧିନିୟମ 1986:

ସମ୍ବିଧାନ ବୈଧତା- ଅଧିନିୟମଟି ସିଆରପିସି ର ଧାରା 125 ବ୍ୟବସ୍ଥାରୁ ମୁସଲମାନ ଛାଡପତ୍ରପ୍ରାପ୍ତ ମହିଳାଙ୍କୁ ବାଦ ଦେଇଛି- ଅଧିକନ୍ତୁ, ଧାରା 3 ଅଧୀନରେ ମୁସଲମାନ ଛାଡପତ୍ରପ୍ରାପ୍ତ ମହିଳା ତାଙ୍କ ପୂର୍ବତନ ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅନୁଷ୍ଠିତ ଇଦ୍ଦତ ଅବଧି ମଧ୍ୟରେ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ଏବଂ ନିରପେକ୍ଷ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଏବଂ ଭରଣପୋଷଣ ପାଇବାକୁ ହକଦାର ଥିଲେ- କୁହାଗଲା: ଏହି ଅଧିନିୟମ ସାମ୍ବିଧାନିକ ଭାବରେ ବୈଧ- ଇଦ୍ଦତ ଅବଧି ପରେ ସମ୍ପ୍ରସାରିତ ଯୁକ୍ତିସଙ୍ଗତ ଏବଂ ନ୍ୟାୟସଙ୍ଗତ ବ୍ୟବସ୍ଥା ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଇଦ୍ଦତ ଅବଧି ମଧ୍ୟରେ କରାଯିବା ଆବଶ୍ୟକ- ତାଙ୍କ ଛାଡପତ୍ରପ୍ରାପ୍ତ ପତ୍ନୀଙ୍କୁ ଭରଣପୋଷଣ ପ୍ରଦାନ କରିବାକୁ ମୁସଲମାନ ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ଦାୟିତ୍ୱ ଇଦ୍ଦତ ଅବଧି ମଧ୍ୟରେ ସୀମିତ ନୁହେଁ -ଜଣେ ଛାଡପତ୍ରପ୍ରାପ୍ତ ମୁସଲମାନ ମହିଳା, ଯିଏ ପୁନର୍ବାର ବିବାହ କରିନାହାଁନ୍ତି, ତାଙ୍କ ଭରଣପୋଷଣ ପାଇଁ ତାଙ୍କ ସମ୍ପର୍କୀୟଙ୍କ ବିରୋଧରେ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରିପାରିବେ- ଯଦି ସମ୍ପର୍କୀୟମାନେ ଏପରି ଭରଣପୋଷଣ ଦେବାକୁ ଅସମର୍ଥ ହୁଅନ୍ତି ରାଜ୍ୟ ୱାକଫ ପର୍ଷଦକୁ ଭରଣପୋଷଣ ଦେବାକୁ ହେବ- ଏହି ଅଧିନିୟମ ଅନୁଚ୍ଛେଦ 14, 15 ଏବଂ 21 କୁ କ୍ଷୁର୍ଣ୍ଣ କରେ ନାହିଁ - ଭାରତର ସମ୍ବିଧାନ, 1950 ଅନୁଚ୍ଛେଦ 14, 15 ଏବଂ 21- ଫୌଜଦାରୀ କାର୍ଯ୍ୟବିଧି ସଂହିତା, 1973, ଧାରା 125 ।

ବିଧାନର ବ୍ୟାଖ୍ୟା:

ଗଠନର ନିୟମ -ଏକ ଆଇନର ବ୍ୟବସ୍ଥା- ଦୁଇଟି ଗଠନର ସମ୍ଭାବନା- ଅଗ୍ରାଧିକାର- କୁହାଗଲା: ସେହି ଗଠନ, ଯଦି ଅନୁମତିପ୍ରାପ୍ତ, ଯାହା ବିଧାନକୁ ପ୍ରଭାବଶାଳୀ ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମ କରିଥାଏ, ତାହାକୁ ଅଗ୍ରାଧିକାର ଦେବାକୁ ପଡିବ- ଯେତେବେଳେ କି ସେହି ଗଠନ ଯାହା ବିଧାନକୁ କ୍ଷମତାତୀତ କିମ୍ବା ଅସାମ୍ବିଧାନିକ କରିଥାଏ, ତାହାକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରିବାକୁ ପଡିବ ।

ଶବ୍ଦ ଏବଂ ବାକ୍ୟାଂଶ:

"ଛାଡ଼ପତ୍ରପ୍ରାପ୍ତ ମହିଳା ":ଏବଂ "ଇଦ୍ଦତ ଅବଧି"- ଅର୍ଥ- ମୁସଲିମ ମହିଳା (ଛାଡପତ୍ର ଉପରେ ଅଧିକାରର ସୁରକ୍ଷା) ଅଧିନିୟମ, 1986 ର ଧାରା 2(a) ର ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ।

"ଭରଣପୋଷଣ:, "ବ୍ୟବସ୍ଥା" ଏବଂ "ମହର"- ଅର୍ଥ- ମୁସଲମାନ ମହିଳା (ଛାଡପତ୍ର ଉପରେ ଅଧିକାରର ସୁରକ୍ଷା) ଅଧିନିୟମ, 1986 ର ଧାରା 3 ର ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ।

ଆବେଦନକାରୀମାନେ ମୁସଲମାନ ମହିଳା (ଛାଡପତ୍ର ଉପରେ ଅଧିକାର ସୁରକ୍ଷା) ଅଧିନିୟମ, 1986 ର ସାମ୍ବିଧାନିକ ବୈଧତାକୁ ଆହ୍ୱାନ କରି ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ସମ୍ମୁଖରେ ଏକ ରିଟ୍ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରିଥିଲେ ।

ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ତରଫରୁ ଏହା ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ଏହି ଅଧିନିୟମ ଅଣ-ଇସଲାମୀୟ, ଅସାମ୍ବିଧାନିକ ଏବଂ ଏହା ଧର୍ମନିରପେକ୍ଷ ଚରିତ୍ରକୁ ଦୁର୍ବଳ କରିଥିଲା ଯାହା ସମ୍ବିଧାନର ମୌଳିକ ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟ ଥିଲା; ଯେ ମୁସଲିମ ମହିଳାମାନଙ୍କୁ ଫୌଜଦାରୀ କାର୍ଯ୍ୟବିଧି ସଂହିତା, 1973 ର ଧାରା 125 ର ପ୍ରୟୋଗରୁ ବଞ୍ଚିତ କରିବାର କୌଣସି ଯୁକ୍ତି କିମ୍ବା କାରଣ ନାହିଁ ଏବଂ ଫଳସ୍ୱରୂପ ଏହି ଅଧିନିୟମଟି ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 14 ଏବଂ 21 ର ଭେଦଭାବପୂର୍ଣ୍ଣ ଏବଂ ଉଲ୍ଲଂଘନକାରୀ ବୋଲି ବିବେଚନା କରାଯିବା ଉଚିତ୍ ।

ପ୍ରତିବାଦୀମାନଙ୍କ ତରଫରୁ ଏହା ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ଛାଡ଼ପତ୍ର ପ୍ରାପ୍ତ ମୁସଲମାନ ମହିଳାଙ୍କ ପାଇଁ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 3 ଅଧୀନରେ ଏକ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ଏବଂ ନ୍ୟାୟସଙ୍ଗତ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଏବଂ ଭରଣପୋଷଣ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି; ଯେ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଅଧିନିୟମ ଭେଦଭାବ ପାଇଁ ଏକ ବୈଧ ଆଧାର ଥିଲା; ଯେ ମୁସଲମାନ ଛାଡପତ୍ରପ୍ରାପ୍ତ ମହିଳାଙ୍କ କର୍ମହୀନ ବାସହୀନ ଅବସ୍ଥାର ଯତ୍ନ ନେବା ପାଇଁ ଏହି ଅଧିନିୟମ ଯଥେଷ୍ଟ ଭଲ ଥିଲା; ଯେ ଏହି ଅଧିନିୟମର ବ୍ୟାଖ୍ୟା ମୁସଲମାନ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଅଧିନିୟମ ସହ ସମାନ୍ତରାଳ ହେବା ଉଚିତ; ଯେ ଏହି ଆଇନର ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରିବା ସମୟରେ ମୁସଲମାନମାନଙ୍କ ସାମାଜିକ ନୈତିକତାକୁ ଧ୍ୟାନରେ ରଖିବା ଉଚିତ; ଯେ ଏହି ଅଧିନିୟମ ସମସ୍ତ ସମସ୍ୟାର ସମାଧାନ କରିଥିଲା ଏବଂ ତେଣୁ ଏହି ଅଧିନିୟମ ଅବୈଧ କିମ୍ବା ଅସାମ୍ବିଧାନିକ ନଥିଲା ।

ଏହି ଆବେଦନକୁ ଖାରଜ କରି ନ୍ୟାୟାଳୟ

କହିଲେ: 1 ବୈବାହିକ ସମ୍ପର୍କ ସହ ସମ୍ପୃକ୍ତ ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକର ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରିବା ସମୟରେ, ଭାରତୀୟ ସମାଜରେ ପ୍ରଚଳିତ ସାମାଜିକ ପରିସ୍ଥିତିକୁ ବିଚାର କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଭାରତୀୟ ସମାଜରେ, ଜଣେ ସଂଖ୍ୟାଗରିଷ୍ଠ କିମ୍ବା ସଂଖ୍ୟାଲଘୁ ଗୋଷ୍ଠୀର ହୁଅନ୍ତୁ, ଯାହା ସ୍ପଷ୍ଟ ତାହା ଏହା ଯେ ଜଣେ ପୁରୁଷ ଏବଂ ଜଣେ ମହିଳାଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଆର୍ଥିକ ସମ୍ବଳ ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ଏକ ବଡ଼ ଅସମାନତା ରହିଛି । ଭାରତୀୟ ସମାଜ ଉଭୟ ଆର୍ଥିକ ଏବଂ ସାମାଜିକ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ପୁରୁଷ ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ଅଟେ ଏବଂ ମହିଳାମାନଙ୍କୁ ସବୁବେଳେ ଏକ ନିର୍ଭରଶୀଳତାର ଭୂମିକା ନ୍ୟସ୍ତ କରାଯାଇଛି, ସେ ସମାଜର ଯେକୌଣସି ବର୍ଗର ହୁଅନ୍ତୁ ନା କାହିଁକି । ଅନେକ ସମୟରେ ବିବାହ କରୁଥିବା ଜଣେ ମହିଳା ଉଚ୍ଚ ଶିକ୍ଷିତ ହୋଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ ନିଜର ଅନ୍ୟ ସମସ୍ତ ବୃତ୍ତି ତ୍ୟାଗ କରି ପରିବାରର କଲ୍ୟାଣ ପାଇଁ ନିଜକୁ ସମର୍ପିତ କରନ୍ତି, ବିଶେଷ କରି ସେ ତାଙ୍କ ସ୍ୱାମୀ, ତାଙ୍କ ଆବେଗ, ଭାବ, ମନ ଏବଂ ଶରୀର ସବୁକିଛି ବାଣ୍ଟିଥା'ନ୍ତି ଏବଂ ବିବାହରେ ନିବେଶ ତା'ର ସମଗ୍ର ଜୀବନ ତା'ର ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ସ୍ୱରୂପର ଏକ ଧାର୍ମିକ ବଳିଦାନ ଏବଂ ଅର୍ଥ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଏହା ବହୁତ ଅଧିକ । ଯେତେବେଳେ ଏହି ପ୍ରକାରର ସମ୍ପର୍କ ଭାଙ୍ଗି ଯାଇଥାଏ, ସେତେବେଳେ ଜଣେ ତାଙ୍କୁ କେଉଁ ଉପାୟରେ କ୍ଷତିପୂରଣ ଦେଇପାରିବ, ଯେତେଦୂର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଭାବନାତ୍ମକ ଭଙ୍ଗ କିମ୍ବା ନିବେଶର କ୍ଷତି ସମ୍ବନ୍ଧରେ, ଏହାର କୌଣସି ଉତ୍ତର ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ । ଏହା କହିବା ଏକ ଛୋଟ ସାନ୍ତ୍ୱନା ଯେ ଏପରି ଜଣେ ମହିଳାଙ୍କୁ ତାଙ୍କ ଜୀବନଧାରଣ ପାଇଁ ଅର୍ଥ ଦୃଷ୍ଟିରୁ କ୍ଷତିପୂରଣ ଦିଆଯିବା ଉଚିତ ଏବଂ ଲିଙ୍ଗ ଏବଂ ସାମାଜିକ ନ୍ୟାୟ ସୁରକ୍ଷିତ କରିବା ପାଇଁ ମୌଳିକ ମାନବିକ ଅଧିକାରକୁ ଅଂଶୀଦାର କରୁଥିବା ଏପରି ଉପଶମ ସମସ୍ତ ଧର୍ମର ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସର୍ବଭାରତୀୟ ସ୍ତରରେ ସ୍ୱୀକୃତିପ୍ରାପ୍ତ ଏବଂ ଏହା ବୁଝିବା କଷ୍ଟକର ଯେ ମୁସଲମାନ ଆଇନ ଏକ ଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର

ଦାୟିତ୍ୱ ଯାହାକୁ ବୈବାହିକ ଜୀବନ ସହିତ ସମ୍ପୃକ୍ତ ନଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କର ଯେପରିକି ଉତ୍ତରାଧିକାରୀ ଯେଉଁମାନଙ୍କର ତାଙ୍କଠାରୁ କିମ୍ବା ୱାକଫ ପର୍ଷଦରୁ ସମ୍ପତ୍ତି ଉତ୍ତରାଧିକାରୀ ହେବାର ସମ୍ଭାବନା ଥିବ ସେମାନଙ୍କ ଉପରେ ପ୍ରଦାନ କରିବାକୁ ଚାହୁଁଛି । ଏଭଳି ଆଭିମୁଖ୍ୟ ସାମାଜିକ ତଥ୍ୟର ଏକ ପ୍ରକାର ବିକୃତି ବୋଲି ଜଣାପଡ଼େ । ମୌଳିକ ମାନବାଧିକାର, ସଂସ୍କୃତି, ମର୍ଯ୍ୟାଦା ଏବଂ ଜୀବନର ଶାଳୀନତା ସହିତ ସମ୍ପୃକ୍ତ ସାର୍ବଜନୀନ ପରିମାଣର ସାମାଜିକ ସମସ୍ୟାର ସମାଧାନ ଏବଂ ସାମାଜିକ ନ୍ୟାୟର ଅନୁସରଣରେ ଆବଶ୍ୟକତାର ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ସର୍ବଦା ଧର୍ମ କିମ୍ବା ଧାର୍ମିକ ଆସ୍ଥା ବା ବିଶ୍ୱାସ କିମ୍ବା ଜାତୀୟ, ଗୋଷ୍ଠୀଗତ, ଜାତିଗତ କିମ୍ବା ସାମ୍ପ୍ରଦାୟିକ ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ ବିଚାର ଉପରେ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେବାକୁ ଛାଡିଦେବା ଉଚିତ୍ । ଏହି ଦିଗକୁ ଧ୍ୟାନରେ ରଖି, ପ୍ରଶ୍ନରେ ଥିବା ମୁସଲମାନ ମହିଳା (ଛାଡପତ୍ର ଉପରେ ଅଧିକାରର ସୁରକ୍ଷା) ଅଧିନିୟମ, 1986 ର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକୁ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରିବା କରିବାକୁ ପଡିବ ।

2. ଏହି ଅଧିନିୟମର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକ ସୂଚିତ କରିବ ଯେ ଜଣେ ଛାଡପତ୍ର ପ୍ରାପ୍ତ ମହିଳା ଭରଣପୋଷଣ ପାଇଁ ଏକ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ଏବଂ ନ୍ୟାୟସଙ୍ଗତ ବ୍ୟବସ୍ଥା ପାଇବାକୁ ହକଦାର । 'ବ୍ୟବସ୍ଥା' ଶବ୍ଦ ସୂଚିତ କରେ ଯେ କିଛି ଆବଶ୍ୟକତା ପୂରଣ କରିବା ପାଇଁ ପୂର୍ବରୁ କିଛି ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଏ । ଅନ୍ୟ ଅର୍ଥରେ, ଛାଡ଼ପତ୍ର ସମୟରେ ମୁସଲମାନ ସ୍ୱାମୀ ଭବିଷ୍ୟତର ଆବଶ୍ୟକତା ବିଷୟରେ ବିଚାର ଏବଂ ସେହି ଆବଶ୍ୟକତାଗୁଡ଼ିକୁ ପୂରଣ କରିବା ପାଇଁ ଆଗୁଆ ପ୍ରସ୍ତୁତି ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବା ଆବଶ୍ୟକ । ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ଏବଂ ନ୍ୟାୟସଙ୍ଗତ ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ତାଙ୍କ ବାସସ୍ଥାନ, ଖାଦ୍ୟ, ପୋଷାକ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସାମଗ୍ରୀର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହୋଇପାରେ । ଏହି ଅଧିନିୟମର ଅର୍ଥ ହେଉଛି ଯେ ଇଦ୍ଦତ ଅବଧି ଶେଷରେ କିମ୍ବା ପୂର୍ବରୁ ସ୍ୱାମୀ ପତ୍ନୀଙ୍କୁ ଭରଣପୋଷଣ କରିବାକୁ ଏବଂ ପ୍ରଦାନ କରିବାକୁ ବାଧ୍ୟ ଯଦି ସେ ଏପରି କରିବାରେ ବିଫଳ ହୁଅନ୍ତି ତେବେ ପତ୍ନୀ ଧାରା 3(3) ଅନୁସାରେ ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଏକ ଆବେଦନ ଦାଖଲପୂର୍ବକ ଏହାକୁ ପୁନରୁଦ୍ଧାର କରିବାକୁ ହକଦାର ହେବେ; କିନ୍ତୁ କେଉଁଠି ବି ସଂସଦ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିନାହିଁ ଯେ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ଏବଂ ନିରପେକ୍ଷ ଭରଣପୋଷଣ କେବଳ ଇଦ୍ଦତ ଅବଧି ପାଇଁ ସୀମିତ ଏବଂ ଏହାର ବାହାରେ ନୁହେଁ । ଯଦି ସେ ଦ୍ୱିତୀୟ ଥର ବିବାହ ନ କରନ୍ତି ତେବେ ଏହା ଛାଡପତ୍ରପ୍ରାପ୍ତ ପତ୍ନୀଙ୍କ ସାରା ଜୀବନ ପାଇଁ ସମ୍ପ୍ରସାରିତ ହେବ ।

3.1. ଏହି ଅଧିନିୟମର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକ ଛାଡ଼ପତ୍ରପ୍ରାପ୍ତ ମୁସଲମାନ ମହିଳାଙ୍କୁ ତାଙ୍କ ସ୍ୱାମୀଙ୍କଠାରୁ ଯାହା କେବଳ ଇଦ୍ଦତ ଅବଧି ପାଇଁ ପୂର୍ବତନ ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ତାଙ୍କ ଭରଣପୋଷଣ ପ୍ରଦାନ କରିବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିଥାଏ ଏବଂ ତା'ପରେ ତାଙ୍କୁ ଭରଣପୋଷଣ ଅଧିକାରରୁ ବଞ୍ଚିତ କରାଇ ଗୋଟିଏ ପରେ ଗୋଟିଏ ତାଙ୍କ ସମ୍ପର୍କୀୟମାନଙ୍କୁ ଖୋଜିବା ପାଇଁ ଏଠାରୁ ସେଠାକୁ ଦୌଡ଼େଇବା ଏବଂ ଶେଷରେ ୱାକଫ ପର୍ଷଦର ଦ୍ୱାରସ୍ଥ ହେବା ଦଣ୍ଡବିଧି ସଂହିତା, 1973 ର ଧାରା 125 ର ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ତଥା ନ୍ୟାୟସଙ୍ଗତ ବିକଳ୍ପ ବୋଲି ମନେ ହୁଏ ନାହିଁ । ଏହି ସଂହିତାର ଲାଭପ୍ରଦ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅଧୀନରେ ଛାଡପତ୍ର ପ୍ରାପ୍ତ ମୁସଲମାନ ମହିଳାମାନଙ୍କୁ ସେମାନଙ୍କ ପୂର୍ବତନ ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ଠାରୁ ଭରଣପୋଷଣ ଅଧିକାରରୁ ବଞ୍ଚିତ କରାଯିବା, ଯାହା ଅନ୍ୟଥା ଭାରତର ଅନ୍ୟ ସମସ୍ତ ମହିଳାଙ୍କ ପାଇଁ ଉପଲବ୍ଧ, ଏକ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ, ସଠିକ୍, ନ୍ୟାୟସଙ୍ଗତ ଏବଂ ନିରପେକ୍ଷ ଆଇନ ଦ୍ୱାରା କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱିତ ହୋଇଛି ବୋଲି କୁହାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ଏବଂ ଯଦି ଏହି ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକ ସଂହିତାର ୨ମ ଅଧ୍ୟାୟର ବ୍ୟବସ୍ଥା ତୁଳନାରେ କମ୍ ଲାଭଦାୟକ ହୋଇଥାଏ, ତେବେ ଜଣେ ଛାଡପତ୍ରପ୍ରାପ୍ତ ମୁସଲମାନ ମହିଳାଙ୍କ ପ୍ରତି ଅଯଥା ଭେଦଭାବ କରାଯାଇଛି

ଏବଂ ସେ ହିନ୍ଦୁ, ବୌଦ୍ଧ, ଜୈନ, ପାର୍ସୀ କିମ୍ବା ଖ୍ରୀଷ୍ଟିଆନ ମହିଳା କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ସମ୍ପ୍ରଦାୟର ମହିଳାଙ୍କ ପାଇଁ ଉପଲବ୍ଧ ସଂହିତା ଅଧୀନରେ ସାଧାରଣ ଆଇନର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକର ସୁରକ୍ଷାରୁ ବଞ୍ଚିତ ହୋଇଛନ୍ତି । *ପ୍ରଥମ ଦୃଷ୍ଟିଗତ* ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକ, ତେଣୁକରି, ସବୁ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ପାଇଁ ସମାନତା ଏବଂ ଆଇନର ସମାନ ସୁରକ୍ଷା ଅନ୍ୟଥା ସମାନ ପରିସ୍ଥିତିରେ ସ୍ଥିତ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ କରୁଥିବା ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 14 ର ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ କରିଛି ବୋଲି ଜଣାପଡୁଛି, ଏବଂ ଧର୍ମ ଆଧାରରେ ବିଭେଦ ଯେହେତୁ ଏହି ଅଧିନିୟମ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ମୁସଲମାନ ଛାଡପତ୍ର ପାଇଥିବା ମହିଳାଙ୍କ ପାଇଁ ଏବଂ ସେ କେବଳ ମୁସଲମାନ ଧର୍ମାବଲମ୍ବୀ ହୋଇଥିବା ଆଧାରରେ ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ ହେବ ।

3.2. ଏହା ଉତ୍ତମରୂପେ ସ୍ଥିରୀକୃତ ଯେ ଗଠନର ଏକ ନିୟମ ଉପରେ ଏକ ପ୍ରଦତ୍ତ ବିଧାନ '*କ୍ଷମତାତୀତ*' କିମ୍ବା 'ଅସାମ୍ବିଧାନିକ' ହୋଇଯିବ ଏବଂ ସୁତରାଂ, ଅସିଦ୍ଧ ହେବ, ଯେତେବେଳେ କି ନିର୍ମାଣର ଅନ୍ୟ ଏକ ନିୟମ ଉପରେ ଯାହା ଅନୁମତିପ୍ରାପ୍ତ, ବିଧାନଟି ପ୍ରଭାବଶାଳୀ ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମ ରହିଛି, ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହି ଆଧାରରେ ପରବର୍ତ୍ତୀଟିକୁ ପସନ୍ଦ କରିବେ ଯେ ବିଧାନ ମଣ୍ଡଳ ଅସାମ୍ବିଧାନିକ ବିଧାନ ପ୍ରଣୟନ କରିବାକୁ ଚାହେଁ ନାହିଁ । ପରବର୍ତ୍ତୀ ବ୍ୟାଖ୍ୟାକୁ ଗ୍ରହଣ କରାଯିବା ଉଚିତ ଏବଂ ତେଣୁ, ଏହି ବ୍ୟାଖ୍ୟା ଅଧିନିୟମର ବୈଧତାକୁ ବଜାୟ ରଖିବାରେ ପ୍ରଭାବୀ ହୋଇଥାଏ । ଏହା ଉତ୍ତମରୂପେ ସ୍ଥିରୀକୃତ ଯେ ଯେତେବେଳେ କୌଣସି ଅଧିନିୟମ ଉପଯୁକ୍ତ ପଠନ ଦ୍ୱାରା, ଆଇନର ବୈଧତାକୁ ସମର୍ଥନ କରାଯାଇପାରିବ, ସେତେବେଳେ ଏହିପରି ବ୍ୟାଖ୍ୟା ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା, ଗ୍ରହଣ କରାଯାଏ ଏବଂ ଅନ୍ୟ ଉପାୟରେ ନୁହେଁ ।

4. ଏହି ଅଧିନିୟମର ବୈଧତାକୁ ବଜାୟ ରଖିବା ସହିତ, ସିଦ୍ଧାନ୍ତଗୁଡ଼ିକୁ ନିମ୍ନମତେ ସଂକ୍ଷେପିତ କରାଯାଇଛି:

(a) ଜଣେ ମୁସଲମାନ ସ୍ୱାମୀ ଛାଡପତ୍ର ପ୍ରାପ୍ତ ପତ୍ନୀଙ୍କ ଭବିଷ୍ୟତ ପାଇଁ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ଏବଂ ନ୍ୟାୟସଙ୍ଗତ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବାକୁ ଉତ୍ତରଦାୟୀ ଅଟନ୍ତି, ଯେଉଁଥିରେ ନିଶ୍ଚିତ ଭାବେ ତାଙ୍କର ଭରଣପୋଷଣ ମଧ୍ୟ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ । *ଇଦ୍ଦତ* ଅବଧି ବାହାରେ ଏପରି ଏକ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ଏବଂ ନ୍ୟାୟସଙ୍ଗତ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଆଇନର ଅଧିନିୟମର ଧାରା 3(1)(a) ଅନୁଯାୟୀ ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା *ଇଦ୍ଦତ* ଅବଧି ମଧ୍ୟରେ କରାଯିବା ଆବଶ୍ୟକ ।

(b) ଅଧିନିୟମର ଧାରା 3(1)(a) ଅଧୀନରେ ତାଙ୍କ ଛାଡପତ୍ର ପ୍ରାପ୍ତ ପତ୍ନୀଙ୍କ ପ୍ରତି ମୁସଲମାନ ସ୍ୱାମୀଙ୍କର ଭରଣପୋଷଣ ପ୍ରଦାନ କରିବାର ଦାୟିତ୍ୱ ଇଦ୍ଦତ ଅବଧି ମଧ୍ୟରେ ସୀମିତ ନୁହେଁ ।

(c) ଜଣେ ଛାଡପତ୍ରପ୍ରାପ୍ତ ମୁସଲମାନ ମହିଳା ଯିଏ ପୁନର୍ବାର ବିବାହ କରିନାହାଁନ୍ତି ଏବଂ ଯିଏ *ଇଦ୍ଦତ* ଅବଧି ପରେ ନିଜର ଭରଣପୋଷଣ କରିବାରେ ସକ୍ଷମ ନୁହଁନ୍ତି, ତାଙ୍କ ସମ୍ପର୍କୀୟଙ୍କ ବିରୋଧରେ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 4 ଅଧୀନରେ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରିପାରିବେ, ଯେଉଁମାନେ ତାଙ୍କ ସନ୍ତାନ ଏବଂ ପିତାମାତାଙ୍କ ସମେତ ଏପରି ଛାଡପତ୍ରପ୍ରାପ୍ତ ମହିଳାଙ୍କ ଠାରୁ ମୁସଲମାନ ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ ତାଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ପରେ ଉତ୍ତରାଧିକାରରେ ଯେଉଁ ସମ୍ପତ୍ତି ପା'ନ୍ତି, ତା' ଅନୁପାତରେ ତାଙ୍କର ଭରଣପୋଷଣ ପାଇଁ ଉତ୍ତରଦାୟୀ । ଯଦି କୌଣସି ସମ୍ପର୍କୀୟ ଭରଣପୋଷଣ ପ୍ରଦାନ କରିବାରେ ଅସମର୍ଥ ହୁଅନ୍ତି, ତେବେ ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍ ଏହି ଅଧିନିୟମ ଅଧୀନରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ରାଜ୍ୟ ୱାକଫ ପର୍ଷଦକୁ ଏପରି ଭରଣପୋଷଣ ପ୍ରଦାନ କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇପାରନ୍ତି ।

(d) ଏହି ଅଧିନିୟମର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକ ଭାରତୀୟ ସମ୍ବିଧାନର ଧାରା 14, 15 ଏବଂ 21କୁ କ୍ଷୁର୍ଣ୍ଣ କରେ ନାହିଁ ।

ମହମ୍ମଦ ଅହମ୍ମଦ ଖାନ ବନାମ ଶାହ ବାନୋ ବେଗମ୍, **[1985] 2 ଏସସିସି 556***; ବାଇ ତାହିରା ବନାମ ଅଲି ହୁସେନ୍ ଫିଦାଲି ଚୋଥିଆ,* **[1979] 2 ଏସ ସି ସି 316;** *ଫୁଜ୍ଲୁନବି ବନାମ କେ. ଖାଦର ଭାଲି,* **[1980] 4 ଏସ ସି ସି 125;** *ଆଗା ମହମ୍ମଦ ଜାଫର ବିଦାନୀମ ବନାମ କୁଲସମ ବି ବି,* **241 A 196;** *ଓଲଗା ଟେଲିସ୍ ବନାମ ବମ୍ବେ ମ୍ୟୁନିସିପାଲ ନିଗମ,* **[1985] 3 ଏସ ସି ସି 545 ଏବଂ** *ମେନକା ଗାନ୍ଧୀ ବନାମ ଭାରତ ସଂଘ,* **[1978] 1 ଏସ ସି ସି 248, ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି ।**

ଆରବ ଅହମ୍ମଦିୟା ଅବଦୁଲ୍ଲା ବନାମ ଆରବ ବଇଲ ମୋହମୁନା ସୟାଧଭାଇ, **ଏଆଇଆର (1988) (ଗୁଜ) 141;** *ଅଲ୍ଲୀ ବନାମ ସୁଫାଇରା,* **[1988] 3 ଅପରାଧ 147,** *କେ. କୁନ୍ହାସଦ ହାଜି ବନାମ ଅମିନା,* **(1995) ସିଆରଏଲ ଏଲ୍.ଜେ. 337**; *କେ. ଜୁନୈଦିନ ବନାମ ଆମିନା ବେଗମ୍,* **(1998) II ଡି ଏମ୍ ସି 468,** *କରିମ ଅବଦୁଲ ଶେଖ ବନାମ ଶେନାଜ କରିମ ଶେଖ,* ***(2000)*** **ସିଆରଏଲ. ଏଲ୍. ଜେ. 3560,** *ଜୟତୁନ୍ବି ମୁବାରକ୍ ଶେଖ୍ ବନାମ ମୁବାରକ୍ ଫକ୍ରୁଦ୍ଦିନ୍ ଶେଖ୍,* **(1999) ଏମ୍.ଏଲ୍. ଜେ. 694 ଏବଂ** *କାକା ବନାମ ହସନ୍ ବାନୋ,* **II (1998) ଡିଏମସି 85 (ପିୟୁଏନ) (ଏଫବି) ଅନୁମୋଦିତ ।**

ଉମର ଖାନ ବାହାମାମୀ ବନାମ ଫଥ୍ନୁରିସା, **(1990) ସିଆର.ଏଲ୍.ଜେ. 1364;** *ଅବଦୁଲ ରସିଦ ବନାମ ସୁଲତାନା ବେଗମ୍,* **[1992] ସିଆର. ଏଲ୍.ଜେ. 76;** *ଅବଦୁଲ ହକ୍ ବନାମ ୟାସିମା ତଲତ,* **(1998) ସିଆର. ଏଲ୍. ଜେ. 3433 ଏବଂ** *ଏମ୍. ମରାହିମ୍ ବନାମ ରାଇଜା ବେଗମ୍,* **(1993) 1 ଡିଏମସି 60, ବାତିଲ କରାଗଲା ।**

ଦେୱାନୀ ମୂଳ ଅଧିକାରିତା: ରିଟ୍ ଆବେଦନ (ସି) ସଂଖ୍ୟା 868/1986 ।

ଭାରତୀୟ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 32 ଅଧୀନରେ

ଏଥିସହ

ଡବ୍ଲ୍ୟୁ.ପି. (ସି) ସଂଖ୍ୟା 996, 1001, 1055, 1062, 1236, 1259, 1281/86, ଟିସି (ସି) ସଂଖ୍ୟା 22/87, 86, 68/88, ଟି.ପି. (ସି) ସଂଖ୍ୟା 276-77/87, ସିଆରଏଲ. ଏ. ସଂଖ୍ୟା 702/90, ଏସଏଲପି (ସିଆରଏଲ.) ସଂଖ୍ୟା 655/88, 596-97/92, ଡବ୍ଲ୍ୟୁ. ପି. (ସି) ସଂଖ୍ୟା 12273/84 ଏସଏଲପି (ସିଆରଏଲ.) ସଂଖ୍ୟା 2513/94, ସିଆରଏଲ. ଏ. ସଂଖ୍ୟା 508, 843/95, 102-103/89, 292/90, ଏସଏଲପି (ସିଆରଏଲ.) ସଂଖ୍ୟା 2165/96, 3786, 2462/99 ।

ଉପସ୍ଥିତ ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ତରଫରୁ ହରିଶ ଏନ୍. ସାଲଭେ, ସଲିସିଟର ଜେନେରାଲ, ସୁଶ୍ରୀ ଇନ୍ଦିରା ଜୟସିଂ, ୱାଇ.ଏଚ୍. ମୁଚାଲା, ଏନ୍.ଏନ୍. ଗୋସ୍ୱାମୀ, ଡ. ଏ.ଏମ୍. ସିଂଭି, ସୋନା ଖାନ୍- ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଭାବେ ଡବ୍ଲ୍ୟୁ.ପି. (ସି) ସଂଖ୍ୟା ୪୬୮/୪୬ ରେ, ସୁଶ୍ରୀ କେ. ହିଙ୍ଗୋରାନୀ, ଏନ୍.ଏଚ୍. ହିଙ୍ଗୋରାନୀ, ଅମନ ହିଙ୍ଗୋରାନୀ, ସୁଶ୍ରୀ ପ୍ରିୟା ହିଙ୍ଗୋରାନୀ, ସୁଶ୍ରୀ କାମିନୀ ଜୟସୱାଲ, ସୁଶ୍ରୀ ଅନିତା ଶେନୟ, ସଞ୍ଜୟ ଘୋଷ, ସୁଶ୍ରୀ ଅନୁଜା ମିରଚାନ୍ଦାନୀ, ସୁଶ୍ରୀ ମାଲିନୀ ପୋଡୁଭାଲ, ସୁଶ୍ରୀ ଲାନ୍ସିଂଲୁ ରୋଙ୍ଗମେଇ, ସୂର୍ଯ୍ୟକାନ୍ତ, ସୋନା ଖାନ, କେ.ଏମ.କେ. ନାୟାର, ଏସ. ସି. ପଟେଲ, ରାଜେଶ ପ୍ରସାଦ ସିଂହ, ଟି. ସି. (ସି) ସଂଖ୍ୟା 22/87 ପାଇଁ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଭାବେ ଆବେଦନ କରିଥିଲେ, ଗୋପାଳ ସିଂହ, ସୁଶୀଲ କୁମାର ଜୈନ, ଏ. ମିଶ୍ର, ଅଞ୍ଜଳି ଦୋଶୀ, ରାଣୀ ଛାବ୍ରା, ଭାସ୍କର ୱାଇ. କୁଲକର୍ଣ୍ଣୀ, କେ. ସି. ଦୁଆ, ଇ. ଏମ୍. ଏସ୍. ଅନମ, ଏ. କେ. ସାଙ୍ଘୀ, ବଦର ଡି. ଅହମ୍ମଦ, ପାରିଜାତ ସିହ୍ନା, ଅନୀସ ଅହମ୍ମଦ, ଶକୀଲ

ଅହମ୍ମଦ, ମୁସ୍ତାକ ଅହମ୍ମଦ, ସୁଶ୍ରୀ ଲିଲି ଇସାବେଲ ଥୋମାସ, ରଞ୍ଜିତ କୁମାର, ବିନୁ ତାମତା, ଏ.ଏ. ଖାନ, ସି. ଭି. ସୁବ୍ବା ରାଓ, ଇନ୍ଦ୍ର ସାହନୀ, ଡବ୍ଲୁ.ଏସ୍.ଏ. କାଦ୍ରି, ଅମିତେଶ କୁମାର, ସୁଶ୍ରୀ ସୁଷମା ସୁରୀ, ବି.କେ. ପ୍ରସାଦ, ଭି.ବି. ଯୋଶୀ,ଏମ୍. ମୋହସିନ୍ ଇସ୍ରାଏଲି, ଟି.ଏନ୍. ସିଂହ, ସୁଏଷ୍ଟା ବଗ୍ଗା, ସୂର୍ଯ୍ୟକାନ୍ତ, ଡବ୍ଲ୍ୟୁ.ପି. (ସି) ସଂଖ୍ୟା 12273/84 ରେ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଭାବେ ପ୍ରତିବାଦୀ, ସି.ଏନ୍. ଶ୍ରୀ କୁମାର, ଅଜିତ ପୁଦୁସେରୀ, କେ. ସାରଦା ଦେବୀ, ଟି.ସି. ଶର୍ମା, ରାଜୀବ ଶର୍ମା, ସୁଶ୍ରୀ ନୀଲମ ଶର୍ମା, ଏନ. ଆର୍. ଚୌଧୁରୀ, ଜେ.ପି. ପାଣ୍ଡେ, ସୋମନାଥ ମୁଖାର୍ଜୀ, ଅଭିଜିତ୍ ଭଟ୍ଟାଚାର୍ଜୀ, ସୁଶ୍ରୀ ଅପର୍ଣ୍ଣା ଭଟ୍ଟ, ରାକେଶ ପ୍ରସାଦ, ସୟଦ ସୈଫ୍ ମହମୁଦ, ପି. ସି. ସେନ୍, ଏସ୍. ଏମ୍. ଯାଦବ, ଗୌରବ ଜୈନ ଏବଂ ସୁଶ୍ରୀ ଆଭା ଜୈନ ଉପସ୍ଥିତ ଥିବା ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ତରଫରୁ ।

ନ୍ୟାୟାଳୟର ରାୟ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ,

ରାଜେନ୍ଦ୍ର ବାବୁ, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି । ମୁସଲମାନ ମହିଳା (ଛାଡପତ୍ର ଉପରେ ଅଧିକାରର ସୁରକ୍ଷା) ଅଧିନିୟମ, 1986 ର ସାମ୍ବିଧାନିକ ବୈଧତାକୁ ଏହି ମାମଲାରେ ଆମ ସମ୍ମୁଖରେ ଆହ୍ୱାନ କରାଯାଇଛି ।

ମହମ୍ମଦ ଅହମ୍ମଦ ଖାନ ବନାମ ଶାହ ବାନୋ ବେଗମ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ, [1985] 2 ଏସସିସି 556, ମାମଲାର ତଥ୍ୟରାଜି ନିମ୍ନରେ ଦିଆଗଲା ।

ଛାଡପତ୍ରପ୍ରାପ୍ତ ପତ୍ନୀଙ୍କୁ ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ମୂଳତଃ ମଞ୍ଜୁର ହୋଇଥିବା ମାସିକ 25 ଟଙ୍କାର ଲଘୁ ରାଶିକୁ ବୃଦ୍ଧି କରି ମାସିକ 179/- ଟଙ୍କା ଦେବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇ ମଧ୍ୟପ୍ରଦେଶ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦେଇଥିବା ରାୟ ବିରୁଦ୍ଧରେ ସ୍ୱାମୀ ଆବେଦନ କରିଥିଲେ । ଅସୁସ୍ଥ ଏବଂ ବୃଦ୍ଧ ପତ୍ନୀ ତାଙ୍କ ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ଘରୁ ବାହାର କରାଯିବା ପୂର୍ବରୁ 43 ବର୍ଷ ପୂର୍ବେ ପକ୍ଷମାନେ ବିବାହ କରିଥିଲେ । ପ୍ରାୟ ଦୁଇ ବର୍ଷ ଧରି ସ୍ୱାମୀ ତାଙ୍କ ପତ୍ନୀଙ୍କୁ ମାସିକ 200/- ଟଙ୍କା ହାରରେ ଭରଣପୋଷଣ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ । ଯେତେବେଳେ ଏହି ଦେୟ ବନ୍ଦ ହୋଇଗଲା, ସେ ସିଆରପିସିର ଧାରା 125 ଅଧୀନରେ ଆବେଦନ କରିଥିଲେ । ସ୍ୱାମୀ ତୁରନ୍ତ ତିନି ତଲାକ୍ କହି ବିବାହ ଭାଙ୍ଗି ଦେଇଥିଲେ । ସେ 3000/- ବକେୟା ଏବଂ *ଇଦ୍ଦତ* ଅବଧି ପାଇଁ ଭରଣପୋଷଣ ଏବଂ ଭରଣପୋଷଣର ବକେୟା ଭରଣା କରିବାକୁ ଅଧିକ ରାଶି ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ ଏବଂ ଏହାପରେ ସେ ଏହି ଆବେଦନକୁ ଏହି ଆଧାରରେ ଖାରଜ କରିବାକୁ ଅନୁରୋଧ କରିଥିଲେ ଯେ ସେ ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ ମୁସଲମାନ ଆଇନ ଅଧୀନରେ ଛାଡପତ୍ର ଉପରେ ହେଉଥିବା ତାଙ୍କ ବକେୟା ରାଶି ପାଇଛନ୍ତି । ଏହି ମାମଲାର ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟ ଥିଲା ଯେ ପତ୍ନୀ 40 ବର୍ଷରୁ ଅଧିକ ସମୟ ଧରି ବୈବାହିକ ଗୃହ ପରିଚାଳନା କରିଥିଲେ ଏବଂ ପାଞ୍ଚଟି ସନ୍ତାନ ଜନ୍ମ ଏବଂ ଲାଳନପାଳନ କରିଥିଲେ ଏବଂ ଜୀବନର ସେହି ଶେଷ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ କୌଣସି ବୃତ୍ତି ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ କିମ୍ବା ସ୍ୱାଧୀନ ଭାବରେ ନିଜକୁ ଦେଖାଶୁଣା କରିବାରେ ଅସମର୍ଥ ଥିଲେ- ପୁନର୍ବାର ବିବାହ ସେହି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏକଦମ ଅସମ୍ଭବ ଥିଲା । ସ୍ୱାମୀ, ଜଣେ ସଫଳ ଓକିଲ, ଯାହାର ମାସିକ ଆୟ ପାଖାପାଖି 5,000/- ଟଙ୍କା ଥିଲା, ସେ ଛାଡପତ୍ରପ୍ରାପ୍ତ ପତ୍ନୀଙ୍କୁ ମାସିକ 200/- ଟଙ୍କା ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ, ଯିଏକି ଅର୍ଦ୍ଧ ଶତାବ୍ଦୀ ଧରି ନିଜ ଜୀବନ ବିତାଇଥିଲେ ଏବଂ ନିଜର ପାଞ୍ଚଟି ସନ୍ତାନଙ୍କୁ ଜନ୍ମ ଦେଇଥିଲେ ଏବଂ ବଞ୍ଚିବା ପାଇଁ ତାଙ୍କର ଅର୍ଥର ଘୋର ଆବଶ୍ୟକତା ଥିଲା ।

ତେଣୁ, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ସମ୍ମୁଖରେ ବିଚାର ପାଇଁ ନୀତି ପ୍ରଶ୍ନଟି ଥିଲା ସିଆରପିସିର ଧାରା 127(3)(b) ର ବ୍ୟାଖ୍ୟା ଯେ ଯେଉଁଠାରେ ଜଣେ ମୁସଲମାନ ମହିଳା ତାଙ୍କ ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଛାଡପତ୍ର ପାଇଥିଲେ ଏବଂ ତାଙ୍କୁ *ମହର* ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ, ଏହା ସିଆରପିସି ର ଧାରା 125 ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅଧୀନରେ ସ୍ୱାମୀଙ୍କୁ ତାଙ୍କ ଆଇନଗତ ବାଧ୍ୟତାରୁ ସୁରକ୍ଷା ଦେବ କି? ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟର ଏକ ପାଞ୍ଚ ଜଣିଆ ବିଚାରପୀଠ ଦୋହରାଇଥିଲେ ଯେ ଫୌଜଦାରୀ କାର୍ଯ୍ୟବିଧି ସଂହିତା ଏଭଳି ପ୍ରସଙ୍ଗରେ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନକୁ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରିଥାଏ ଏବଂ ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଆଇନ ଉପରେ ପ୍ରାଧାନ୍ୟତା ବଜାୟ ରଖେ । ଯଦି ସଂହିତାର ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ଏବଂ ବ୍ୟକ୍ତିବିଶେଷଙ୍କ ଅଧିକାର ଏବଂ ଦାୟିତ୍ୱ ମଧ୍ୟରେ ଦ୍ୱନ୍ଦ ଥିଲା, ତେବେ ପ୍ରଥମଟି ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ବିସ୍ତାର କରିବ । ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦର୍ଶାଇଛନ୍ତି ଯେ ଛାଡପତ୍ର ଅପେକ୍ଷା ବିବାହ ସହିତ *ମହର* ଅଧିକ ଘନିଷ୍ଠ ଭାବରେ ସମ୍ପୃକ୍ତ, ଯଦିଓ *ମହର* କିମ୍ବା ଏହାର ଏକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଅଂଶ, ସାଧାରଣତଃ ବିବାହ ଭାଙ୍ଗିବା ସମୟରେ ଦେୟ ହୁଏ, ତାହା ମୃତ୍ୟୁ କିମ୍ବା ଛାଡପତ୍ର ଦ୍ୱାରା ହେଉ । ଏହି ତଥ୍ୟ ସିଆରପିସି ର ଧାରା 125 ସନ୍ଦର୍ଭରେ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ, ଯଦିଓ ଏହା ଧାରା 127 (3)(b) ସିଆରପିସି ର ସନ୍ଦର୍ଭରେ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ନୁହେଁ । ତେଣୁ, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ କହିଲେ ଯେ ଏହା ସିଆରପିସି ର ଧାରା 127 (3)(b) ଅର୍ଥରେ ଛାଡପତ୍ର ଉପରେ ଏକ ଦେୟଯୋଗ୍ୟ ରାଶି ଅଟେ ଏବଂ କହିଲେ ଯେ *ମହର* ଏପରି ଏକ ରାଶି ଯାହା ତଥ୍ୟତଃ ଏହି ଅଧିନିୟମ ଅଧୀନରେ ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ଦାୟିତ୍ୱକୁ ମୁକ୍ତ କରିପାରିବ ନାହିଁ ।

ଏହା ପରେ ବିଚାର କରାଯାଇଥିଲା ଯେ *ମହରର* ପରିମାଣ ଭରଣପୋଷଣ ଆଦେଶର ଏକ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ବିକଳ୍ପ ଗଠନ କରେ କି ନାହିଁ । ଯଦି *ମହର* ଏପରି ରାଶି ନୁହେଁ, ତେବେ ଏହା ସ୍ୱାମୀଙ୍କୁ ସିଆରପିସିର ଧାରା 127(3)(b) ର କଠୋରତା ଠାରୁ ମୁକ୍ତ କରିପାରିବ ନାହିଁ, କିନ୍ତୁ ସେହି କ୍ଷେତ୍ରରେ, *ମହର* ମହିଳାଙ୍କ ପାଇଁ ଉପଲବ୍ଧ ଥିବା ସମ୍ବଳଗୁଡ଼ିକର ଏକ ଅଂଶ ଏବଂ ଭରଣପୋଷଣ ଆଦେଶ ପାଇଁ ତାଙ୍କର ଯୋଗ୍ୟତା ଏବଂ ଭରଣପୋଷଣ ପରିମାଣକୁ ଧ୍ୟାନରେ ରଖି ବିଚାର କରାଯିବ । ତେଣୁ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହି ସିଦ୍ଧାନ୍ତରେ ଉପନୀତ ହୋଇଥିଲେ ଯେ ଛାଡ଼ପତ୍ର ପାଇଥିବା ମହିଳାମାନେ ସେମାନଙ୍କ ପୂର୍ବତନ ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ବିରୋଧରେ ସିଆରପିସି ର ଧାରା 125 ଅଧୀନରେ ଭରଣପୋଷଣ ଆଦେଶ ପାଇଁ ଆବେଦନ କରିବାର ଅଧିକାର ରହିଛି ଏବଂ ଏହିପରି ଆବେଦନଗୁଡିକ ସିଆରପିସି ର ଧାରା 127(3)(b) ଅଧୀନରେ ବାରଣ କରାଯାଇ ନାହିଁ । ସ୍ୱାମୀ ତାଙ୍କ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ମାମଲାଟି ସିଆରପିସି ର ଧାରା 125 ର କାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରକ୍ରିୟାରୁ ବାଦ ଦିଆଯିବାକୁ ଥିବା ଦାବି ଉପରେ ଆଧାରିତ କରିଥିଲେ କାରଣ ମୁସଲମାନ ଆଇନ ତାଙ୍କ ଛାଡପତ୍ରପ୍ରାପ୍ତ ପତ୍ନୀଙ୍କୁ *ମହର* ପାଇଁ ଯାହା ତାଙ୍କର ପ୍ରାପ୍ୟ ହେଉଥିବ ସେହି ଦେୟ ଏବଂ *ଇଦ୍ଦତ* ଅବଧି ମଧ୍ୟରେ ଭରଣପୋଷଣ ପାଇଁ ଏକ ରାଶି ଛଡ଼ା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଦାୟିତ୍ୱରୁ ମୁକ୍ତ କରୁଥିଲା ଏବଂ ସିଆରପିସିର ଧାରା 127(3)(b) ଏହି ନୀତି ଉପରେ ବୈଧାନିକ ସ୍ୱୀକୃତି ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲା । ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ହସ୍ତକ୍ଷେପ କରିଥିବା ଅନେକ ମୁସଲମାନ ସଂଗଠନ ମଧ୍ୟ ଯୁକ୍ତି ଉପସ୍ଥାପନ କରିଥିଲେ । ଏହି ମାମଲାରେ ହସ୍ତକ୍ଷେପ କରିଥିବା କେତେକ ମୁସଲମାନ ସାମାଜିକ କର୍ମୀ ପତ୍ନୀଙ୍କୁ ସମର୍ଥନ କରି *'ମାତା'* ପ୍ରସଙ୍ଗ ଉପରେ ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠାଇଥିଲେ ଏବଂ ଯୁକ୍ତି ବାଢ଼ିଥିଲେ ଯେ ମୁସଲମାନ ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ ଜଣେ ମୁସଲମାନ ଛାଡପତ୍ର ପ୍ରାପ୍ତ ମହିଳା *ଇଦ୍ଦତ* ଅବଧି ପରେ ତାଙ୍କ ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ଠାରୁ ଭରଣପୋଷଣ ଦାବି କରିବାର ଅଧିକାର ପାଇଛନ୍ତି । ତେଣୁ, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ସମ୍ମୁଖରେ ଥିବା ପ୍ରସଙ୍ଗଟି ହେଲା: ସିଆରପିସି ର ଧାରା 127(3)(b) ଆଧାରରେ ସ୍ୱାମୀ ଛାଡ଼ ଦାବି କରୁଥିଲେ ଏହି ଆଧାରରେ ଯେ ସେ ତାଙ୍କ ପତ୍ନୀଙ୍କୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ରାଶି ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ, ଯାହା ମୁସଲମାନ

ଆଇନ ଅଧୀନରେ ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ପାଇଁ ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ, ଏପରି ଛାଡପତ୍ର ଉପରେ ଦେୟ ଥିଲା, ଯେତେବେଳେ କି ମହିଳା ଯୁକ୍ତି ବାଢ଼ିଥିଲେ ଯେ ସେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ରାଶି ପ୍ରଦାନ କରିନଥିଲେ, ସେ କେବଳ *ମହର* ଏବଂ *ଇଦ୍ଦତ* ଭରଣପୋଷଣ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ ଏବଂ ପବିତ୍ର *କୋରାନ*, ଦ୍ୱିତୀୟ ଅଧ୍ୟାୟ, ସୁରା 241 ରେ ସୂଚିତ ବ୍ୟବସ୍ଥା କିମ୍ବା ଭରଣପୋଷଣ ଅର୍ଥାତ୍ *ମାତା* ପ୍ରଦାନ କରିନଥିଲେ । ଏହି ଅଦାଲତ, ମୁସଲମାନ ଆଇନ ଉପରେ ବିଭିନ୍ନ ପାଠ୍ୟ ପୁସ୍ତକ ବିଷୟରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରିବା ପରେ, କହିଲେ ଯେ ଛାଡପତ୍ରପ୍ରାପ୍ତ ପତ୍ନୀଙ୍କ ଭରଣପୋଷଣର ଅଧିକାର *ଇଦ୍ଦତ* ଅବଧି ସମାପ୍ତ ହେବା ପରେ ବନ୍ଦ ହୋଇଯାଇଥିଲା କିନ୍ତୁ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହା ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ କରିବାକୁ ଅଗ୍ରସର ହୋଇଥିଲେ ଯେ ସେହି ବିବୃତ୍ତିରେ ପ୍ରତିଫଳିତ ସାଧାରଣ ପ୍ରସ୍ତାବଗୁଡିକ ସେହି ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ପରିସ୍ଥିତି ସହ ମୁକାବିଲା କରିନଥିଲା ଯେଉଁଠାରେ ଛାଡପତ୍ରପ୍ରାପ୍ତ ପତ୍ନୀ ନିଜର ଭରଣପୋଷଣ କରିବାରେ ଅସମର୍ଥ ଥିଲେ । ଏପରି କ୍ଷେତ୍ରରେ, ଏହା କୁହାଯାଇଥିଲା ଯେ ଯେଉଁ ପାଠ୍ୟପୁସ୍ତକରେ ଜଣେ ଛାଡପତ୍ରପ୍ରାପ୍ତ ପତ୍ନୀ ନିଜର ଦେଖାଶୁଣା କରିବାକୁ ଅସମର୍ଥ, ସେଥିରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିବା ବିବୃତ୍ତିର ପରିସରକୁ ସମ୍ପ୍ରସାରିତ କରିବା କେବଳ ଭୁଲ ନୁହେଁ, ବରଂ ଅନ୍ୟାୟ ହେବ, ଏବଂ ମତ ଦେଲେ ଯେ ଆଇନର ସେହି ବିବୃତ୍ତିଗୁଡ଼ିକର ପ୍ରୟୋଗ ସେହି ବର୍ଗର ମାମଲାଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରେ ସୀମିତ ରହିବା ଆବଶ୍ୟକ ଯେଉଁଥିରେ ଛାଡପତ୍ରପ୍ରାପ୍ତ ପତ୍ନୀଙ୍କ ଦାରିଦ୍ର୍ୟରୁ ଉତ୍ପନ୍ନ ହେଉଥିବା ବାସହୀନ ଓ କର୍ମହୀନ କିମ୍ବା ଅଭାବଗ୍ରସ୍ତ ଅବସ୍ଥାର କୌଣସି ସମ୍ଭାବନା ନାହିଁ । ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହି ସିଦ୍ଧାନ୍ତରେ ଉପନୀତ ହୋଇଥିଲେ ଯେ ଏହି ଆୟାତଗୁଡ଼ିକ (ପବିତ୍ର *କୋରାନ*, ଦ୍ୱିତୀୟ ଅଧ୍ୟାୟ, ସୁରା 241-242) କୌଣସି ସନ୍ଦେହର ଅବକାଶ ଦେଉ ନାହାଁନ୍ତି ଯେ ପବିତ୍ର *କୋରାନ* ଛାଡପତ୍ରପ୍ରାପ୍ତ ପତ୍ନୀଙ୍କ ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବା କିମ୍ବା ଭରଣପୋଷଣ ପ୍ରଦାନ କରିବା ପାଇଁ ମୁସଲମାନ ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ଉପରେ ଏକ ଆଇନଗତ ବାଧ୍ୟତା ଲାଗୁ କରେ । ଏହାର ବିପରୀତ ତର୍କ ପବିତ୍ର *କୋରାନର* ଶିକ୍ଷା ପ୍ରତି ନ୍ୟାୟକୁ ଊଣା କରୁଛି । ଏହି ଟିପ୍ପଣୀ ସହ, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ନିଜର ରାୟ ସମାପ୍ତ କଲେ ।

ଏହା ପରେ ଏକ ବଡ଼ ପାଟିତୁଣ୍ଡ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ ସଂସଦ ସମ୍ଭବତଃ *ଶାହା ବାନୋଙ୍କ* ମାମଲାରେ ନିର୍ଣ୍ଣୟକୁ ପ୍ରଭାବହୀନ କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଏହି ଅଧିନିୟମ ପ୍ରଣୟନ କରିଥିଲା ।

ବିଲର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଏବଂ କାରଣର ବିବୃତି ଯାହା ଅଧିନିୟମରେ ପରିଣତ ହୋଇଥିଲା, ନିମ୍ନମତେ ପଠନୀୟ:

> "ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, *ମହମ୍ମଦ ଅହମ୍ମଦ ଖାନ ବନାମ ଶାହ ବାନୋ ବେଗମ୍ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ,* ଏଆଇଆର (1985) ଏସସି 945, ରାୟ ଦେଇଛନ୍ତି ଯେ ଯଦିଓ ମୁସଲମାନ ଆଇନ ଛାଡପତ୍ରପ୍ରାପ୍ତ ପତ୍ନୀଙ୍କ ଭରଣପୋଷଣ ପାଇଁ ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ଦାୟିତ୍ୱକୁ *ଇଦ୍ଦତ* ଅବଧି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସୀମିତ କରିଥାଏ, ଏହା ଫୌଜଦାରୀ କାର୍ଯ୍ୟବିଧି ସଂହିତା, 1973 ର ଧାରା 125 ଦ୍ୱାରା ପରିକଳ୍ପିତ ପରିସ୍ଥିତିକୁ ଅନୁଧ୍ୟାନ କିମ୍ବା ସମର୍ଥନ କରେ ନାହିଁ । ନ୍ୟାୟାଳୟ କହିଲେ ଯେ ଯେଉଁ ମାମଲାଗୁଡ଼ିକରେ ଛାଡପତ୍ରପ୍ରାପ୍ତ ପତ୍ନୀ ନିଜର ଭରଣପୋଷଣ କରିବାକୁ ଅସମର୍ଥ, ସେଗୁଡ଼ିକରେ ମୁସଲମାନ ଆଇନର ଉପରୋକ୍ତ ନୀତିକୁ ସମ୍ପ୍ରସାରିତ କରିବା ଭୁଲ ଏବଂ ଅନ୍ୟାୟ ହେବ । ତେଣୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହି ଉପସଂହାରରେ ପହଞ୍ଚିଲେ ଯେ ଯଦି ଛାଡପତ୍ରପ୍ରାପ୍ତ ପତ୍ନୀ ନିଜର ଭରଣପୋଷଣ କରିବାକୁ ସକ୍ଷମ ହୁଅନ୍ତି, ତେବେ *ଇଦ୍ଦତ* ଅବଧି ସମାପ୍ତି ପରେ

ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ଦାୟିତ୍ୱ ସମାପ୍ତ ହୋଇଯାଏ କିନ୍ତୁ ଯଦି ସେ *ଇଦ୍ଦତ* ଅବଧି ପରେ ନିଜର ଭରଣପୋଷଣ କରିବାକୁ ଅସମର୍ଥ ହୁଅନ୍ତି, ତେବେ ସେ ଫୌଜଦାରୀ କାର୍ଯ୍ୟବିଧି ସଂହିତାର ଧାରା 125 ର ଆଶ୍ରୟ ନେବାକୁ ହକଦାର ।

2. ଏହି ନିର୍ଣ୍ଣୟ ଛାଡ଼ପତ୍ର ପ୍ରାପ୍ତ ପତ୍ନୀଙ୍କୁ ଭରଣପୋଷଣ ପ୍ରଦାନ କରିବା ମୁସଲମାନ ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ଆଇନଗତ ବାଧ୍ୟତା, ନେଇ କିଛି ବିବାଦ ସୃଷ୍ଟି କରିଛି । ତେଣୁ, ଛାଡ଼ପତ୍ର ସମୟରେ ଜଣେ ମୁସଲମାନ ଛାଡପତ୍ରପ୍ରାପ୍ତ ମହିଳା କେଉଁ ଅଧିକାର ପାଇବାକୁ ହକଦାର ତାହା ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କରିବା ଏବଂ ତାଙ୍କ ସ୍ୱାର୍ଥର ସୁରକ୍ଷା ପାଇଁ ସୁଯୋଗ ନିଆଯାଇଛି । ସେହି ଅନୁଯାୟୀ ବିଧେୟକ ଅନ୍ୟ ଜିନିଷଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରେ ନିମ୍ନଲିଖିତ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିଥାଏ, ଯଥା: -

(a) ଜଣେ ମୁସଲମାନ ଛାଡପତ୍ରପ୍ରାପ୍ତ ମହିଳା ତାଙ୍କ ପୂର୍ବତନ ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା *ଇଦ୍ଦତ* ଅବଧି ମଧ୍ୟରେ ଏକ ଉପଯୁକ୍ତ ଏବଂ ନ୍ୟାୟସଙ୍ଗତ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଏବଂ ଭରଣପୋଷଣ ପାଇବାକୁ ହକଦାର ହେବେ ଏବଂ ଯଦି ସେ ତାଙ୍କ ଛାଡପତ୍ର ପୂର୍ବରୁ କିମ୍ବା ପରେ ତାଙ୍କଠାରୁ ଜନ୍ମ ହୋଇଥିବା ପିଲାମାନଙ୍କର ଭରଣପୋଷଣ କରନ୍ତି, ତେବେ ଏହିପରି ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଏବଂ ଭରଣପୋଷଣ ପିଲାମାନଙ୍କର ଜନ୍ମ ତାରିଖଠାରୁ ଦୁଇ ବର୍ଷ ଅବଧି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବୃଦ୍ଧି କରାଯିବ । ସେ *ମହର* କିମ୍ବା ବିଧବାଧନ ଏବଂ ତାଙ୍କ ସମ୍ପର୍କୀୟ, ବନ୍ଧୁ, ସ୍ୱାମୀ ଏବଂ ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ସମ୍ପର୍କୀୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ତାଙ୍କୁ ଦିଆଯାଇଥିବା ସମସ୍ତ ସମ୍ପତ୍ତି ପାଇବାକୁ ମଧ୍ୟ ହକଦାର ହେବେ । ଯଦି ଛାଡପତ୍ର ସମୟରେ ତାଙ୍କୁ ଉପରୋକ୍ତ ସୁବିଧା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇନଥାଏ, ତେବେ ସେ ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟଙ୍କ ନିକଟରେ ତାଙ୍କ ପୂର୍ବତନ ସ୍ୱାମୀଙ୍କୁ ଏହିପରି ଭରଣପୋଷଣ, *ମହର* କିମ୍ବା ବିଧବାଧନ ପ୍ରଦାନ କିମ୍ବା ସମ୍ପତ୍ତି ବିତରଣ ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇ ଏକ ଆଦେଶ ପ୍ରଦାନ ପାଇଁ ଆବେଦନ କରିବାକୁ ହକଦାର ଅଟନ୍ତି;

(b) ଯେଉଁଠାରେ ଜଣେ ମୁସଲମାନ ଛାଡପତ୍ର ପ୍ରାପ୍ତ ମହିଳା *ଇଦ୍ଦତ* ଅବଧି ପରେ ନିଜର ଭରଣପୋଷଣ କରିବାରେ ଅସମର୍ଥ ହୁଅନ୍ତି, ସେଠାରେ ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟଙ୍କୁ ତାଙ୍କ ସମ୍ପର୍କୀୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସମାନୁପାତ ଭରଣପୋଷଣ ପ୍ରଦାନ ପାଇଁ ଏକ ଆଦେଶ ଦେବାକୁ କ୍ଷମତା ଦିଆଯାଇଛି, ଯେଉଁମାନେ ମୁସଲମାନ ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ ତାଙ୍କ ସମ୍ପତ୍ତିରେ ଉତ୍ତରାଧିକାର ପାଇବାକୁ ହକଦାର ହେବେ । ଯଦି ଏପରି ସମ୍ପର୍କୀୟମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ କେହି ତାଙ୍କ ପାଖରେ ଦେୟପ୍ରଦାନ କରିବାର ସାଧନ ନଥିବା କାରଣରୁ ତାଙ୍କ ଅଂଶ ପ୍ରଦାନ କରିବାରେ ଅସମର୍ଥ ହୁଅନ୍ତି, ତେବେ ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍ ଅନ୍ୟ ସମ୍ପର୍କୀୟମାନଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ଏହି ସମ୍ପର୍କୀୟମାନଙ୍କ ଅଂଶ ପ୍ରଦାନ କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେବେ, ଯେଉଁମାନଙ୍କ ପାଖରେ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ଅର୍ଥ ଅଛି । କିନ୍ତୁ ଯେଉଁଠାରେ, ଜଣେ ଛାଡପତ୍ରପ୍ରାପ୍ତ ମହିଳାଙ୍କ କୌଣସି ସମ୍ପର୍କୀୟ ନାହାଁନ୍ତି କିମ୍ବା ଏପରି ସମ୍ପର୍କୀୟ କିମ୍ବା ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ କାହାରି ପାଖରେ ଭରଣପୋଷଣ ଦେବା ପାଇଁ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ସମ୍ବଳ ନାହିଁ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ ସମ୍ପର୍କୀୟ ଯେଉଁମାନଙ୍କୁ ଖିଲାପକାରୀ ସମ୍ପର୍କୀୟଙ୍କ ଅଂଶ ପ୍ରଦାନ କରିବାକୁ କୁହାଯାଇଛି ସେମାନଙ୍କ ପାଖରେ ମଧ୍ୟ ଖିଲାପକାରୀ ସମ୍ପର୍କୀୟମାନଙ୍କ ଅଂଶ ପ୍ରଦାନ କରିବାର ସାଧନ ନାହିଁ ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍

ରାଜ୍ୟ ୱାକଫ୍ ପର୍ଷଦକୁ ତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଆଦେଶ କରାଯାଇଥିବା ଭରଣପୋଷଣ କିମ୍ବା ଦେୟପ୍ରଦାନ ପାଇଁ ଅସମର୍ଥ ସମ୍ପର୍କୀୟଙ୍କ ଅଂଶ ପ୍ରଦାନ କରିବାକୁ ଆଦେଶ ଦେବେ ।

ଏହି ଅଧିନିୟମର ପ୍ରଣୟନର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଏହା ଅଟେ ଯେ, ଏହି ଅଧିନିୟମ ପ୍ରତି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଏବଂ କାରଣର ବିବୃତିରେ ଯେମିତି କୁହାଯାଇଛି, *ଶାହ ବାନୋଙ୍କ* ମାମଲାରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ କହିଲେ ଯେ ଛାଡପତ୍ରପ୍ରାପ୍ତ ପତ୍ନୀଙ୍କ ଭରଣପୋଷଣର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବା ପାଇଁ ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ଦାୟିତ୍ୱକୁ *ଇଦ୍ଦତ* ଅବଧି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମୁସଲମାନ ଆଇନ ସୀମିତ କରେ, କିନ୍ତୁ ଏହା ଫୌଜଦାରୀ କାର୍ଯ୍ୟବିଧି ସଂହିତା, 1973 ର ଧାରା 125 ଦ୍ୱାରା ପରିକଳ୍ପିତ ପରିସ୍ଥିତିକୁ ବିଚାର କିମ୍ବା ସମର୍ଥନ କରେ ନାହିଁ ଏବଂ ତେଣୁ, ଏହା କୁହାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ଯେ ମୁସଲମାନ ସ୍ୱାମୀଙ୍କର, ତାଙ୍କ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଆଇନ ଅନୁସାରେ, ତାଙ୍କ ଛାଡପତ୍ରପ୍ରାପ୍ତ ପତ୍ନୀଙ୍କୁ *ଇଦ୍ଦତ* ଅବଧି ପରେ ଭରଣପୋଷଣ ପ୍ରଦାନ କରିବାକୁ ଆଇନଗତ ବାଧ୍ୟତା ନାହିଁ, ଯିଏ ନିଜର ଭରଣପୋଷଣ କରିବାକୁ ଅସମର୍ଥ ।

ଶାହା ବାନୋଙ୍କ ମାମଲାରେ ଯେପରି କୁହାଯାଇଥିଲା, ପ୍ରକୃତ ସ୍ଥିତି ହେଉଛି ଯେ ଯଦି ଛାଡପତ୍ରପ୍ରାପ୍ତ ପତ୍ନୀ ନିଜର ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ କରିବାକୁ ସକ୍ଷମ ହୁଅନ୍ତି, ତେବେ ତାଙ୍କ ପାଇଁ ଭରଣପୋଷଣ ପ୍ରଦାନ କରିବାର ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ଦାୟିତ୍ୱ *ଇଦ୍ଦତ* ଅବଧି ସମାପ୍ତ ହେବା ସହିତ ସମାପ୍ତ ହୋଇଯାଏ କିନ୍ତୁ ଯଦି ସେ *ଇଦ୍ଦତ* ଅବଧି ପରେ ନିଜର ଭରଣପୋଷଣ କରିବାକୁ ଅସମର୍ଥ ହୁଅନ୍ତି, ତେବେ ସେ ସିଆରପିସି ର ଧାରା 125 ର ଆଶ୍ରୟ ନେବାକୁ ହକଦାର । ତେଣୁ ଏହା କୁହାଯାଇଥିଲା ଯେ ସିଆରପିସି ର ଧାରା 125 ବ୍ୟବସ୍ଥା ଏବଂ ମୁସଲମାନ ସ୍ୱାମୀଙ୍କର ତାଙ୍କ ଛାଡପତ୍ରପ୍ରାପ୍ତ ପତ୍ନୀଙ୍କୁ, ଯିଏ ନିଜର ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ କରିବାକୁ ଅସମର୍ଥ, ଭରଣପୋଷଣ ପ୍ରଦାନ କରିବାର ଆଇନଗତ ବାଧ୍ୟତା ପ୍ରଶ୍ନ ଉପରେ ମୁସଲମାନ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଆଇନ ମଧ୍ୟରେ କୌଣସି ଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱ ନାହିଁ । ଏହି ମତ *ବାଇ ତାହିରା ବନାମ ଅଲି ହୁସେନ୍ ଫିଦାଲି ଚୋଥିଆ,* [1979] 2 ଏସସିସି 316, ଏବଂ *ଫୁଜଲୁନବି ବନାମ କେ. ଖାଦର୍ ଭାଲି ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ,* [1980] 4 ଏସସିସି 125 ମାମଲାରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ପୂର୍ବରୁ ଦିଆଯାଇଥିବା ଅନ୍ୟ ଦୁଇଟି ନିଷ୍ପତ୍ତିରେ ଯାହା କୁହାଯାଇଛି ତାହାର ପୁନରାବୃତ୍ତି ଅଟେ ।

ଶ୍ରୀମତୀ. କପିଳ ହିଙ୍ଗୋରାନୀ ଏବଂ ଶ୍ରୀମତୀ ଇନ୍ଦିରା ଜୟସିଂହ ଆବେଦନକାରୀମାନଙ୍କ ସମର୍ଥନରେ ନିମ୍ନଲିଖିତ ଯୁକ୍ତିମାନ ଉଠାଇଥିଲେ ଏବଂ ସେଗୁଡ଼ିକର ସାରାଂଶ ନିମ୍ନରେ ଦିଆଗଲା:

1. ମୁସଲମାନ ବିବାହ ଏକ ଚୁକ୍ତି ତଥା *ମହର* କିମ୍ବା ବିଧବାଧନ ମାଧ୍ୟମରେ ବିଚାରର ଏକ ଆବଶ୍ୟକ ଉପାଦାନ ଅଟେ ଏବଂ ବିଚାରର ଅନୁପସ୍ଥିତି ବିବାହକୁ ବିମୁକ୍ତ କରିବ । ଅନ୍ୟପକ୍ଷରେ, ସିଆରପିସି ର ଧାରା 125 ସାର୍ବଜନୀନ ନୀତିର ବିଷୟ ଭାବରେ ପ୍ରଣୟନ କରାଯାଇଛି ।

2. ଜଣେ ଛାଡପତ୍ରପ୍ରାପ୍ତ ପତ୍ନୀ, ଯିଏ ନିଜର ଭରଣପୋଷଣ କରିବାରେ ଅସମର୍ଥ, ତାଙ୍କ ସ୍ୱାମୀ, ଯାହାଙ୍କ ପାଖରେ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ସମ୍ବଳ ଅଛି ଏବଂ ତାଙ୍କୁ ଅବହେଳା କରନ୍ତି କିମ୍ବା ତାଙ୍କର ଭରଣପୋଷଣ ପାଇଁ ମନା କରନ୍ତି, ତାଙ୍କଠାରୁ ମାସିକ 500/- ଟଙ୍କା, ତଦୁର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ନୁହେଁ, ହାରରେ ଭରଣପୋଷଣ ପାଇଁ ଲୋଡ଼ିବେ । 'ପତ୍ନୀ' ଅଭିବ୍ୟକ୍ତିଟି ଏପରି ଜଣେ ମହିଳାଙ୍କୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରେ ଯିଏ ତାଙ୍କ ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଛାଡପତ୍ର ପାଇଛନ୍ତି, କିମ୍ବା ତାଙ୍କଠାରୁ ଛାଡପତ୍ର ନେଇଛନ୍ତି ଏବଂ ପୁନର୍ବାର ବିବାହ କରିନାହାଁନ୍ତି । ପତି କିମ୍ବା ପତ୍ନୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅବଲମ୍ବିତ ଧର୍ମର ଏହି

ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକର ଯୋଜନାରେ କୌଣସି ପ୍ରାସଙ୍ଗିକତା ନାହିଁ, ସେମାନେ ହିନ୍ଦୁ, ମୁସଲମାନ, ଖ୍ରୀଷ୍ଟିଆନ କିମ୍ବା ପାର୍ସୀ, ପୂଜାପାଠରେ ବିଶ୍ୱାସୀ ଅବା ନାସ୍ତିକ ହୁଅନ୍ତୁ ନା କାହିଁକି । ଏହା ଉପସ୍ଥାପିତ ହୋଇଛି ଯେ ସିଆରପିସି ର ଧାରା 125 ଫୌଜଦାରୀ କାର୍ଯ୍ୟବିଧି ସଂହିତାର ଏକ ଅଂଶ ଏବଂ ଏକ ଦେୱାନୀ ଆଇନ ନୁହେଁ, ଯାହା ହିନ୍ଦୁ ପୋଷ୍ୟ ଗ୍ରହଣ ଏବଂ ଭରଣପୋଷଣ ଅଧିନିୟମ, ଶରିୟାତ, କିମ୍ବା ପାର୍ସୀ ବୈବାହିକ ଅଧିନିୟମ ପରି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଧର୍ମର ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ଅଧିକାର ଏବଂ ଦାୟିତ୍ୱକୁ ବ୍ୟାଖ୍ୟା ଏବଂ ପରିଚାଳନା କରେ । ସିଆରପିସି ର ଧାରା 125, ଯାହା ଉପସ୍ଥାପନ କରାଯାଇଛି, ଏକ ଦ୍ରୁତ ତଥା ସଂକ୍ଷିପ୍ତସାର ପ୍ରତିକାର ପ୍ରଦାନ କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରଣୟନ ହୋଇଥିଲା । ଏମାନଙ୍କର ଭରଣପୋଷଣ ପାଇଁ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ସମ୍ବଳ ଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅବହେଳା ଏବଂ ଏହି ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କର ନିଜର ଭରଣପୋଷଣ କରିବାରେ ଅକ୍ଷମତା, ଏହି ଭିତ୍ତିରେ, ଏହି ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକୁ କରାଯାଇଛି ଏବଂ ଆଇନର ନୈତିକ ଆଦେଶକୁ ଏବଂ ନୈତିକତାକୁ ଧର୍ମ ସହିତ ଯୋଡ଼ାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ।

3. ତର୍କ ଏହା ଯେ ସିଆରପିସି ର ଧାରା 125 ର ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତତା ଏପରି ଏକ ପରିସ୍ଥିତିର ଭାରସାମ୍ୟ ରକ୍ଷା କିମ୍ବା ମୁକାବିଲା କରିବା ଅଟେ ଯେଉଁଠାରେ ଜଣେ ଛାଡପତ୍ରପ୍ରାପ୍ତ ପତ୍ନୀକୁ ଦାରିଦ୍ର୍ୟ କିମ୍ବା କର୍ମହୀନ ବାସହୀନ ଅବସ୍ଥା ଆଡକୁ ନେଇଯିବାର ସମ୍ଭାବନା ଅଛି । ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 21 ରେ ସନ୍ନିବେଶିତ ସାମାଜିକ ନ୍ୟାୟର ଧାରଣାକୁ ଆଗକୁ ବଢାଇବା ପାଇଁ ଉପରୋକ୍ତ ପରିସ୍ଥିତିକୁ ରୋକିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ସିଆରପିସି ର ଧାରା 125 କୁ ପ୍ରଣୟନ କରାଯାଇଛି ।

4. ତେଣୁ ଏହା ଉପସ୍ଥାପିତ ହୋଇଛି ଯେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ଆମ ସମ୍ମୁଖରେ ଉଠାଯାଇଥିବା ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକୁ ଯାଞ୍ଚ କରିବାକୁ ପଡିବ, ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଆଇନ ଆଧାରରେ ନୁହେଁ କିନ୍ତୁ ଏହି ଆଧାରରେ ଯେ ସିଆରପିସି ର ଧାରା 125 ସମସ୍ତ ଧର୍ମର ମହିଳାଙ୍କ ସମ୍ବନ୍ଧରେ କରାଯାଇଥିବା ଏକ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅଟେ ଏବଂ ମୁସଲମାନ ମହିଳାମାନଙ୍କୁ ଏଥିରୁ ବାଦ ଦେବା ଦ୍ୱାରା ମହିଳା ଏବଂ ମହିଳାଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଭେଦଭାବ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଥାଏ । ଦେଶରେ ହେଉଥିବା ଲିଙ୍ଗଗତ ଅନ୍ୟାୟ ବ୍ୟତୀତ, ଏହି ଭେଦଭାବ *ଶାହ ବାନୋଙ୍କ* ମାମଲାରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ଘୋଷିତ ଏକ ଆଇନକୁ ରଦ୍ଦ କରିବାର ଏକ ଅସ୍ୱାଭାବିକ ପ୍ରସ୍ତାବକୁ ଆହୁରି ଆଗେଇ ନିଏ । ତେଣୁ ଏହା କେବଳ ଆଇନ ଆଗରେ ସମାନତାର ଲଙ୍ଘନ ନୁହେଁ, ବରଂ ଆଇନର ସମାନ ସୁରକ୍ଷା ଏବଂ ଅନୁଚ୍ଛେଦ 21ର ତଥା ମୌଳିକ ମାନବୀୟ ମୂଲ୍ୟବୋଧର ସ୍ୱାଭାବିକ ଲଙ୍ଘନ । ଯଦି ସିଆରପିସି ର ଧାରା 125 ର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ କର୍ମହୀନ ବାସହୀନ ଅବସ୍ଥା ଏଡ଼ାଇବା, ତେବେ ମୁସଲମାନ ମହିଳାମାନଙ୍କୁ ଏହାର ପ୍ରତିକାର ବାରଣ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ।

5. ଏହି ଅଧିନିୟମ ଏକ ଅଣ-ଇସଲାମୀୟ, ଅସାମ୍ବିଧାନିକ ଏବଂ ଏଥିରେ ମୁସଲମାନ ମହିଳାମାନଙ୍କର ଶ୍ୱାସରୁଦ୍ଧ ହେବା ସମ୍ଭାବ୍ୟ ଏବଂ ଏହା ସମ୍ବିଧାନର ମୌଳିକ ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟ ଧର୍ମନିରପେକ୍ଷ ଚରିତ୍ରକୁ ଦୁର୍ବଳ କରିଥାଏ; ସିଆରପିସି ର ଧାରା 125 ର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକର ପ୍ରୟୋଗରୁ ମୁସଲମାନ ମହିଳାମାନଙ୍କୁ ବଞ୍ଚିତ କରିବାର କୌଣସି ଯୁକ୍ତି କିମ୍ବା କାରଣ ନାହିଁ

ଏବଂ ଫଳସ୍ୱରୂପ ବର୍ତ୍ତମାନର ଅଧିନିୟମ ଭେଦଭାବପୂର୍ଣ୍ଣ ବୋଲି ବିବେଚନା କରାଯିବା ଆବଶ୍ୟକ ଏବଂ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 14 ର ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ; ସିଆରପିସି ର ଧାରା 125 ପ୍ରୟୋଗକୁ ବାଦ ଦେବା ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 14 ଏବଂ 21 ର ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ ଅଟେ; ଅଧିନିୟମର ଧାରା 3 ର ଉପଧାରା (2) ଏବଂ ଧାରା 4 ଅଧୀନରେ ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟଙ୍କୁ କ୍ଷମତା ପ୍ରଦାନ କରିବା ଦେଶର ଅନ୍ୟ କୌଣସି ମହିଳାଙ୍କ ପରି ଜଣେ ମୁସଲମାନ ମହିଳାଙ୍କ ସିଆରପିସି ର ଧାରା 125 ଅଧୀନରେ ପ୍ରତିକାରର ଲାଭ ଉଠାଇବା ଠାରୁ ଭିନ୍ନ ଏବଂ ଏହିପରି ବଞ୍ଚିତ କରିବା କ୍ରିୟା ଏହି ଅଧିନିୟମକୁ ଅସାମ୍ବିଧାନିକ କରିବ, ଯେହେତୁ ଜଣେ ମୁସଲମାନ ମହିଳାଙ୍କୁ ସିଆରପିସି ର ଧାରା 125 ଅଧୀନରେ ଉପଲବ୍ଧ ପ୍ରତିକାରରୁ ବଞ୍ଚିତ କରିବା ପାଇଁ କୌଣସି ବନ୍ଧନ ନାହିଁ, ଏହା ସତ୍ତ୍ୱେ ଯେ ଉକ୍ତ ପ୍ରତିକାରର ଲାଭ ଉଠାଇବା ପାଇଁ ପୂର୍ବ ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତ ସର୍ତ୍ତ ପୂରଣ ହୋଇଛି ।

ଭାରତ ସଂଘ ତରଫରୁ ହାଜର ହୋଇଥିବା ଶ୍ରୀମାନ ସଲିସିଟର୍ ଜେନେରାଲ୍ ଉପସ୍ଥାପନ କରିଥିଲେ ଯେ ଯେତେବେଳେ ଭରଣପୋଷଣର ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠେ ଯାହା ଏକ ସମ୍ପ୍ରଦାୟର ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଆଇନର ଅଂଶ ଗଠନ କରେ, ସେହି ସନ୍ଦର୍ଭରେ କ'ଣ ନ୍ୟାୟସଙ୍ଗତ ଏବଂ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ତାହା ବାସ୍ତବରେ ତଥ୍ୟଗତ ପ୍ରଶ୍ନ ଅଟେ । ଅଧିନିୟମର ଧାରା 3 ଅଧୀନରେ, ଏହା ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଛି ଯେ *ଇଦ୍ଦତ* ଅବଧି ମଧ୍ୟରେ ତାଙ୍କର ପୂର୍ବତନ ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏକ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ଏବଂ ନିରପେକ୍ଷ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଏବଂ ଭରଣପୋଷଣ କରିବା ତଥା ପ୍ରଦାନ କରାଯିବା ଦ୍ୱାରା ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ ହୋଇଯିବ ଯେ ଏହା ଆଜୀବନ ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ, କିନ୍ତୁ ଏହା କେବଳ *ଇଦ୍ଦତ* ଅବଧି ପାଇଁ ହେବ ଏବଂ ଯେତେବେଳେ ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ସେହି ତଥ୍ୟ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ କୁହାଯାଇଛି, ଏହା ଆଜୀବନ ପାଇଁ ନା *ଇଦ୍ଦତ* ଅବଧି ପାଇଁ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରିବାର ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠୁ ନାହିଁ । ଏହି ଆବେଦନରେ ଉଠାଯାଇଥିବା ଆହ୍ୱାନ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଆଇନର *ପରିସର ବାହାରେ* । ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଆଇନ ଯଦି ଅବା, ବିଚାର ପାଇଁ ଏକ ବୈଧ ଆଧାର, ଏବଂ ତେଣୁ, ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 14 କୁ କ୍ଷୁର୍ଣ୍ଣ କରେ ନାହିଁ । ଯଦି ବିଧାନ ମଣ୍ଡଳ, ଏକ ନୀତି ଭାବରେ, ମୁସଲମାନମାନଙ୍କ ଉପରେ ସିଆରପିସି ର ଧାରା 125 ଲାଗୁ କରିବାକୁ ଚାହାଁନ୍ତି, ତେବେ ଏହା ମଧ୍ୟ କୁହାଯାଇପାରେ ଯେ ସେହି ବିଧାନ ମଣ୍ଡଳ, ନିହିତାର୍ଥ ଭାବେ, ଏହିପରି ଆବେଦନ ପ୍ରତ୍ୟାହାର କରିପାରିବେ ଏବଂ ସେହି ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ଅନ୍ୟ କିଛି ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିପାରିବେ । ସଂସଦ ସିଆରପିସି ର ଧାରା 125 ରେ ସଂଶୋଧନ କରିପାରିବ, ଯ'ଦ୍ୱାରା ସେମାନଙ୍କୁ ବାଦ ଦିଆଯାଇପାରିବ ଏବଂ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଆଇନ ଲାଗୁ କରାଯାଇପାରିବ ଏବଂ ସିଆରପିସି ର ଧାରା 125 ର ନୀତି ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଆଇନର *ପରିସର ବାହାରେ* ଯାଇ ଭରଣପୋଷଣ ଅଧିକାର ସୃଷ୍ଟି କରିବା ନୁହେଁ । ସେ ଆହୁରି ଉପସ୍ଥାପନ କରିଛନ୍ତି ଯେ *ଶାହା ବାନୋଙ୍କ* ମାମଲାରେ, ଏହା କୁହାଯାଇଛି ଯେ ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ଠାରୁ *ଇଦ୍ଦତ* ଅବଧି ପରେ ମଧ୍ୟ ଜଣେ ଛାଡପତ୍ରପ୍ରାପ୍ତ ମହିଳା ଭରଣପୋଷଣ ପାଇବାକୁ ହକଦାର ଏବଂ ସଂସଦ ମଧ୍ୟ ସେହି ନିର୍ଣ୍ଣୟର ଅନୁପାତକୁ ଏହିପରି ବୁଝିଥିଲା । ଉକ୍ତ ନିର୍ଣ୍ଣୟର ଅନୁପାତକୁ ଅତିକ୍ରମ କରିବା ପାଇଁ, ବର୍ତ୍ତମାନର ଅଧିନିୟମ ପ୍ରଣୟନ କରାଯାଇଛି ଏବଂ ଧାରା 3(1)(a) ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଆଇନ ସହିତ ଅସଙ୍ଗତ ନୁହେଁ ।

ଅଖିଳ ଭାରତୀୟ ମୁସଲିମ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଅଧିନିୟମ ପର୍ଷଦ ପକ୍ଷରୁ ହାଜର ହୋଇଥିବା ଶ୍ରୀମାନ ବରିଷ୍ଠ ଓକିଲ ଶ୍ରୀ ୱାଇ. ଏଚ. ମୁଚାଲା ଉପସ୍ଥାପନ କରିଥିଲେ ଯେ ଏହି ଅଧିନିୟମର ମୁଖ୍ୟ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ *ଶାହ ବାନୋଙ୍କ*

ମାମଲାକୁ ପୂର୍ବାବସ୍ଥାକୁ ଆଣିବା ଅଟେ । ସେ ଉପସ୍ଥାପନ କରିଥିଲେ ଯେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଧାର୍ମିକ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଏକ ଅପରିଚିତ ଭାଷାର ବ୍ୟାଖ୍ୟାକୁ ସଙ୍କଟରେ ପକାଇଛନ୍ତି ଏବଂ ଏପରି ଏକ ମାର୍ଗ ସୁରକ୍ଷିତ ନୁହେଁ ଯାହା *ଆଗା ମହମ୍ମଦ ଜାଫର ବିନ୍ଦାନୀମ ବନାମ କୁଲସମ ବି ବି ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ,* 24 IA 196 ଦ୍ୱାରା, ବିଶେଷ କରି ସୁରା *241 ଏବଂ 242* ଅଧ୍ୟାୟ II, ପବିତ୍ର କୋରାନ ସମ୍ପର୍କରେ ସ୍ପଷ୍ଟ କରାଯାଇଛି । ସେ ଉପସ୍ଥାପନ କରିଥିଲେ ଯେ ଅଧିନିୟମ 3(1)(a) ର ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରିବା ସମୟରେ *'ବ୍ୟବସ୍ଥା'* ଏବଂ ' ଭରଣପୋଷଣ' ଅଭିବ୍ୟକ୍ତିଦ୍ୱୟ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ସମାନ ଏବଂ କିଛି ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ମତ ଦେବାନୁସାରେ ଭିନ୍ନ ନୁହଁନ୍ତି । ସେ ଯୁକ୍ତି ବାଢ଼ିଥିଲେ ଯେ ଏହି ଅଧିନିୟମର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ସ୍ୱାମୀଙ୍କୁ ଦଣ୍ଡିତ କରିବା ନୁହେଁ ବରଂ କର୍ମହୀନ ବାସହୀନ ଅବସ୍ଥାକୁ ଏଡ଼ାଇବା ଏବଂ ଏହି ପରିପ୍ରେକ୍ଷୀରେ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 4 ଏପରି ପରିସ୍ଥିତିକୁ ସମ୍ଭାଳିବା ଯଥେଷ୍ଟ ଏବଂ ମୁସଲମାନମାନଙ୍କ ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ ବ୍ୟାଖ୍ୟା ଏବଂ ଧାର୍ମିକ ଚିନ୍ତାଧାରା ଉପରେ ଅନେକ କାର୍ଯ୍ୟ ବିଷୟରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରିବା ପରେ ସେ ଦର୍ଶାଇଥିଲେ ଯେ ମୁସଲମାନ ସମାଜର ସାମାଜିକ ନୈତିକତା ଜଣେ ମୁସଲମାନ ଛାଡପତ୍ରପ୍ରାପ୍ତ ପତ୍ନୀଙ୍କ ଯତ୍ନ ନେବାର ଉପଯୁକ୍ତ ଏକ ବ୍ୟାପକ ବ୍ୟବସ୍ଥାତନ୍ତ୍ର ବିସ୍ତାର କରେ ଏବଂ ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ଉପରେ ଆଦୌ ନିର୍ଭରଶୀଳ ନୁହେଁ । ସେ ସାର୍ ସୟଦ ଅହମ୍ମଦ ଖାନ ଏବଂ ବଶୀର ଅହମ୍ମଦଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଧାର୍ମିକ ଚିନ୍ତାଧାରାର କାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରତି ଧ୍ୟାନ ଦେଇଥିଲେ, ଯାହା 1957 ରେ ଲାହୋରରୁ ପୃଷ୍ଠା 735 ରେ ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇଥିଲା । ସୁରା 241 ରେ 'ଦାନ' ର ଅର୍ଥ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରିବାକୁ ସେ ପବିତ୍ର *କୋରାନର* ଇଂରାଜୀ ଅନୁବାଦ ବିଷୟରେ ମଧ୍ୟ ଉଲ୍ଲେଖ କରିଥିଲେ । ଉପସଂହାରରେ ସେ ଦର୍ଶାଇଥିଲେ ଯେ ଏହି ଅଧିନିୟମ ଉପରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ବ୍ୟାଖ୍ୟା ମୁସଲମାନ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଆଇନର ଐକ ରହିବା ଉଚିତ ଏବଂ ସିଆରପିସି ଧାରା 125 ଅଧୀନରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ପ୍ରତିକାରକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରାଯିବା ସତ୍ତ୍ୱେ ମଧ୍ୟ ଜଣେ ମୁସଲମାନ ଛାଡପତ୍ରପ୍ରାପ୍ତ ପତ୍ନୀଙ୍କ ବାସହୀନ ବା କର୍ମହୀନ ପରିସ୍ଥିତିକୁ ଭରଣା କରିବା ଉଚିତ ଏବଂ ଏହି ଅଧିନିୟମରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଥିବାରୁ ଏପରି ଏକ ଦିଗ ବିଶୃଙ୍ଖଳା ସୃଷ୍ଟି କରିବ ନାହିଁ । ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ମୁସଲମାନମାନଙ୍କ ସାମାଜିକ ନୈତିକତାକୁ ଧ୍ୟାନରେ ରଖିବାକୁ ହେବ, ଯାହା ଭିନ୍ନ ଏବଂ ଆଇନ ଏବଂ ନ୍ୟାୟ ସହିତ ଅନୁରୂପ ।

ପ୍ରତିବାଦୀମାନଙ୍କ ତରଫରୁ ଏହା ମଧ୍ୟ ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ସଂସଦ, ମୁସଲମାନମାନଙ୍କ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଆଇନକୁ ସମ୍ମାନ ଦେଇ, ଆକ୍ଷେପିତ ଅଧିନିୟମକୁ ପ୍ରଣୟନ କରିଥିଲେ ଏବଂ ତାହା ସ୍ୱୟଂ ଏକ ପାର୍ଥକ୍ୟ ସୃଷ୍ଟି କରିବା ପାଇଁ ଏକ ବୈଧ ଆଧାର ଅଟେ; ଯେ ଏ'ପରି ସମ୍ପ୍ରଦାୟ ପ୍ରତି ପ୍ରୟୋଗନୀୟ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଆଇନ ଆଧାରରେ ଏକ ସମ୍ପ୍ରଦାୟ ପାଇଁ ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ ଏକ ପୃଥକ ଆଇନକୁ ଭେଦଭାବପୂର୍ଣ୍ଣ ବୋଲି ଧରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ; ଯେ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଆଇନ ଅଧୁନା ଏକ ବୈଧାନିକ ପ୍ରଣୟନ ଦ୍ୱାରା ଜାରି ରହିଛି ଏବଂ ଏହି ଅଧିନିୟମ ପଛରେ ଥିବା ସମଗ୍ର ନୀତି ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଆଇନ ସହିତ ଅସମ୍ପୃକ୍ତ, ଭରଣପୋଷଣ ଅଧିକାର ପ୍ରଦାନ କରିବା ନୁହେଁ; ଯେ ଏହି ଅଧିନିୟମର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଅଧିନିୟମର ସଂରକ୍ଷଣ କରିବା ଏବଂ ଏହା ଭିତରକୁ ପ୍ରବେଶକୁ ରୋକିବା; ଏହି ଅଧିନିୟମର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ବାସହୀନ ବା କର୍ମହୀନ ପରିସ୍ଥିତିକୁ ରୋକିବା ଏବଂ ଜଣେ ମୁସଲମାନ ମହିଳାଙ୍କୁ ନିରାଶ୍ରୟ ନ କରିବା ଏବଂ ଏକ ସମୟରେ ସ୍ୱାମୀଙ୍କୁ ଦଣ୍ଡିତ କରିବା ବି ନୁହେଁ; ଯେ ଆକ୍ଷେପିତ ଅଧିନିୟମ ମୁସଲମାନ ସମ୍ପ୍ରଦାୟର ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଅଧିନିୟମକୁ ଧ୍ୟାନରେ ରଖି ସମସ୍ତ ସମସ୍ୟାର ସମାଧାନ କରେ ଏବଂ ସିଆରପିସିର ଧାରା 125 ଲାଭ ମୁସଲମାନ ମହିଳାମାନଙ୍କୁ ସମ୍ପ୍ରସାରିତ କରାଯାଇନାହିଁ, ଏହି ତଥ୍ୟ ନିଶ୍ଚିତ ଭାବରେ ଏକ ଉପସଂହାରରେ ପହଞ୍ଚିବ

ନାହିଁ ଯେ ମୁସଲମାନ ମହିଳାମାନଙ୍କୁ ବାସହୀନ ବା କର୍ମହୀନ ଏବଂ ନିରାଶ୍ରୟ ହେବାଠାରୁ ରକ୍ଷା କରିବା ପାଇଁ କୌଣସି ବ୍ୟବସ୍ଥା ନାହିଁ; ତେଣୁ, ଏହି ଅଧିନିୟମ ଅବୈଧ କିମ୍ବା ଅସାମ୍ବିଧାନିକ ନୁହେଁ ।

ଅଖିଳ ଭାରତୀୟ ମୁସଲିମ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଆଇନ ପର୍ଷଦ ତରଫରୁ, ଅନ୍ୟ କେତେକ ଯୁକ୍ତି ମଧ୍ୟ ଅନ୍ୟ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଆଗତ ହୋଇଥିବା ଯୁକ୍ତି ସହିତ ସମାନ ଭାବରେ ଉପସ୍ଥାପିତ ହୋଇଛି ଏବଂସେମାନଙ୍କର ଉପସ୍ଥାପନ ଯେ *ଶାହ ବାନୋଙ୍କ* ମାମଲାରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ଆରବୀୟ ଶବ୍ଦ *'ମାତା'* ଉପରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ବ୍ୟାଖ୍ୟାଟି ଭୁଲ ଏବଂ ଦର୍ଶାଇଛନ୍ତି ଯେ ଭରଣପୋଷଣ ଯେଉଁଥିରେ *ଇଦ୍ଦତ* ଅବଧିରେ ବସବାସର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ, ତାହା ସ୍ୱାମୀଙ୍କର ଆଇନଗତ ବାଧ୍ୟତା ଅଟେ କିନ୍ତୁ ଏପରି ବ୍ୟବସ୍ଥା ଧାର୍ମିକ ସିଦ୍ଧାନ୍ତର ସମାର୍ଥକ ହେବା ଉଚିତ ଏବଂ, ଏପରି ସମାର୍ଥକ ହେବା ଦ୍ୱାରା, ଏହି ଅଭିବ୍ୟକ୍ତି କେବଳ ଇଦ୍ଦତ ଅବଧିରେ ଏବଂ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 3(1)(a) ଅଧୀନରେ ବର୍ଦ୍ଧିତ ଅବଧି ସମୟରେ ଜଣେ ମୁସଲମାନ ଛାଡପତ୍ରପ୍ରାପ୍ତ ପତ୍ନୀଙ୍କ ବସବାସ ଅଧିକାରକୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରିବ ଏବଂ ଏହିପରି ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ତରଫରୁ ଆଗତ ବିଭିନ୍ନ ବିବାଦକୁ ଦୋହରାଇଥିଲେ ଏବଂ ସେମାନେ ବିଭିନ୍ନ ପାଠ୍ୟପୁସ୍ତକରେ ପ୍ରକାଶ ପାଇଥିବା ଅନେକ ମତାମତ ବିଷୟରେ ମଧ୍ୟ ଉଲ୍ଲେଖ କରିଛନ୍ତି, ଯେପରିକି -

1. ମୌଲାନା ଅବୁଲ କଲାମ ଆଜାଦଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ରଚିତ ତୁର୍ଜୁମାନ *ଅଲ-କୁରାନ*, ଡଃ ସୟଦ ଅବଦୁଲ ଲତିଫଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଇଂରାଜୀରେ ଅନୁବାଦିତ;
2. ଶାହ ୱାଲିଉଲ୍ଲା ଦହଲଭିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା *କୋରାନର* ପାର୍ସୀ ଅନୁବାଦ
3. *କୋରାନ* ଉପରେ ଅଲ-ମନାର ମନ୍ତବ୍ୟ (ଆରବୀ);
4. ଇବ୍ନେ ହଜାର୍ ଆସକ୍ଵାଲାନିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅଲ-ଇସାବା [ଭାଗ-2]; ଶାମସୁଦ୍ଦିନ୍ ମହମ୍ମଦ ବିନ ଅହମ୍ମଦ ବିନ ଉସମାନ ଆଜ-ଜାହବୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସିୟାର ଆଲାମ-ଇନ୍-ନୁବ୍ଲା;
5. ଡକ୍ଟର ମୁସ୍ତାଫା ଆସ-ସାବାଇଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ରଚିତ ଅଲ-ମାରାତୁ ବେନ ଅଲ-ଫିଖା ୱା ଅଲ କାନୁନ;
6. ଅବୁ ଅବଦୁଲ୍ଲା ମହମ୍ମଦ ବିନ୍ ଅହମ୍ମଦ ଅଲ ଅନସାରୀ ଅଲ-କୁର୍ତୁବିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅଲ-ଜାମିଲ' ଅହକାମ-ଇଲ ଅଲ-କୁରାନ;
7. ବୈଦବୀ (ଆରବୀ) ଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କୋରାନ ଉପରେ ମନ୍ତବ୍ୟ;
8. ରୁହ-ଉଲ-ବୟାନ (ଆରବୀ) ଇସ୍ମାଇଲ ହକ୍କୀ ଆଫେନ୍ଦିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା;
9. ଇବ୍ନେ ହାଜ୍ମଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ରଚିତ ଅଲ ମୁହଲ୍ଲା (ଆରବୀ);
10. ମହମ୍ମଦ ଅବୁ ଜୁହରା ଦାରୁଲ୍ ଫିକ୍ରୁଲ୍ ଆରବୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ରଚିତ ଅଲ୍-ଆହୱାଲୁସ୍ ଶଖସିଆ (ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଆଇନ) ।

ଉପରୋକ୍ତ ପାଠ୍ୟପୁସ୍ତକର ଆଧାରରେ ଏହା ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଛି ଯେ *'ମାତା'* ଅଭିବ୍ୟକ୍ତି ଉପରେ *ଶାହା ବାନୋଙ୍କ* ମାମଲାରେ ନିଆଯାଇଥିବା ମତ ସଠିକ୍ ନୁହେଁ ଏବଂ ଏହି ଅଧିନିୟମନର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ *ଶାହା ବାନୋଙ୍କ* ମାମଲାର ପ୍ରଭାବକୁ ନିଷ୍ଫଳ କରିବା ଅଟେ ଯାହା ଦ୍ୱାରା ଆଇନର ଧାରା 3 ଏବଂ 4 ରେ ଦର୍ଶାଯାଇଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଆଇନକୁ ସ୍ୱୀକୃତି ପ୍ରଦାନ କରି ସିଆରପିସି ର ଧାରା 125 ବ୍ୟବସ୍ଥାର ପ୍ରୟୋଗକୁ ବାଦ ଦିଆଯାଇଛି ।

ଯେପରି ପୂର୍ବରୁ କୁହାଯାଇଛି, ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକର ବ୍ୟାଖ୍ୟା ମୁସଲମାନଙ୍କ ସାମାଜିକ ନୈତିକତାକୁ ଧ୍ୟାନରେ ରଖି କରିବାକୁ ପଡିବ ଏବଂ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଆଇନର ଅବକ୍ଷୟ ହେବା ଉଚିତ୍ ନୁହେଁ ।

ଇସଲାମୀୟ ଶରିୟତ ପର୍ଷଦ ତରଫରୁ, ଏହା ଉପସ୍ଥାପିତ ହୋଇଛି ଯେ ଶ୍ରୀ ଏମ୍. ଆସାଦ ଏବଂ ଡକ୍ଟର ମୁସ୍ତାଫା-ଆସ-ସାବାଇଙ୍କ ବ୍ୟତୀତ କୌଣସି ଲେଖକ ଏହି ମତକୁ ସମର୍ଥନ କରିନାହାଁନ୍ତି ଯେ ପବିତ୍ର *କୋରାନର* ଦ୍ୱିତୀୟ ଅଧ୍ୟାୟର *241 ପଦ* ଜଣେ ପୂର୍ବତନ ସ୍ୱାମୀଙ୍କୁ *ଇଦ୍ଦତ* ଅବଧି ପରେ ମଧ୍ୟ ଛାଡପତ୍ରପ୍ରାପ୍ତ ମୁସଲମାନ ପତ୍ନୀଙ୍କୁ ଭରଣପୋଷଣ ପ୍ରଦାନ କରିବାକୁ ଆଇନତଃ ବାଧ୍ୟ କରେ । ଏହା ଉପସ୍ଥାପିତ ହୋଇଛି ଯେ ଶ୍ରୀ ଏମ୍. ଆସାଦଙ୍କ ଅନୁବାଦ ଏବଂ ମନ୍ତବ୍ୟକୁ ଅପ୍ରମାଣିକ ଏବଂ ଅବିଶ୍ୱସନୀୟ ବୋଲି ଧରାଯାଇଛି ଏବଂ କେବଳ ଇସଲାମିକ ୱାର୍ଲ୍ଡ ଲିଗ୍ ଦ୍ୱାରା ସ୍ୱାକ୍ଷର କରାଯାଇଛି । ଏହା ଉପସ୍ଥାପିତ ହୋଇଛି ଯେ ଡକ୍ଟର ମୁସ୍ତାଫା-ଆସ-ସାବାଇ ଆରବୀ ଭାଷାର ଜଣେ ଜଣାଶୁଣା ଲେଖକ କିନ୍ତୁ ତାଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ର ଇତିହାସ ଏବଂ ସାହିତ୍ୟ ଥିଲା, ମୁସଲମାନ ଆଇନ ନୁହେଁ । ଏହା ଉପସ୍ଥାପିତ ହୋଇଥିଲା ଯେ ମୁସଲମାନ ଆଇନ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ସେମାନେ ଧର୍ମତତ୍ତ୍ୱବିତ୍ କିମ୍ବା ଆଇନ ବିଷାରଦ ଓ ବିଶେଷଜ୍ଞ ନୁହଁନ୍ତି । ଏହା ଯୁକ୍ତି କରାଯାଏ ଯେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ପବିତ୍ର *କୋରାନର* ଦ୍ୱିତୀୟ ଅଧ୍ୟାୟର *241 ସୁରା* ଉପରେ ଭୁଲବଶତଃ ନିର୍ଭର କରିଥିଲେ ଏବଂ ଏହି ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଡିକ୍ରି ଦ୍ୱିତୀୟ ଅଧ୍ୟାୟର *236 ସୁରାକୁ* ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯିବାକୁ ଅଛି ଯାହା ଛାଡପତ୍ର ପୂର୍ବରୁ ସ୍ପର୍ଶ କରାଯାଇନଥିବା ଏବଂ ଯାହାର *ମହର* ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ହୋଇନଥିବା ଛାଡପତ୍ରପ୍ରାପ୍ତାମାନଙ୍କ ପାଇଁ *'ମାତା'* ଦେବା ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ କରେ । ଏହା ଉପସ୍ଥାପିତ ହୋଇଛି ଯେ ଏହିପରି ଛାଡପତ୍ରପ୍ରାପ୍ତାମାନଙ୍କୁ *ଇଦ୍ଦତ* ଅବଧି ପାଳନ କରିବାକୁ ପଡିବ ନାହିଁ ଏବଂ ତେଣୁ କୌଣସି ଭରଣପୋଷଣ ପାଇବାକୁ ହକଦାର ନୁହଁନ୍ତି । ଏହିପରି *'ମାତା'* ପାଇଁ ଆଇନଗତ ବାଧ୍ୟତା ଲାଗୁ କରାଯାଇଛି ଯାହା ପୂର୍ବତନ ସ୍ୱାମୀଙ୍କ କ୍ଷମତା ସହିତ ସମ୍ପୃକ୍ତ ଗୋଟେ ଥରର କାରବାର ଅଟେ । ଏହି ପ୍ରକାରର ମାମଲାରେ ଆକ୍ଷେପିତ ଅଧିନିୟମର କୌଣସି ପ୍ରୟୋଗ ନାହିଁ । କେତେକ ପାଠ୍ୟ ଆଧାରରେ, ଏହା ଯୁକ୍ତି କରାଯାଏ ଯେ *'ମାତା'* ଅଭିବ୍ୟକ୍ତି ଯାହା ମୁସଲମାନ ଆଇନର ବିଭିନ୍ନ ବିଦ୍ୟାଳୟ ଅନୁଯାୟୀ, କେବଳ ସେହି ମହିଳାଙ୍କ ପ୍ରତି ପୂର୍ଣ୍ଣାଙ୍ଗ ସମ୍ପର୍କ ପୂର୍ବରୁ ଉଦାହରଣ ସଦୃଶ ଛାଡପତ୍ର କ୍ଷେତ୍ରରେ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ, ଯାହାର *ମହର* ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ହୋଇନଥିଲା ଏବଂ *ଇଦ୍ଦତ* ଅବଧି ପାଳନ କରିବା କିମ୍ବା ଶିଶୁକୁ ସ୍ତନ୍ୟପାନ କରାଇବା ପାଇଁ ଭରଣପୋଷଣର ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ଅଧିକାର ସହିତ ସମ୍ପୃକ୍ତ । ଏହାପରେ, ବିଭିନ୍ନ ଲେଖକଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରକାଶିତ ମତାମତକୁ କାହିଁକି ଗ୍ରହଣ କରାଯିବା ଉଚିତ ନୁହେଁ ବୋଲି ଇସଲାମିକ ଶରିୟତ ପର୍ଷଦ ତରଫରୁ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବିବାଦ ଉଠିଥିଲା ।

ଜାତୀୟ ମହିଳା ଆୟୋଗ ପକ୍ଷରୁ ହାଜର ହୋଇଥିବା ଶ୍ରୀମାନ ବରିଷ୍ଠ ଓକିଲ ଡଃ ଏ.ଏମ୍. ସିଂଘୱୀ କହିଥିଲେ ଯେ ଗୁଜରାଟ, ବମ୍ବେ, କେରଳର ନିଷ୍ପତ୍ତି ଏବଂ ଆନ୍ଧ୍ର ପ୍ରଦେଶ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଗୁଡ଼ିକର ସଂଖ୍ୟାଲଘୁ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ବ୍ୟାଖ୍ୟା ଆମ୍ଭ ଦ୍ୱାରା ଗ୍ରହଣ କରାଯିବା ଉଚିତ । ଏହି ଅଧିନିୟମର ସାମ୍ବିଧାନିକ ବୈଧତା ସମ୍ବନ୍ଧରେ ସେ କହିଥିଲେ ଯେ, ଯେ'ପରି ପରେ ଏହି ରାୟ ସମୟରେ କୁହାଯାଇଥିବା ଅଧିନିୟମର ଧାରା 3 ର ବ୍ୟାଖ୍ୟା ଯଦି ଗ୍ରହଣୀୟ ନୁହେଁ, ତେବେ ଏହାର ପରିଣାମ ହେବ ଯେ ଜଣେ ମୁସଲମାନ ଛାଡପତ୍ରପ୍ରାପ୍ତ ପତ୍ନୀଙ୍କୁ ବିନା ପ୍ରତିକାରରେ ସ୍ଥାୟୀ ଭାବରେ ପ୍ରତିଦାନ ଦିଆଯାଏ ଯେହେତୁ ତାଙ୍କ ପୂର୍ବତନ ସ୍ୱାମୀ *ଇଦ୍ଦତ* ଅବଧି ପରେ ତାଙ୍କର ଜୀବନଧାରଣ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ସହ ସମ୍ପୃକ୍ତ ଥା'ନ୍ତି । ଏପରି ନିଦାନ ସିଆରପିସିର ଧାରା 125 ଅଧୀନରେ

ଉପଲବ୍ଧ ନୁହେଁ କିମ୍ବା ଅଧିନିୟମ 4 ରେ କରାଯାଇଥିବା ବ୍ୟବସ୍ଥା ଦ୍ୱାରା ଏହାକୁ ସଠିକ୍ ଭାବରେ କ୍ଷତିପୂରଣ ଦିଆଯାଏ ନାହିଁ । ସେ ଯୁକ୍ତି କରିଥିଲେ ଯେ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 4 ଅଧୀନରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ପ୍ରତିକାର ଭ୍ରମାତ୍ମକ କାରଣ ପ୍ରଥମତଃ, ସେ ସେହି ପକ୍ଷମାନଙ୍କଠାରୁ ପ୍ରତିପୋଷଣ ପାଇପାରିବେ ନାହିଁ ଯେଉଁମାନେ କେବଳ ବୈବାହିକ ସମ୍ପର୍କ ପାଇଁ ଅପରିଚିତ ନଥିଲେ ଯାହା ଛାଡପତ୍ରର କାରଣ ହୋଇଥିଲା; ଦ୍ୱିତୀୟତଃ, ୱାକ୍ଫ ପର୍ଷଦଗୁଡ଼ିକ ପାଖରେ ସାଧାରଣତଃ ଏଭଳି ନିରାଶ୍ରୟ ମହିଳାମାନଙ୍କୁ ସହାୟତା କରିବାର ସମ୍ବଳ ନଥାଏ, କାରଣ ସେମାନେ ନିଜେ ପାଣ୍ଠିର ନିରନ୍ତର ଅଭାବର ଶିକାର ହୋଇଥାନ୍ତି ଏବଂ ତୃତୀୟତଃ, ଜଣେ ନିରାଶ୍ରୟ ମହିଳାଙ୍କ ସମ୍ଭାବ୍ୟ ଉତ୍ତରାଧିକାରୀମାନେ ହୁଏତ ବହୁତ ତରୁଣ କିମ୍ବା ବହୁତ ବୃଦ୍ଧ ହେବେ ଯାହା ଦ୍ୱାରା ସେମାନେ ଆବଶ୍ୟକ ସହାୟତା ଯୋଗାଇବାରେ ସକ୍ଷମ ହୋଇପାରିବେ । ତେଣୁ, ଏହି ବିଷୟର ବାସ୍ତବିକ ମୂଲ୍ୟାୟନ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ ଏବଂ ଏହି ବ୍ୟବସ୍ଥାର ନିଷ୍ପତ୍ତି ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 14, 15 ଏବଂ 21 ଆଧାରରେ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ ଏବଂ ଏହିପରି ଭାବରେ ଜୀବନ ଏବଂ ସ୍ୱାଧୀନତାର ଅଧିକାରର ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ ଏହି ତଥ୍ୟ ଦ୍ୱାରା ବିକୃତ ହୁଏ ଯେ ଏହା କେବଳ ଏକ ଶ୍ରେଣୀର ମହିଳାଙ୍କ ବିରୋଧରେ ଅତ୍ୟାଚାରୀ, ଅସମାନ ଏବଂ ଅଯୌକ୍ତିକ ଭାବରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରେ । ଏହି ଅଧିନିୟମର ଧାରା 5 ଅନୁଯାୟୀ ସିଆରପିସିର ଧାରା 125 ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ପ୍ରତିକାରର ଉପଲବ୍ଧତା ଏବଂ ପ୍ରୟୋଗ ମୁସଲମାନ ଛାଡପତ୍ରପ୍ରାପ୍ତାଙ୍କ ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ଇଚ୍ଛା, ଖିୟାଲ, ପସନ୍ଦ ଏବଂ ବିକଳ୍ପ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରେ ଯାହାକୁ ପ୍ରଥମତଃ *ଇଦ୍ଦତ* ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟର ଧାରା 3 ର ପରିସରରୁ ବାଦ ଦେବାକୁ ଲୋଡ଼ା ଏବଂ, ତେଣୁ, ଉପସ୍ଥାପନ କରିଛନ୍ତି ଯେ ଏହି ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅସାମ୍ବିଧାନିକ ବୋଲି ବିବେଚନା କରିବାକୁ ପଡିବ ।

ଶାହା ବାନୋଙ୍କ ମାମଲାରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ କହିଲେ ଯେ ଯଦିଓ ମୁସଲମାନ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଆଇନ ତାଙ୍କ ଛାଡପତ୍ର ପ୍ରାପ୍ତ ପତ୍ନୀଙ୍କ ପାଇଁ ଭରଣପୋଷଣ ପ୍ରଦାନ କରିବା ପାଇଁ ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ଦାୟିତ୍ୱକୁ *ଇଦ୍ଦତ* ଅବଧି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସୀମିତ କରିଥାଏ, 1973 ର ସିଆରପିସିର ଧାରା 125 ଦ୍ୱାରା ପରିକଳ୍ପିତ ଏକ ପରିସ୍ଥିତିକୁ ଏହା ବିଚାର କରେ ନାହିଁ । ନ୍ୟାୟାଳୟ କହିଲେ ଯେ ମୁସଲମାନ ଆଇନର ଉପରୋକ୍ତ ନୀତିକୁ ବିସ୍ତାର କରିବା ଭୁଲ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟାୟ ହେବ ନାହିଁ ଯେଉଁ ମାମଲାରେ ଜଣେ ଛାଡପତ୍ରପ୍ରାପ୍ତ ପତ୍ନୀ ନିଜକୁ ସମ୍ଭାଳିବାରେ ଅସମର୍ଥ ଏବଂ, ତେଣୁ, ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହି ଉପସଂହାରରେ ପହଞ୍ଚିଲେ ଯେ ଯଦି ଛାଡପତ୍ରପ୍ରାପ୍ତ ପତ୍ନୀ ନିଜର ଭରଣପୋଷଣ କରିବାରେ ସକ୍ଷମ ହୁଅନ୍ତି, ତେବେ ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ଦାୟିତ୍ୱ *ଇଦ୍ଦତ* ଅବଧି ସମାପ୍ତ ହେବା ସହିତ ସମାପ୍ତ ହୁଏ, କିନ୍ତୁ ଯଦି ସେ *ଇଦ୍ଦତ* ଅବଧି ପରେ ନିଜର ଭରଣପୋଷଣ କରିବାରେ ଅସମର୍ଥ ହୁଅନ୍ତି, ତେବେ ସେ ସିଆରପିସିର ଧାରା 125 ର ଆଶ୍ରୟ ନେବାକୁ ହକଦାର । ଏହି ନିର୍ଣ୍ଣୟ ମୁସଲମାନ ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ଦାୟିତ୍ୱକୁ ତାଙ୍କ ଛାଡପତ୍ରପ୍ରାପ୍ତ ପତ୍ନୀଙ୍କୁ ଭରଣପୋଷଣ ପ୍ରଦାନ କରିବାକୁ ବାଧ କରିଥିଲା, ସଂସଦ ଏହି ଅଧିନିୟମ ଦ୍ୱାରା ଜଣେ ମୁସଲମାନ ମହିଳାଙ୍କ ଛାଡପତ୍ର ସମୟରେ ଭରଣପୋଷଣ ପାଇବାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଅଧିକାରର ସୁରକ୍ଷା କରିବାର ଅଧିକାରକୁ ଅନୁମୋଦନ କରିଥିଲା ।

ଶ୍ରୀମାନ ଓକିଲ ମଧ୍ୟ ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ଉପୁଜିଥିବା କେତେକ ଆନୁସଙ୍ଗିକ ପ୍ରଶ୍ନ ନିମ୍ନମତେ ଉଠାଇଛନ୍ତି -

(1) ଯେଉଁ ସ୍ୱାମୀ ଅଧିନିୟମନ ପୂର୍ବରୁ ପାରିତ ଆଦେଶକୁ ପାଳନ କରିନଥିଲେ ଏବଂ ଦେୟର ବକେୟାରେ ଥିଲେ, ସେ ଅଧିନିୟମ ଆଧାରରେ ସେମାନଙ୍କର ଆଇନଗତ ବାଧ୍ୟତାରୁ ରକ୍ଷା ପାଇପାରିବେ କି, କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ ଶବ୍ଦରେ, ଏହି ଅଧିନିୟମର ପ୍ରଭାବ ପିଛିଲା ଭାବରେ ଅଟେ କି?

(2) ଏହି ଅଧିନିୟମ ଅଧୀନରେ ବିଷୟଗୁଡ଼ିକର ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେବା ପାଇଁ ପାରିବାରିକ ନ୍ୟାୟାଳୟଗୁଡ଼ିକର କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାର ଅଛି କି?

(3) ଏହି ଅଧିନିୟମ ଅଧୀନରେ ୱାକଫ ପର୍ଷଦ କେତେ ମାତ୍ରାରେ ଉତ୍ତରଦାୟୀ ଅଟେ?

ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଶ୍ରୀମାନ ଓକିଲ ଏକ ଅତି ବ୍ୟାପକ ମତାମତ ଉପରେ ବିସ୍ତାରରେ ଯୁକ୍ତି କରିଛନ୍ତି । ଯେହେତୁ ଆମ୍ଭେ ଏହି ବିଚାରପୀଠରେ କେବଳ ଅଧିନିୟମ ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକର ସାମ୍ବିଧାନିକ ବୈଧତାକୁ ନେଇ ଚିନ୍ତିତ, ଆମ୍ଭେ କେବଳ ସେହି ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକୁ ବିଚାର କରିବୁ ଯାହା ଏହି ଦିଗ ପାଇଁ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ । ଆମ୍ଭେ କେବଳ ଏହି ଅଧିନିୟମର ସାମ୍ବିଧାନିକ ବୈଧତା ପ୍ରଶ୍ନ ଉପରେ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେବୁ ଏବଂ ଯେତେବେଳେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟର ସମ୍ପୃକ୍ତ ଖଣ୍ଡପୀଠ ଦ୍ୱାରା ଅପିଲ କିମ୍ବା ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଅନୁମତି ଆବେଦନ କିମ୍ବା ରିଟ୍ ଆବେଦନରେ ଉତ୍ଥିତ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପ୍ରସଙ୍ଗଗୁଡ଼ିକ ସମାଧାନ କରାଯିବ, ସେତେବେଳେ ସେହି ବିଷୟବସ୍ତୁ ନ୍ୟସ୍ତ କରିଦେବୁ ।

ବୈବାହିକ ସମ୍ପର୍କ ସହ ସମ୍ପୃକ୍ତ ଥିବା ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକର ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରିବା ସମୟରେ, ଆମ୍ଭଙ୍କୁ ଆମ୍ଭ ସମାଜରେ ପ୍ରଚଳିତ ସାମାଜିକ ପରିସ୍ଥିତି ଉପରେ ବିଚାର କରିବାକୁ ପଡିବ । ଆମ୍ଭ ସମାଜରେ, ସେମାନେ ସଂଖ୍ୟାଗରିଷ୍ଠ ହୁଅନ୍ତୁ କିମ୍ବା ସଂଖ୍ୟାଲଘୁ ଗୋଷ୍ଠୀ, ଯାହା ସୁସ୍ପଷ୍ଟ ତାହା ଏହା ଅଟେ ଯେ ଆର୍ଥିକ ସମ୍ବଳ ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ଜଣେ ପୁରୁଷ ଏବଂ ଜଣେ ମହିଳାଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଏକ ବଡ଼ ଅସମାନତା ରହିଛି । ଆମ ସମାଜ ଉଭୟ ଆର୍ଥିକ ଏବଂ ସାମାଜିକ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ପୁରୁଷଙ୍କ ଆଧିପତ୍ୟପୂର୍ଣ୍ଣ ଏବଂ ମହିଳାମାନଙ୍କୁ ସର୍ବଦା ଏକ ନିର୍ଭରଶୀଳ ଭୂମିକା ନ୍ୟସ୍ତ କରାଯାଇଛି, ସେ ସମାଜର ଯେକୌଣସି ବର୍ଗର ହୋଇଥା'ନ୍ତୁ ନା କାହିଁକି । ଅନେକ ସମୟରେ ବିବାହ କରୁଥିବା ଜଣେ ମହିଳା ଉଚ୍ଚ ଶିକ୍ଷିତ ହୋଇଥିଲେ ମଧ ନିଜର ଅନ୍ୟ ସମସ୍ତ ବୃତ୍ତି ତ୍ୟାଗ କରି ପରିବାରର କଲ୍ୟାଣ ପାଇଁ ନିଜକୁ ସମର୍ପିତ କରନ୍ତି, ବିଶେଷ କରି ସେ ତାଙ୍କ ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ଆବେଗ, ଭାବନା, ମନ ଏବଂ ଶରୀର ସହ ଭାଗୀଦାର ହୁଅନ୍ତି ଏବଂ ବିବାହରେ ତାଙ୍କର ସାରା ଜୀବନର ବିନିଯୋଗ ଥାଏ- ତାଙ୍କର ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ସ୍ୱରୂପର ଏକ ଧାର୍ମିକ ବଳିଦାନ ଏବଂ ଅର୍ଥଠା'ରୁ ଏହାର ପରିମାପ ବହୁତ ଅଧିକ । ଯେତେବେଳେ ଏହି ପ୍ରକାରର ସମ୍ପର୍କ ଭାଙ୍ଗିଯାଏ, ସେତେବେଳେ ଆମ୍ଭେ ତାଙ୍କୁ କେଉଁ ଉପାୟରେ କ୍ଷତିପୂରଣ ଦେଇପାରିବା, ଯେତେଦୂର ଭାବନାତ୍ମକ ଭଗ୍ନାବସ୍ଥା କିମ୍ବା ବିନିଯୋଗର କ୍ଷତି ସମ୍ପର୍କିତ, ଏହାର କୌଣସି ଉତ୍ତର ଦେଇ ହେବନାହିଁ । ଏହା କହିବା ଏକ ଛୋଟ ସାନ୍ତ୍ୱନା ଯେ ଏପରି ଜଣେ ମହିଳାଙ୍କୁ ତାଙ୍କ ଜୀବନଧାରଣ ପାଇଁ ଅର୍ଥ ଦୃଷ୍ଟିରୁ କ୍ଷତିପୂରଣ ଦିଆଯିବା ଉଚିତ ଏବଂ ଲିଙ୍ଗଗତ ଏବଂ ସାମାଜିକ ନ୍ୟାୟକୁ ସୁରକ୍ଷିତ ରଖିବା ପାଇଁ ମୌଳିକ ମାନବିକ ଅଧିକାରକୁ ଅଂଶୀଦାର କରୁଥିବା ଏପରି ଏକ ନିଦାନ ସମସ୍ତ ଧର୍ମର ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସର୍ବଭାରତୀୟ ଭାବରେ ସ୍ୱୀକୃତିପ୍ରାପ୍ତ ଏବଂ ଏହା ଉପଲବ୍ଧ କରିବା କଷ୍ଟକର ଯେ ମୁସଲମାନ ଆଇନ ବୈବାହିକ ଜୀବନ ସହିତ ସମ୍ପୃକ୍ତ ନଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି, ଯେପରିକି ତାଙ୍କ ସମ୍ପତ୍ତିର ଉତ୍ତରାଧିକାରୀ ହେବାର ସମ୍ଭାବନା ଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କ ଉପରେ କିମ୍ବା ୱାକଫ୍ ପର୍ଷଦ ଉପରେ ଦାୟିତ୍ୱ ନ୍ୟସ୍ତ କରି ଏକ ଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ଦାୟିତ୍ୱ ପ୍ରଦାନର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବାକୁ ଚାହୁଁଛି । ଏଭଳି ଆଭିମୁଖ୍ୟ ଆମ ପାଇଁ ସାମାଜିକ ତଥ୍ୟର ଏକ ପ୍ରକାର ବିକୃତି ବୋଲି ମନେହୁଏ । ମୌଳିକ ମାନବାଧିକାର, ସଂସ୍କୃତି, ମର୍ଯ୍ୟାଦା ଏବଂ ଜୀବନର ଶାଳୀନତା ସହିତ ଜଡିତ ସାର୍ବଜନୀନ ପରିମାଣର ସାମାଜିକ ସମସ୍ୟାର ସମାଧାନ ଏବଂ ସାମାଜିକ ନ୍ୟାୟର ଅନୁସରଣରେ ଆବଶ୍ୟକତାର ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ସର୍ବଦା ଧର୍ମ କିମ୍ବା ଧାର୍ମିକ ଆସ୍ଥା କିମ୍ବା ବିଶ୍ୱାସ କିମ୍ବା ଜାତୀୟ, ଗୋଷ୍ଠୀଗତ, ଜାତିଗତ

କିମ୍ବା ସାମ୍ପ୍ରଦାୟିକ ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ ବିଚାର ଉପରେ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେବାକୁ ଛାଡିଦେବା ଉଚିତ୍ । ଏହି ଦିଗକୁ ଧ୍ୟାନରେ ରଖି, ଆମ୍ଭଙ୍କୁ ପ୍ରଶ୍ନଗତ ଅଧିନିୟମ ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକର ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରିବାକୁ ପଡିବ ।

ଏବେ ଏହି ଅଧିନିୟମ ପରିସରକୁ ବୁଝିବା ପାଇଁ ଅଧିନିୟମ ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକର ବିଶ୍ଳେଷଣ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ । ଏହି ଅଧିନିୟମ ମୁଖବନ୍ଧରେ ଦର୍ଶାଯାଇଛି ଯେ ଏହା ମୁସଲମାନ ମହିଳାଙ୍କ ଅଧିକାରର ସୁରକ୍ଷା ନିମିତାର୍ଥେ ଏକ ଆଇନ, ଯେଉଁମାନେ ନିଜ ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଛାଡପତ୍ର ପାଇଛନ୍ତି କିମ୍ବା ସେମାନଙ୍କଠାରୁ ଛାଡପତ୍ର ନେଇଛନ୍ତି ଏବଂ ତତସହ ସମ୍ପୃକ୍ତ କିମ୍ବା ଆନୁସଙ୍ଗିକ ବିଷୟ ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବାକୁ ଅଟେ । ଅଧିନିୟମର ଧାରା 2(a) ଅଧୀନରେ ଜଣେ "ଛାଡପତ୍ରପ୍ରାପ୍ତ ମହିଳା"ଙ୍କ ସଂଜ୍ଞା ହେଉଛି ଜଣେ ଛାଡପତ୍ରପ୍ରାପ୍ତ ମହିଳା ଯିଏ ମୁସଲମାନ ଆଇନ ଅଧୀନରେ ବିବାହ କରିଥିଲେ, ଏବଂ ମୁସଲମାନ ଆଇନ ଅଧୀନରେ ତାଙ୍କ ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଛାଡପତ୍ର ପାଇଛନ୍ତି, କିମ୍ବା ଛାଡପତ୍ର ନେଇଛନ୍ତି; ଅଧିନିୟମର ଧାରା 2(b) ଅଧୀନରେ "ଇଦ୍ଦତ ଅବଧି" ର ଅର୍ଥ ହେଉଛି, ଜଣେ ଛାଡପତ୍ରପ୍ରାପ୍ତ ମହିଳାଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ, -

(i) ଛାଡପତ୍ର ତାରିଖ ପରେ, ଯଦି ସେ ଋତୁସ୍ରାବରେ ଭୋଗୁଛନ୍ତି, ତିନୋଟି ଋତୁସ୍ରାବ ପ୍ରକ୍ରିୟା;

(ii) ତାଙ୍କ ଛାଡପତ୍ରର ତିନି ଚନ୍ଦ୍ରମାସ ପରେ, ଯଦି ସେ ରଜସ୍ୱଳା ନ ନୁହନ୍ତି; ଏବଂ

(iii) ଯଦି ସେ ତାଙ୍କ ଛାଡପତ୍ର ସମୟରେ ଗର୍ଭବତୀ ଅଛନ୍ତି, ଛାଡପତ୍ର ଏବଂ ତାଙ୍କ ସନ୍ତାନ ପ୍ରସବ କିମ୍ବା ତାଙ୍କ ଗର୍ଭାବସ୍ଥାର ସମାପ୍ତି ମଧ୍ୟସ୍ଥ ଅବଧି, ଯାହା ଆଗ ହେବ ।

ଅଧିନିୟମର ଧାରା 3 ଏବଂ 4 ମୁଖ୍ୟ ଅଟନ୍ତି, ଯାହା ଆମ୍ଭ ସମ୍ମୁଖରେ ବିବାଦୀୟ ଅଛନ୍ତି । ଧାରା 3 ଅନ୍ୟ ସମସ୍ତ ଆଇନ ଉପରେ ପ୍ରାଧାନ୍ୟତା ବଜାୟ ରଖିଥିବା ଏକ ଅଣପ୍ରତିବନ୍ଧକ ଖଣ୍ଡ ସହ ଆରମ୍ଭ ହୁଏ ଏବଂ ଏହା ପ୍ରଦାନ କରେ ଯେ ଜଣେ ଛାଡପତ୍ରପ୍ରାପ୍ତ ମହିଳା ହକଦାର ହେବେ-

(a) ତାଙ୍କ ପୂର୍ବତନ ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା *ଇଦ୍ଦତ* ଅବଧି ମଧ୍ୟରେ ତାଙ୍କୁ ଏକ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ଏବଂ ନ୍ୟାୟସଙ୍ଗତ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଏବଂ ଭରଣପୋଷଣ ପ୍ରଦାନ କରାଯିବ;

(b) ଯେଉଁଠାରେ ସେ ତାଙ୍କ ଛାଡପତ୍ର ପୂର୍ବରୁ କିମ୍ବା ପରେ ତାଙ୍କ ଠାରୁ ଜନ୍ମିତ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ପାଳନ କରନ୍ତି, ତାଙ୍କ ପୂର୍ବତନ ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପିଲାମାନଙ୍କର ଯେ'ଝା ଜନ୍ମ ତାରିଖ ଠାରୁ ଦୁଇ ବର୍ଷ ଅବଧି ପାଇଁ ଏକ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଏବଂ ଭରଣପୋଷଣ ପ୍ରଦାନ କରାଯିବ;

(c) ତାଙ୍କ ବିବାହ ସମୟରେ କିମ୍ବା ତା'ପରେ କୌଣସି ସମୟରେ ମୁସଲିମ ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ ତାଙ୍କୁ ପ୍ରଦାନ କରିବାକୁ ରାଜି ହୋଇଥିବା *ମହର* କିମ୍ବା ବିଧବାଧନର ରାଶିର ସମ ପରିମାଣ ରାଶି; ଏବଂ

(d) ବିବାହ ପୂର୍ବରୁ କିମ୍ବା ବିବାହ ସମୟରେ କିମ୍ବା ବିବାହ ପରେ ତାଙ୍କ ସମ୍ପର୍କୀୟ, ବନ୍ଧୁ, ସ୍ୱାମୀ ଏବଂ ସ୍ୱାମୀଙ୍କ କୌଣସି ସମ୍ପର୍କୀୟ କିମ୍ବା ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ବନ୍ଧୁମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ତାଙ୍କୁ ଦିଆଯାଇଥିବା ସମସ୍ତ ସମ୍ପତ୍ତି ।

ଯେଉଁଠାରେ ଏପରି ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ଏବଂ ନ୍ୟାୟସଙ୍ଗତ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଏବଂ ଭରଣପୋଷଣ କିମ୍ବା ବକେୟା *ମହର* କିମ୍ବା ବିଧବାଧନର ପରିମାଣ ସ୍ଥିର କରାଯାଇ ନାହିଁ ଏବଂ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇ ନାହିଁ କିମ୍ବା ଉପଧାରା (1) ର ଖଣ୍ଡ (d) ରେ ସୂଚିତ ସମ୍ପତ୍ତି ଛାଡପତ୍ର ଦେବାରେ ଛାଡପତ୍ରପ୍ରାପ୍ତ ମହିଳାଙ୍କୁ ହସ୍ତାନ୍ତର କରାଯାଇନାହିଁ, ସେ କିମ୍ବା ତାଙ୍କ

ତରଫରୁ ତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବିଧିବଦ୍ଧ ଭାବେ ପ୍ରାଧିକୃତ ହୋଇଥିବା କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି, ଯଥାସ୍ଥିତି ଏହିପରି ବ୍ୟବସ୍ଥା ଏବଂ ଭରଣପୋଷଣର ଦେୟ ପ୍ରଦାନ, *ମହର* କିମ୍ବା ବିଧବାଧନ କିମ୍ବା ସମ୍ପତ୍ତିର ବିତରଣ ଆଦେଶ ପାଇଁ ଜଣେ ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟଙ୍କ ନିକଟରେ ଏକ ଆବେଦନ କରିପାରିବେ । ଅଧିନିୟମର ଧାରା 3 ର ଅବଶିଷ୍ଟ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅଧିକ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ହୋଇନପାରେ, ଯାହା ସ୍ୱଭାବତଃ ପ୍ରକ୍ରିୟାଗତ ।

ଅଧିନିୟମର ଧାରା 4 ରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି ଯେ, ଅଧିନିୟମରେ କିମ୍ବା ବର୍ତ୍ତମାନ ବଳବତ୍ତର ଥିବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଆଇନରେ ପୂର୍ବରୁ କ'ଣ କୁହାଯାଇଛି ସେ ବିଷୟରେ ଏକ ପ୍ରାଧାନ୍ୟବାହୀ ଖଣ୍ଡ ସହିତ, ଯେଉଁଠାରେ ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହୁଅନ୍ତି ଯେ ଜଣେ ଛାଡପତ୍ରପ୍ରାପ୍ତ ମହିଳା ପୁନର୍ବାର ବିବାହ କରିନାହାଁନ୍ତି ଏବଂ *ଇଦ୍ଦତ* ଅବଧି ପରେ ନିଜର ଭରଣପୋଷଣ କରିବାରେ ସକ୍ଷମ ନୁହଁନ୍ତି, ସେ ମୁସଲମାନ ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ ତାଙ୍କ ସମ୍ପର୍କୀୟମାନଙ୍କୁ, ଯେଉଁମାନେ ତାଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ପରେ ତାଙ୍କ ସମ୍ପତ୍ତିର ଉତ୍ତରାଧିକାରୀ ହେବାକୁ ହକଦାର ହେବେ, ଛାଡପତ୍ରପ୍ରାପ୍ତ ମହିଳାଙ୍କ ଆବଶ୍ୟକତାକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ତାଙ୍କୁ ଏପରି ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ଏବଂ ନ୍ୟାୟସଙ୍ଗତ ଭରଣପୋଷଣ, ଯାହା ସେ ଉଚିତ ଏବଂ ଉପଯୁକ୍ତ ବୋଲି ସ୍ଥିର କରିଥିବେ, ପ୍ରଦାନ କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇ ଏକ ଆଦେଶ ଦେଇପାରନ୍ତି । ତାଙ୍କ ବିବାହ ସମୟରେ ତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଉପଭୋଗ କରାଯାଉଥିବା ଜୀବନଧାରଣର ମାନ ଏବଂ ଏପରି ସମ୍ପର୍କୀୟଙ୍କ ସାଧନ ଏବଂ ସମ୍ପର୍କୀୟମାନେ ତାଙ୍କ ସମ୍ପତ୍ତିର ଯେଉଁ ଅନୁପାତରେ ଉତ୍ତରାଧିକାରୀ ହେବେ ସେହି ଅନୁପାତରେ ଏବଂ ସେ ତାଙ୍କ ଆଦେଶରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କରିଥିବା ଅବଧିରେ ସେମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏପରି ଭରଣପୋଷଣ ଦେୟ ହେବ । ଯଦି କୌଣସି ସମ୍ପର୍କୀୟଙ୍କ ପାଖରେ ଉକ୍ତ ଅର୍ଥ ପ୍ରଦାନ କରିବା ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ସମ୍ବଳ ନଥାଏ, ତେବେ ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍ ତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଦେଶିତ ଭରଣପୋଷଣରେ ଏପରି ସମ୍ପର୍କୀୟଙ୍କ ଅଂଶ ଅନ୍ୟ ସମ୍ପର୍କୀୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦାନ କରାଯିବ ବୋଲି ଆଦେଶ ଦେଇପାରନ୍ତି ଯାହାଙ୍କର ସେହି ଅନୁପାତରେ ପ୍ରଦାନ କରିବାର ସାଧନ ଅଛି ବୋଲି ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟଙ୍କୁ ବୋଧ ହେବ ଯେ'ପରି ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ ଆଦେଶ ଦେବା ଉଚିତ ବୋଲି ଭାବିବେ । ଯେଉଁ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଜଣେ ଛାଡପତ୍ରପ୍ରାପ୍ତ ମହିଳା ନିଜର ଭରଣପୋଷଣ କରିବାରେ ଅସମର୍ଥ ହୁଅନ୍ତି ଏବଂ ଉପଧାରା (1) ରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିବା ପରି ତାଙ୍କର କୌଣସି ସମ୍ପର୍କୀୟ ନଥାନ୍ତି କିମ୍ବା ଏପରି ସମ୍ପର୍କୀୟ କିମ୍ବା ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ କାହାରି ପାଖରେ ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଦେଶିତ ଭରଣପୋଷଣ ପ୍ରଦାନ କରିବା ପାଇଁ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ସାଧନ ନଥାଏ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ ସମ୍ପର୍କୀୟଙ୍କ ପାଖରେ ସେହି ସମ୍ପର୍କୀୟଙ୍କ ଅଂଶ ପ୍ରଦାନ କରିବାର ସାଧନ ନଥାଏ ଯାହାର ଅଂଶବିଶେଷ ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଉପଧାରା (1) ର ଦ୍ୱିତୀୟ ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ଅଧୀନରେ ଅନ୍ୟ ସମ୍ପର୍କୀୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦାନ କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଛି, ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍ ଆଦେଶ ଦ୍ୱାରା, ଛାଡପତ୍ରପ୍ରାପ୍ତ ମହିଳା ରହୁଥିବା ଅଞ୍ଚଳରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିବା ରାଜ୍ୟ ୱାକଫ୍ ପର୍ଷଦକୁ ତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଭରଣପୋଷଣ ପ୍ରଦାନ କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇପାରିବେ । ତେବେ ଯାହା ହେଉ, ଏହା ଉଲ୍ଲେଖନୀୟ ଭାବେ ଧ୍ୟାନଯୋଗ୍ୟ ଯେ ଅଧିନିୟମ 4 କେବଳ 'ଭରଣପୋଷଣ' ଦେୟ ପ୍ରଦାନକୁ ସୂଚିତ କରେ ଏବଂ ଅଧିନିୟମ 3(1)(a) ରେ ସୂଚିତ ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥିବା 'ବ୍ୟବସ୍ଥା' କୁ ସ୍ପର୍ଶ କରେ ନାହିଁ ।

ଅଧିନିୟମର ଧାରା 5, ସିଆରପିସିର ଧାରା 125 ରୁ 128 ବ୍ୟବସ୍ଥା ଦ୍ୱାରା ପରିଚାଳିତ ହେବାର ବିକଳ୍ପ ପ୍ରଦାନ କରେ । ଏଥିରେ କୁହାଯାଇଛି ଯେ ଯଦି ଧାରା 3(2) ଅଧୀନରେ ଆବେଦନଟିର ପ୍ରଥମ ଶୁଣାଣୀ ତାରିଖରେ, ଜଣେ ଛାଡପତ୍ରପ୍ରାପ୍ତ ମହିଳା ଏବଂ ତାଙ୍କ ପୂର୍ବତନ ସ୍ୱାମୀ ଶପଥପତ୍ର କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଲିଖିତ

ଘୋଷଣାନାମା ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଫର୍ମରେ, ମିଳିତ ଭାବେ କିମ୍ବା ପୃଥକ ଭାବେ, ଘୋଷଣା କରନ୍ତି ଯେ ସେମାନେ ସିଆରପିସି ର ଧାରା 125 ରୁ 128 ବ୍ୟବସ୍ଥା ଦ୍ୱାରା ପରିଚାଳିତ ହେବାକୁ ପସନ୍ଦ କରିବେ ଏବଂ ଆବେଦନ ଶୁଣାଣୀରେ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଏହିପରି ସତ୍ୟପାଠ କିମ୍ବା ଘୋଷଣାପତ୍ର ଦାଖଲ କରିବେ, ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍ ସେହି ଅନୁଯାୟୀ ଏହିପରି ଆବେଦନକୁ ସମାଧାନ କରିବେ ।

ଏହି ଅଧିନିୟମର ଏକ ପଠନ ସୂଚିତ କରିବ ଯେ ଏହା ସିଆରପିସି ର ଧାରା 125 ପରିସର ବାହାରେ ରଖି ଜଣେ ମୁସଲମାନ ମହିଳା ଛାଡପତ୍ର ପାଇଥିବା ଦାୟିତ୍ୱଗୁଡ଼ିକୁ ସଂହିତାବଦ୍ଧ ତଥା ନିୟନ୍ତ୍ରିତ କରେ ଯେହେତୁ 'ଛାଡପତ୍ରପ୍ରାପ୍ତ ମହିଳା'ଙ୍କୁ ମୁସଲମାନ ମହିଳା ଭାବରେ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରାଯାଇଛି ଯିଏ ମୁସଲମାନ ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ ବିବାହ କରିଥିଲେ ଏବଂ "ମୁସଲମାନ ଆଇନ" ଅନୁଯାୟୀ ତାଙ୍କ ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଛାଡପତ୍ର ପାଇଛନ୍ତି କିମ୍ବା ଛାଡପତ୍ର ନେଇଛନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ଭାରତୀୟ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ବିବାହ ଅଧିନିୟମ, 1954 ଅଧୀନରେ ବିବାହ ସମ୍ପନ୍ନ ହୋଇଥିବା ଜଣେ ମୁସଲମାନ ମହିଳା କିମ୍ବା ଭାରତୀୟ ଛାଡପତ୍ର ଅଧିନିୟମ, 1969 କିମ୍ବା ଭାରତୀୟ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ବିବାହ ଅଧିନିୟମ, 1954 ଅଧୀନରେ ବିବାହ ବିଚ୍ଛେଦ ହୋଇଥିବା ଜଣେ ମୁସଲମାନ ମହିଳାଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏହି ଅଧିନିୟମ ଲାଗୁ ହେବ ନାହିଁ । ଏହି ଅଧିନିୟମ ପରିତ୍ୟଜ୍ୟ ଏବଂ ଅଲଗା ହୋଇ ଯାଇଥିବା ମୁସଲମାନ ପତ୍ନୀଙ୍କ ପାଇଁ ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ ନୁହେଁ । ଏହି ଅଧିନିୟମ ଅଧୀନରେ ଇଦ୍ଦତ ଅବଧି ପାଇଁ ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଭରଣପୋଷଣ ପ୍ରଦାନ କରାଯିବ ଏବଂ ଏହି ଆଇନଗତ ବାଧ୍ୟତା *ଇଦ୍ଦତ* ଅବଧି ବାହାରେ ବିସ୍ତାରିତ ହେବ ନାହିଁ । *ଇଦ୍ଦତ* ଅବଧି ଶେଷ ହେବା ସହିତ ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ସହ ସମ୍ପର୍କ ଶେଷ ହେବା ପରେ, ଛାଡପତ୍ରପ୍ରାପ୍ତାଙ୍କ ସମ୍ପର୍କୀୟଙ୍କ ଉପରେ ଦାୟିତ୍ୱ ନ୍ୟସ୍ତ ହୋଇଥାଏ । କେଉଁ ପରିସ୍ଥିତି ଅଧୀନରେ କେଉଁ ସମ୍ପର୍କୀୟ ଦାୟୀ ତାହା ସ୍ଥିର କରିବାରେ ଏହି ଅଧିନିୟମ ମୁସଲମାନ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଅଧିନିୟମକୁ ଅନୁସରଣ କରେ । ଯଦି କୌଣସି ସମ୍ପର୍କୀୟ ନାହାଁନ୍ତି, କିମ୍ବା କୌଣସି ସମ୍ପର୍କୀୟ ଛାଡପତ୍ରପ୍ରାପ୍ତାଙ୍କୁ ପ୍ରତିପାଳନ କରିବାକୁ ସକ୍ଷମ ନୁହଁନ୍ତି, ତେବେ ନ୍ୟାୟାଳୟ ରାଜ୍ୟ ୱାକଫ ପର୍ଷଦକୁ ଭରଣପୋଷଣ ପ୍ରଦାନ କରିବାକୁ ଆଦେଶ ଦେଇପାରିବେ ।

ଅଧିନିୟମ 3(1) ରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି ଯେ ଜଣେ ଛାଡପତ୍ରପ୍ରାପ୍ତ ମହିଳା ତାଙ୍କ ସ୍ୱାମୀଙ୍କଠାରୁ ଏକ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ଏବଂ ନ୍ୟାୟସଙ୍ଗତ ଭରଣପୋଷଣ ପାଇବାକୁ ହକଦାର ହେବେ, ଯାହା *ଇଦ୍ଦତ* ଅବଧି ମଧ୍ୟରେ ତାଙ୍କୁ ପ୍ରଦାନ କରାଯିବ । ଧାରା 3(2) ଅଧୀନରେ ମୁସଲମାନ ଛାଡପତ୍ରପ୍ରାପ୍ତ ମହିଳା ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଏକ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରିପାରିବେ ଯଦି ପୂର୍ବତନ ସ୍ୱାମୀ ତାଙ୍କୁ ଏକ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ଏବଂ ନ୍ୟାୟସଙ୍ଗତ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଏବଂ ଭରଣପୋଷଣ କିମ୍ବା *ମହର* ପ୍ରଦାନ କରିନାହାଁନ୍ତି କିମ୍ବା ବିବାହ ପୂର୍ବରୁ କିମ୍ବା ବିବାହ ସମୟରେ ତାଙ୍କ ନିଜ ସମ୍ପର୍କୀୟ, ବନ୍ଧୁ ,ସ୍ୱାମୀ, ଏବଂ ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ତରଫର ସମ୍ପର୍କୀୟ ତଥା ବନ୍ଧୁମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ତାଙ୍କୁ ଦିଆଯାଇଥିବା ସମ୍ପତ୍ତି ତାଙ୍କୁ ପ୍ରଦାନ କରିନାହାଁନ୍ତି । ଧାରା 3(3) ଏକ ପ୍ରକ୍ରିୟା ପ୍ରଦାନ କରେ ଯେଉଁଥିରେ ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ ପୂର୍ବତନ ସ୍ୱାମୀଙ୍କୁ ଛାଡପତ୍ର ପାଇଥିବା ମହିଳାଙ୍କ ଆବଶ୍ୟକତା, ବିବାହ ସମୟରେ ତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଉପଭୋଗ କରାଯାଇଥିବା ଜୀବନଶୈଳୀ ଏବଂ ତାଙ୍କ ପୂର୍ବତନ ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ସମ୍ବଳକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ସେ ଯାହା ସଠିକ ଏବଂ ଉପଯୁକ୍ତ ବ୍ୟବସ୍ଥା ବୋଲି ବିବେଚନା କରିବେ, ଛାଡପତ୍ରପ୍ରାପ୍ତ ମହିଳାଙ୍କୁ ଏପରି ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ଏବଂ ନ୍ୟାୟସଙ୍ଗତ ଭରଣପୋଷଣ ପ୍ରଦାନ କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇ ଆଦେଶ ପାରିତ କରିପାରିବେ । ଅଧିନିୟମର ଧାରା (3)(1)(a) ଅଧୀନରେ ମୁସଲମାନ ଛାଡପତ୍ରପ୍ରାପ୍ତ ମହିଳାଙ୍କ ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଏବଂ ଭରଣପୋଷଣ ଅଧିକାରର ନ୍ୟାୟିକ କାର୍ଯ୍ୟକାରିତା

ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ପାଖରେ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ସମ୍ବଳ ଥିବା ସ୍ଥିତିର ସାପେକ୍ଷରେ ରହିଛି, ଯାହା କଡାକଡି ଭାବେ କହିବାକୁ ଗଲେ, ମୁସଲମାନ ଆଇନର ନୀତି ବିପରୀତ ଅଟେ ଯେହେତୁ *ଇଦ୍ଦତ* ଅବଧିରେ ଭରଣପୋଷଣ ପ୍ରଦାନ କରିବାର ଦାୟିତ୍ୱ ନିଃସର୍ତ୍ତମୂଳକ ଅଟେ ଏବଂ ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ଆର୍ଥିକ ସମ୍ବଳ ଅନୁସାରେ ସୀମିତ ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ । ଏହି ଅଧିନିୟମର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ମୁସଲମାନ ସ୍ୱାମୀଙ୍କୁ ଛାଡପତ୍ର ଏବଂ *ଇଦ୍ଦତ* ଅବଧି ପରେ ତାଙ୍କ ପୂର୍ବତନ ପତ୍ନୀଙ୍କୁ ଭରଣପୋଷଣ ପ୍ରଦାନରୁ ଦୂରେଇ ରହିବାର ସ୍ୱାଧୀନତା ବଜାୟ ରଖିବାକୁ ଅନୁମତି ଦେବା ଭଳି ମନେ ହୁଏ ।

ଏହି ଅଧିନିୟମର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକୁ ଯତ୍ନ ସହକାରେ ପଢ଼ିବା ଦ୍ୱାରା ଜଣାପଡ଼ିବ ଯେ ଜଣେ ଛାଡପତ୍ରପ୍ରାପ୍ତ ମହିଳା ଭରଣପୋଷଣ ପାଇଁ ଏକ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ଏବଂ ନ୍ୟାୟସଙ୍ଗତ ବ୍ୟବସ୍ଥା ପାଇବାକୁ ହକଦାର ଅଟନ୍ତି । ଏହା କୁହାଯାଇଥିଲା ଯେ ଛାଡପତ୍ର ପରେ ଛାଡପତ୍ରପ୍ରାପ୍ତ ମହିଳାଙ୍କୁ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ଜୀବିକା ମିଳୁ ବୋଲି ସଂସଦର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଥିବା ପରି ମନେହୁଏ ଏବଂ ତେଣୁ 'ବ୍ୟବସ୍ଥା' ଶବ୍ଦ ସୂଚିତ କରେ ଯେ କିଛି ଆବଶ୍ୟକତା ପୂରଣ ପାଇଁ ଆଗୁଆ କିଛି ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇଛି । ଅନ୍ୟ ଅର୍ଥରେ, ଛାଡ଼ପତ୍ର ସମୟରେ ମୁସଲମାନ ସ୍ୱାମୀ ଭବିଷ୍ୟତର ଆବଶ୍ୟକତା ବିଷୟରେ ମନନଚିନ୍ତନ କରିବା ଏବଂ ସେହି ଆବଶ୍ୟକତାଗୁଡ଼ିକୁ ପୂରଣ କରିବା ପାଇଁ ଆଗୁଆ ପ୍ରସ୍ତୁତି ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବା ଆବଶ୍ୟକ । ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ଏବଂ ନ୍ୟାୟସଙ୍ଗତ ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ତାଙ୍କ ବାସସ୍ଥାନ, ଖାଦ୍ୟ, ପୋଷାକ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସାମଗ୍ରୀର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହୋଇପାରେ । "ଭିତରେ" ଅଭିବ୍ୟକ୍ତିଟି "ସମୟରେ" କିମ୍ବା "ପାଇଁ" ଭାବରେ ପଢିବା ଉଚିତ ଏବଂ ଏହା କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ କାରଣ ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକୁ ସେମାନଙ୍କର ଅର୍ଥର ବିପରୀତ ଭାବରେ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ କାରଣ "ଭିତରେ" ଶବ୍ଦର ଅର୍ଥ ହେବ "ସେହି ଦିନ" କିମ୍ବା ପୂର୍ବରୁ", "ବାହାରେ ନୁହେଁ" ଏବଂ, ତେଣୁ, ଏହା କୁହାଯାଇଥିଲା ଯେ ଏହି ଅଧିନିୟମର ଅର୍ଥ ହେବ ଯେ *ଇଦ୍ଦତ* ଅବଧି ସମାପ୍ତ ହେବା ଦିନ କିମ୍ବା ପୂର୍ବରୁ, ସ୍ୱାମୀ ପତ୍ନୀଙ୍କୁ ଭରଣପୋଷଣ କରିବାକୁ ଏବଂ ଦେବାକୁ ବାଧ ଏବଂ ଯଦି ସେ ଏପରି କରିବାରେ ବିଫଳ ହୁଅନ୍ତି ତେବେ ପତ୍ନୀ ଧାରା 3(3) ରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ପରି ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଏକ ଆବେଦନ ଦାଖଲ ଦ୍ୱାରା ଏହାକୁ ପୁନରୁଦ୍ଧାର କରିବାକୁ ହକଦାର କିନ୍ତୁ କେଉଁଠାରେ ମଧ୍ୟ ସଂସଦ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ଏବଂ ନିରପେକ୍ଷ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଏବଂ ଭରଣପୋଷଣ କେବଳ ଇଦ୍ଦତ ଅବଧି ପାଇଁ ସୀମିତ ଏବଂ ଏହା ବାହାରେ ନୁହେଁ ବୋଲି ବ୍ୟବସ୍ଥା ପ୍ରଦାନ କରିନାହିଁ । ଯଦି ସେ ଦ୍ୱିତୀୟ ଥର ବିବାହ ନ କରନ୍ତି ତେବେ ଏହା ଛାଡପତ୍ରପ୍ରାପ୍ତ ପତ୍ନୀଙ୍କ ସାରା ଜୀବନ ପାଇଁ ସମ୍ପ୍ରସାରିତ ହେବ ।

ଏହି ଅଧିନିୟମରେ ଧାରା 3 ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଧାରା ଅଟେ ଯାହା ଛାଡପତ୍ରପ୍ରାପ୍ତ ମହିଳା ତାଙ୍କ ପୂର୍ବତନ ସ୍ୱାମୀଙ୍କଠାରୁ 'ଭରଣପୋଷଣ', 'ଭବିଷ୍ୟତ ବ୍ୟବସ୍ଥା' ଏବଂ *'ମହର'* ପାଇବେ ବୋଲି ବ୍ୟବସ୍ଥା ପ୍ରଦାନ କରେ ଏବଂ ତାଙ୍କ ଦଖଲରେ ଥିବା ନିଜର ବିବାହ ଉପହାର ଏବଂ ଯୌତୁକ ଆଦାୟ କରିବାକୁ ହକଦାର ଏବଂ ଏହି ରାଶି କିମ୍ବା ସମ୍ପତ୍ତିର ଦେୟ କିମ୍ବା ପୁନରୁଦ୍ଧାର ଆଦେଶ ଦେବାକୁ ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟଙ୍କୁ କ୍ଷମତା ପ୍ରଦାନ କରେ । ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗର ମୁଖ୍ୟ ବିଷୟ ହେଉଛି ଯେ ଛାଡପତ୍ରପ୍ରାପ୍ତ ମହିଳା ଏକ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ଏବଂ ନ୍ୟାୟସଙ୍ଗତ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଏବଂ ଭରଣପୋଷଣ ପାଇବାକୁ ହକଦାର ହେବେ ଯାହା ତାଙ୍କ ପୂର୍ବତନ ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା *ଇଦ୍ଦତ* ଅବଧି ମଧ୍ୟରେ ତାଙ୍କୁ ପ୍ରଦାନ କରାଯିବ । ଅଧିନିୟମର ଧାରା 3 ର ଶବ୍ଦାବଳୀ ସୂଚିତ କରେ ଯେ ସ୍ୱାମୀଙ୍କର ଦୁଇଟି ପୃଥକ ଏବଂ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଦାୟିତ୍ୱ ରହିଛି: (1) ତାଙ୍କ ଛାଡପତ୍ରପ୍ରାପ୍ତ ପତ୍ନୀଙ୍କ ପାଇଁ ଏକ 'ଯୁକ୍ତିସଙ୍ଗତ ଏବଂ ନ୍ୟାୟସଙ୍ଗତ ବ୍ୟବସ୍ଥା' କରିବା; ଏବଂ (2) ତାଙ୍କ ପାଇଁ 'ଭରଣପୋଷଣ' ପ୍ରଦାନ କରିବା । ଏହି ଧାରାର ଗୁରୁତ୍ୱ ଏପରି କୌଣସି 'ବ୍ୟବସ୍ଥା' କିମ୍ବା 'ଭରଣପୋଷଣ' ର

ପ୍ରକୃତି କିମ୍ବା ଅବଧି ଉପରେ ନୁହେଁ, ବରଂ ଯେଉଁ ସମୟରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଏବଂ ଭରଣପୋଷଣ ପ୍ରଦାନ ପାଇଁ ଏକ ଆୟୋଜନ ସମାପ୍ତ ହେବା ଉଚିତ, ଯଥା, '*ଇଦ୍ଦତ* ଅବଧି ମଧ୍ୟରେ'। ଯଦି ଏହି ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକୁ ଏହିପରି ପଢ଼ାଯାଏ, ତେବେ ଏହି ଅଧିନିୟମ, ଜଣେ ପୁରୁଷ ଯିଏ ପୂର୍ବରୁ 'ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ଏବଂ ନ୍ୟାୟସଙ୍ଗତ ବ୍ୟବସ୍ଥା' ଏବଂ 'ଭରଣପୋଷଣ'ର ଦାୟିତ୍ୱ ନିର୍ବାହ କରି ସାରିଛନ୍ତି, ଉକ୍ତ ପରିମାଣକୁ ତାଙ୍କ ପତ୍ନୀଙ୍କୁ ଏକକାଳୀନ ପ୍ରଦାନ କରିଛନ୍ତି, ତାଙ୍କ ପତ୍ନୀଙ୍କୁ *ମହର* ପ୍ରଦାନ କରିଛନ୍ତି ଏବଂ ଆଇନର ଧାରା 3(1)(c) ଏବଂ 3(1)(d) ଅନୁଯାୟୀ ତାଙ୍କ ଯୌତୁକକୁ ଫେରାଇ ଦେଇଛନ୍ତି ତାଙ୍କୁ *ଇଦ୍ଦତ* ପରବର୍ତ୍ତୀ ଅବଧି ପାଇଁ ଭରଣପୋଷଣ ଦାୟିତ୍ୱ ବହନରୁ ବାଦ ଦେବ । ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବେ କହିବାକୁ ଗଲେ, *ଶାହ ବାନୋଙ୍କ* ମାମଲାରେ ଯେଉଁ ପ୍ରସଙ୍ଗଟି ବିଚାର ପାଇଁ ଉଠିଥିଲା, ତାହା ଥିଲା ଯେ ସ୍ୱାମୀ ତାଙ୍କ ଛାଡପତ୍ରପ୍ରାପ୍ତ ପତ୍ନୀଙ୍କ ପାଇଁ 'ଯୁକ୍ତିସଙ୍ଗତ ଏବଂ ନ୍ୟାୟସଙ୍ଗତ ବ୍ୟବସ୍ଥା' କରିନାହାନ୍ତି, ଯଦିଓ ସେ ଅଧା ଶତାବ୍ଦୀ ପୂର୍ବରୁ *ମହର* ଭାବେ ସମ୍ମତ ହୋଇଥିବା ଅର୍ଥରାଶିକୁ ପ୍ରଦାନ କରିସାରିଥିଲେ ଏବଂ ଇଦ୍ଦତ ଭରଣପୋଷଣ ପ୍ରଦାନ କରିସାରିଥିଲେ ଏବଂ ତେଣୁ, ତାଙ୍କୁ ସିଆରପିସି ର ଧାରା 125 ଅଧୀନରେ ମାସିକ ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ରାଶି ପ୍ରଦାନ କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଥିଲା । ଏହି ସ୍ଥିତି ସଂସଦ ଆଇନ ପ୍ରଣୟନ କରିବା ତାରିଖରେ ସଂସଦ ପାଇଁ ଉପଲବ୍ଧ ଥିଲା, କିନ୍ତୁ ତଥାପି, ଏହି ଅଧିନିୟମ ଅଧୀନରେ ପ୍ରଣୀତ ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକ ହେଉଛି ଆଇନର ଧାରା 3(1)(a) ଅଧୀନରେ 'ଏକ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ଏବଂ ନ୍ୟାୟସଙ୍ଗତ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଏବଂ ଭରଣପୋଷଣ କରଣୀୟ ଏବଂ ଦେୟଯୋଗ୍ୟ' ଏବଂ ଏହି ଅଭିବ୍ୟକ୍ତି ବିଭିନ୍ନ ଜିନିଷକୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରେ, ପ୍ରଥମତଃ, ଦୁଇଟି ଭିନ୍ନ କ୍ରିୟାପଦର ବ୍ୟବହାର ଦ୍ୱାରା -"*ଇଦ୍ଦତ* ଅବଧି ମଧ୍ୟରେ କରାଯିବ ଏବଂ ତାଙ୍କୁ ପ୍ରଦାନ କରାଯିବ", ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ ଯେ ଭରଣପୋଷଣ ଦେୟ ପ୍ରଦାନ କରିବା ସମୟରେ ଏକ ନ୍ୟାୟସଙ୍ଗତ ଏବଂ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବାକୁ ପଡିବ; ଦ୍ୱିତୀୟତଃ, ଅଧିନିୟମର ଧାରା 4, ଯାହା ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟଙ୍କୁ ଛାଡପତ୍ରପ୍ରାପ୍ତ ମହିଳାଙ୍କୁ ତାଙ୍କ ବିଭିନ୍ନ ସମ୍ପର୍କୀୟଙ୍କ ବିରୋଧରେ ଭରଣପୋଷଣ ପ୍ରଦାନ ପାଇଁ ଏକ ଆଦେଶ ଜାରି କରିବାକୁ କ୍ଷମତା ପ୍ରଦାନ କରେ, ଏଥିରେ 'ଆଦେଶ' ବିଷୟରେ କୌଣସି ଉଲ୍ଲେଖ ନାହିଁ । ସ୍ପଷ୍ଟତଃ, ତାଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ 'ଏକ ନ୍ୟାୟସଙ୍ଗତ ଏବଂ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ବ୍ୟବସ୍ଥା' ରଖିବାର ଅଧିକାର କେବଳ ମହିଳାଙ୍କ ପୂର୍ବତନ ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ପ୍ରବର୍ତ୍ତନୀୟ ହେଉଥିବା ଏକ ଅଧିକାର,ଏବଂ ' ଭରଣପୋଷଣ' ଭାବରେ ସେ ଯାହା ଦେବାକୁ ବାଧ ତାହା ବ୍ୟତୀତ; ତୃତୀୟତଃ, ୟୁସୁଫ ଅଲ୍ଲୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା 'ମାତା'ର ଅନୁବାଦ ' ଭରଣପୋଷଣ' ବୋଲି ପବିତ୍ର *କୋରାନର* ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକ ଯଦିଓ ଭୁଲ ହୋଇପାରେ ଏବଂ ଅନ୍ୟ ଅନୁବାଦଗୁଡ଼ିକ 'ବ୍ୟବସ୍ଥା' ଶବ୍ଦକୁ ବ୍ୟବହାର କରିଥିଲେ, *ଶାହା ବାନୋଙ୍କ* ମାମଲାରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହି ଦିଗକୁ ଖାରଜ କରି କହିଛନ୍ତି ଯେ ଏହା ଏକ ପାର୍ଥକ୍ୟ ବିନା ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟ । ବାସ୍ତବରେ, *ମାତା*ର ଅର୍ଥ 'ଭରଣପୋଷଣ' ହେଉ କିମ୍ବା 'ବ୍ୟବସ୍ଥା', ଶାହା ବାନୋଙ୍କ ମାମଲାରେ ସ୍ୱାମୀ ତାଙ୍କ ଛାଡପତ୍ର ପ୍ରାପ୍ତ ପତ୍ନୀଙ୍କୁ *'ମାତା'* ମାଧ୍ୟମରେ କିଛି ପ୍ରଦାନ କରିଥିବା କୌଣସି ଛଳନା ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ । ଅନ୍ୟ ପକ୍ଷ ତରଫରୁ ଉପସ୍ଥାପିତ ଯୁକ୍ତି ଏହା ଯେ ଜଣେ ଛାଡପତ୍ରପ୍ରାପ୍ତ ମୁସଲମାନ ମହିଳା ଯିଏ *'ମାତା'*ର ଅଧିକାରୀ, କେବଳ ଗୋଟିଏ କିମ୍ବା ଏକକାଳୀନ କାରବାର, ଯାହାର ଅର୍ଥ ଆଦୌ ନୁହେଁ ଯେ ନିରନ୍ତର ଭରଣପୋଷଣର ଦେୟ । ଏହି ଯୁକ୍ତି, ଏହି ମତକୁ ସମର୍ଥନ କରିବା ବ୍ୟତୀତ ଯେ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 3(1)(a) ରେ 'ବ୍ୟବସ୍ଥା' ଶବ୍ଦଟି ଛାଡପତ୍ରପ୍ରାପ୍ତ ମୁସଲମାନ ମହିଳାଙ୍କ ଅଧିକାର ଭାବରେ *'ମାତା'* କୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରେ ଏବଂ ଏହା ବ୍ୟତୀତ *ମହର* ଏବଂ *ଇଦ୍ଦତ* ଅବଧି ପାଇଁ ଭରଣପୋଷଣ ମଧ୍ୟ 'ଏକ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ଏବଂ ନିରପେକ୍ଷ ବ୍ୟବସ୍ଥା'କୁ ସକ୍ଷମ କରେ ଏବଂ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 3(3)

ଅଧୀନରେ 'ଏକ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ଏବଂ ନ୍ୟାୟସଙ୍ଗତ ବ୍ୟବସ୍ଥା' ଛାଡପତ୍ରପ୍ରାପ୍ତ ମହିଳାଙ୍କ ଆବଶ୍ୟକତା, ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ସାଧନ ଏବଂ ବିବାହ ସମୟରେ ମହିଳା ଉପଭୋଗ କରୁଥିବା ଜୀବନଶୈଳୀ ସମ୍ପର୍କିତ ହେବ ଏବଂ ଏପରି ବ୍ୟବସ୍ଥା ଛାଡପତ୍ରପ୍ରାପ୍ତ ମହିଳାଙ୍କୁ ନିୟମିତ ଭରଣପୋଷଣ ପ୍ରଦାନର ରୂପ ନେଇପାରିଲା ନାହିଁ, ତାହାର କୌଣସି କାରଣ ନାହିଁ, ଯଦିଓ ଏହା ବିଡ଼ମ୍ବନାର ବିଷୟ ହୋଇପାରେ ଯେ *ଶାହ ବାନୋଙ୍କ* ମାମଲାରେ ନିର୍ଣ୍ଣୟକୁ ପାଲଟାଇବାକୁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଅଧିନିୟମନ ବାସ୍ତବରେ ସେଥିରେ ଥିବା ମୂଳ କାରଣକୁ ସଂହିତାବଦ୍ଧ କରେ ।

ସିଆରପିସି ର ଧାରା 125 ସହିତ ଏହି ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକର ତୁଳନା ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ କରିବ ଯେ ଧାରା 125 ରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ଆବଶ୍ୟକତା ଏବଂ ଏହାର ଅଭିପ୍ରାୟ, ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଏବଂ ପରିସର, କର୍ମହୀନ ବାସହୀନ ଅବସ୍ଥାକୁ ପ୍ରତିରୋଧ କରିବା ପାଇଁ ଯେଉଁମାନେ ନିଜକୁ ପ୍ରତିପାଳନ କରିବାରେ ଅସମର୍ଥ ଏବଂ ସେମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥିବା ଦାବିଟି ସ୍ୱାଭାବିକ ଓ ବୈଧ ଥିବା ସ୍ଥଳେ ସେମାନଙ୍କୁ ଯେଉଁମାନେ ପ୍ରତିପାଳନ କରିବାକୁ ସମର୍ଥ ସେମାନଙ୍କୁ ଏପରି କରିବାକୁ ବାଧ କରିବା ଦ୍ୱାରା, ପରିତୁଷ୍ଟ କରେ । ଯଦି ତାହା ହୁଏ, ତେବେ ଆବେଦନକାରୀମାନଙ୍କ ତର୍କ ଯେ ଏହି ଅଧିନିୟମ ଅଧୀନରେ ଏକ ଭିନ୍ନ ଯୋଜନା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି ଯାହା ଫୌଜଦାରୀ କାର୍ଯ୍ୟବିଧି ସଂହିତା ଅଧୀନରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ବ୍ୟାଖ୍ୟାଠାରୁ ଆମ୍ଭ ଦ୍ୱାରା ଦିଆଯାଇଥିବା ବ୍ୟାଖ୍ୟା ଉପରେ ସମାନ କିମ୍ବା ତା'ଠାରୁ ଅଧିକ ଲାଭଦାୟକ ଅଟେ, ସେମାନଙ୍କୁ ସେମାନଙ୍କର ଅଧିକାରରୁ ବଞ୍ଚିତ କରିବା ଦ୍ୱାରା ଏହାର ଗୁରୁତ୍ୱ ହରାଉଛି । ସି ଆର୍ ପି ସି ର ଧାରା 125 ର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଏବଂ ପରିସର କର୍ମହୀନ ବାସହୀନ ଅବସ୍ଥାକୁ ପ୍ରତିରୋଧ କରିବା ପାଇଁ ଯେଉଁମାନେ ନିଜକୁ ଦେଖାଶୁଣା କରିବାରେ ଅସମର୍ଥ ସେମାନଙ୍କୁ ଦେଖାଶୁଣା କରିବା ପାଇଁ ଏକ ଆଇନଗତ ବାଧ୍ୟତାରେ ଥିବା ଲୋକଙ୍କୁ ବାଧ କରିବା ଅଟେ ଏବଂ ସେହି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପୂରଣ ହେଲେ, ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ତରଫରୁ ଅନୁରୋଧ କରାଯାଇଥିବା ଯୁକ୍ତି ଗ୍ରହଣ କରିବା ଆମ୍ଭେ କଷ୍ଟକର ମନେ କରୁ ।

ଏପରିକି ଏହି ଅଧିନିୟମ ଅଧୀନରେ , ପକ୍ଷମାନେ ସହମତ ହୋଇଥିଲେ ଯେ ସିଆରପିସି ର ଧାରା 125 ର ବ୍ୟବସ୍ଥା ତଥାପି ଆକର୍ଷିତ ହେବ ଏବଂ ଅନ୍ୟଥା, ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟଙ୍କୁ ଭରଣପୋଷଣ ପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବାକୁ କ୍ଷମତା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି ଏବଂ, ତେଣୁ, ଯାହା ପୂର୍ବରୁ ଜଣେ ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସିଆରପିସି ର ଧାରା 125 ଅଧୀନରେ ମଞ୍ଜୁର କରା ଯାଇପାରିଥାନ୍ତା, ତାହା ବର୍ତ୍ତମାନ ସେହି ଅଧିନିୟମ ଅଧୀନରେ ମଞ୍ଜୁର ହେବ । ଏହି ସ୍ଥିତି ଯୋଗୁଁ, ଏହି ଅଧିନିୟମ ଅସାମ୍ବିଧାନିକ ବୋଲି ଧରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ।

ଏହି ଅଧିନିୟମ ହେବା ଦିନଠାରୁ ମୁସଲମାନ ଛାଡପତ୍ରପ୍ରାପ୍ତ ମହିଳାଙ୍କ ପାଇଁ ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ ଆଇନ *ଶାହ ବାନୋଙ୍କ* ମାମଲାରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ଏ'ପରି ଘୋଷିତ ହୋଇଛି । ଏହି ମାମଲାରେ ଛାଡ଼ପତ୍ରପ୍ରାପ୍ତ ମହିଳାଙ୍କ ଅଧିକାର ସମ୍ବନ୍ଧରେ ମୁସଲମାନମାନଙ୍କ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଆଇନ ଜାଣିବା ପାଇଁ, ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ବିନ୍ଦୁ *ଶାହା ବାନୋଙ୍କ* ମାମଲା ହେବା ଉଚିତ ଏବଂ ମୂଳ ପାଠ୍ୟ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉପାଦାନ ନୁହେଁ, ଯେତେବେଳେ ଉତ୍ସଟିର ସତ୍ୟତା ବିଷୟରେ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ସଂସ୍କରଣ ବିଦ୍ୟମାନ ବୋଲି ଦର୍ଶାଯାଇଛି । ତେଣୁ, ଆମେ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ବିସ୍ତୃତ ଭାବେ ଉଲ୍ଲେଖ କରିବାଠାରୁ ନିବୃତ୍ତ ରହୁଛୁ । ପବିତ୍ର *କୋରାନ* ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କିମ୍ବା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପାଠ୍ୟ ଉପରେ ବିଚାର କରିବା ପରେ ଏହି ଘୋଷଣା କରାଯାଇଥିଲା । ଯେତେବେଳେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟର ଏକ ସାମ୍ବିଧାନିକ ବିଚାରପୀଠ ପବିତ୍ର *କୋରାନର* ଦ୍ୱିତୀୟ ଅଧ୍ୟାୟର ସୁରା 241-242 ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ପାଠ୍ୟ ଉପାଦାନକୁ ବିଶ୍ଳେଷଣ

କଲେ, ଆମ୍ଭେ ମନେ କରୁନାହୁଁ, ସେହି ସ୍ଥିତିକୁ ପୁନର୍ବାର ଯାଞ୍ଚ କରିବା ଏବଂ ଅନ୍ୟ ଏକ ଉପସଂହାରରେ ପହଞ୍ଚିବା ପାଇଁ ଗବେଷଣା କରିବାକୁ ଆମ୍ଭ ପାଇଁ ଉନ୍ମୁକ୍ତ ଅଛି । ସେଥିରେ ଯାହା କୁହାଯାଇଛି, ଆମ୍ଭେ ତାହାକୁ ସମ୍ମାନର ସହ ଅନୁପାଳନ କରୁଛୁ । ଯାହା ବିଚାର କରିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଛି ତାହା ହେଉଛି ଏହି ଅଧିନିୟମ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ବିଚ୍ୟୁତି କରାଯାଇଛି କି ନାହିଁ ଯାହା ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଆଇନରୁ *ଶାହ ବାନୋଙ୍କ* ମାମଲାରେ ଏହାର ଅନ୍ତର୍ନିହିତ ଅନୁପାତକୁ ବିକୃତ ନ କରି ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ଘୋଷିତ ହୋଇଛି । ଆମ୍ଭେ ଏହାକୁ ସଯତ୍ନରେ ବିଶ୍ଳେଷଣ କରିଛୁ ଏବଂ ଏହି ଉପସଂହାରରେ ପହଞ୍ଚିଛୁ ଯେ ଏହି ଅଧିନିୟମ ବାସ୍ତବରେ ଏବଂ ପ୍ରକୃତରେ *ଶାହା ବାନୋଙ୍କ* ମାମଲାରେ ଯାହା କୁହାଯାଇଥିଲା ତା'କୁ ସଂହିତାବଦ୍ଧ କରିଛି । ଶ୍ରୀମାନ୍ ସଲିସିଟର୍ ଜେନେରାଲ୍ ଯୁକ୍ତି ବାଢ଼ିଥିଲେ ଯେ ଏହି ଅଧିନିୟମ ଆଡ଼କୁ ଆଗେଇ ନେଉଥିବା ବିଲର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ତଥା କାରଣଗୁଡ଼ିକରେ ଯାହା କୁହାଯାଇଛି ତାହା ସତ୍ୟକଥା ଏବଂ ଆମ୍ଭେ ତାହା ଠିକ୍ ବୋଲି ମନେ କରିବା ଉଚିତ । ଆମ୍ଭେ *ଶାହ ବାନୋଙ୍କ* ମାମଲାରେ ତଥ୍ୟରାଜି ଏବଂ ଆଇନକୁ ବିଶ୍ଳେଷଣ କରିଛୁ ଏବଂ ଏହି ଅଧିନିୟମ ଉପରେ ଏହାର ପ୍ରଭାବ ଜାଣିବା ପାଇଁ ଅଗ୍ରସର ହୋଇଛୁ । ଯଦି ଏହି ଅଧିନିୟମର ଶବ୍ଦସମ୍ଭାର ଆମ୍ଭେ ଦର୍ଶାଇଥିବା ଭଳି ହୋଇଥାଏ, ତେବେ କେବଳ ଆଇନ ପ୍ରଣୟନ କରିବା ସମୟରେ ବିଧାନମଣ୍ଡଳ କେତେକ ତଥ୍ୟ ଉପରେ ଧ୍ୟାନ ଦେଇଥିବା କଥା ଭିତ୍ତିରେ ତାହା ସେତେ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ହେବ ନାହିଁ ।

ଶାହା ବାନୋଙ୍କ ମାମଲାରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରିଛନ୍ତି ଯେ ସିଆରପିସି ର ଧାରା 125 ପଛରେ ଥିବା ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତତା ଜଣେ ଛାଡପତ୍ରପ୍ରାପ୍ତ ମୁସଲମାନ ପତ୍ନୀଙ୍କୁ ଭରଣପୋଷଣ ପ୍ରଦାନ କରିବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବା ଅଟେ ଏବଂ ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ଜଣେ ମୁସଲମାନ ମହିଳାଙ୍କ ପକ୍ଷରେ କର୍ମହୀନ ବାସହୀନ ଅବସ୍ଥା କିମ୍ବା ଦାରିଦ୍ର୍ୟ ଏଡ଼ାଇବା ପାଇଁ ଅଟେ । ଆମ୍ଭ ସମ୍ମୁଖରେ ହସ୍ତକ୍ଷେପ କରୁଥିବା ମୁସଲମାନ ସଙ୍ଗଠନଗୁଡ଼ିକ ତରଫରୁ ଯେଉଁ ଯୁକ୍ତି ଉପସ୍ଥାପିତ ହୋଇଛି, ତାହା ଏହା ଯେ, ଏହି ଅଧିନିୟମ ଅଧୀନରେ କର୍ମହୀନ ବାସହୀନ ଅବସ୍ଥା କିମ୍ବା ଦାରିଦ୍ର୍ୟକୁ ଏଡ଼ାଇବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରାଯାଉଛି, କିନ୍ତୁ ତ୍ରୁଟି କରିଥିବା ସ୍ୱାମୀଙ୍କୁ ଦଣ୍ଡ ଦେବା ଦ୍ୱାରା ନୁହେଁ, ବରଂ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ମାଧ୍ୟମରେ ଭରଣପୋଷଣର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବା ଦ୍ୱାରା କରାଯାଉଛି । ଯଦି କୌଣସି କାରଣରୁ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 3(1)(a) ଏବଂ 4 ର ଭାଷା ଉପରେ ଆମ୍ଭ ଦ୍ୱାରା ଦିଆଯାଇଥିବା ବ୍ୟାଖ୍ୟା ଗ୍ରହଣୀୟ ନୁହେଁ, ତେବେ ଆମ୍ଭଙ୍କୁ ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକର ପରିଣାମକୁ ଯାଞ୍ଚ କରିବାକୁ ପଡିବ, ଯଥା, ତଲାକ ଘୋଷଣା ହେବା ପରେ *ଇଦ୍ଦତ* ଅବଧି ପରେ ଜଣେ ମୁସଲମାନ ମହିଳା ତାଙ୍କ ସ୍ୱାମୀଙ୍କଠାରୁ ଭରଣପୋଷଣ ପାଇବାକୁ ଆଉ ହକଦାର ହେବେ ନାହିଁ ଏବଂ ଯଦି ବା କଦାଚିତ, ତା'ପରେ ଭରଣପୋଷଣ କେବଳ ଧାରା 4 ରେ ଉଲ୍ଲିଖିତ ବିଭିନ୍ନ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କଠାରୁ କିମ୍ବା ୱାକଫ ପର୍ଷଦରୁ ଆଦାୟ କରାଯାଇପାରିବ । *ଓଲଗା ଟେଲିସ୍ ବନାମ ବମ୍ବେ ମ୍ୟୁନିସିପାଲ ନିଗମ,* [1985] 3 ଏସ ସି ସି 545, ଏବଂ ମେନକା *ଗାନ୍ଧୀ ବନାମ ଭାରତ ସଂଘ,* [1978] 1 ଏସ ସି ସି 248 ମାମଲାରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ କହିଲେ ଯେ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 21 ଅଧୀନରେ ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ଦିଆଯାଇଥିବା "ଜୀବନ ଏବଂ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ସ୍ୱାଧୀନତାର ଅଧିକାର" ର ଧାରଣା 'ମର୍ଯ୍ୟାଦା ସହିତ ବଞ୍ଚିବାର ଅଧିକାର'କୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରିବ । ଏହି ଅଧିନିୟମ ପୂର୍ବରୁ, ଜଣେ ମୁସଲମାନ ମହିଳା ଯିଏକି ତାଙ୍କ ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଛାଡ଼ପତ୍ର ପାଇଥିଲେ, ତାଙ୍କୁ ସିଆରପିସି ର ଧାରା 125 ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅଧୀନରେ ତାଙ୍କ ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ଠାରୁ ଭରଣପୋଷଣର ଅଧିକାର ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା, ଯେ'ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେ ପୁନର୍ବାର ବିବାହ କରିପାରିବେ, ଏବଂ ଏପରି ଅଧିକାରରୁ, ଯଦି ବଞ୍ଚିତ ହୁଅନ୍ତି,

ତାହା ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ଏବଂ ନ୍ୟାୟସଙ୍ଗତ ହେବ ନାହିଁ । ତେଣୁ ଏହି ଅଧିନିୟମର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକ ଛାଡ଼ପତ୍ର ପାଇଥିବା ମୁସଲମାନ ମହିଳାମାନଙ୍କୁ ତାଙ୍କ ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ଠାରୁ ଭରଣପୋଷଣ ପରି ଅଧିକାରରୁ ବଞ୍ଚିତ କରିଥାଏ ଏବଂ କେବଳ *ଇଦ୍ଦତ* ଅବଧି ପାଇଁ ପୂର୍ବତନ ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ତାଙ୍କ ଭରଣପୋଷଣ ପ୍ରଦାନ କରିବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିଥାଏ ଏବଂ ତା'ପରେ ତା'ର ସମ୍ପର୍କୀୟମାନଙ୍କୁ ଗୋଟିଏ ପରେ ଗୋଟିଏ ଖୋଜିବା ପାଇଁ ଏଣେତେଣେ ଧାଇଁବାକୁ ଏବଂ ଶେଷରେ ୱାକଫ ପର୍ଷଦର ଦ୍ୱାରସ୍ଥ ହେବା ସିଆରପିସି ର ଧାରା 125 ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ଏବଂ ନ୍ୟାୟସଙ୍ଗତ ବିକଳ୍ପ ବୋଲି ମନେ ହୁଏ ନାହିଁ । ଭାରତର ଅନ୍ୟ ସମସ୍ତ ମହିଳାଙ୍କ ପାଇଁ ଉପଲବ୍ଧ ଥିବା ଫୌଜଦାରୀ କାର୍ଯ୍ୟବିଧି ସଂହିତାର ଲାଭଦାୟକ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅଧୀନରେ ଛାଡପତ୍ରପ୍ରାପ୍ତ ମୁସଲମାନ ମହିଳାମାନଙ୍କୁ ସେମାନଙ୍କ ପୂର୍ବତନ ସ୍ୱାମୀଙ୍କଠାରୁ ଭରଣପୋଷଣ ଅଧିକାରରୁ ବଞ୍ଚିତ କରିବା ଦ୍ୱାରା ଏକ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ, ଉଚିତ, ନ୍ୟାୟସଙ୍ଗତ ତଥା ନିରପେକ୍ଷ ଆଇନ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୋଇଛି ବୋଲି କୁହାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ଯଦି ଏହି ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକ ଫୌଜଦାରୀ କାର୍ଯ୍ୟବିଧି ସଂହିତାର ୨ମ ଅଧ୍ୟାୟର ବ୍ୟବସ୍ଥା ତୁଳନାରେ କମ୍ ଲାଭଦାୟକ ହୋଇଥାଏ, ତେବେ ଜଣେ ଛାଡପତ୍ରପ୍ରାପ୍ତ ମୁସଲମାନ ମହିଳାଙ୍କ ପ୍ରତି ଅଯଥା ପକ୍ଷପାତିତା କରାଯାଇଛି ଏବଂ ହିନ୍ଦୁ, ବୌଦ୍ଧ, ଜୈନ, ପାର୍ସୀ କିମ୍ବା ଖ୍ରୀଷ୍ଟିଆନ ମହିଳା କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ସମ୍ପ୍ରଦାୟର ମହିଳାଙ୍କ ପାଇଁ ଉପଲବ୍ଧ ସଂହିତା ଅଧୀନରେ ସୂଚିତ ସାଧାରଣ ଆଇନର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକର ସୁରକ୍ଷାରୁ ସେ ବାଦ୍ ପଡ଼ିଛନ୍ତି । ତେଣୁ, ପ୍ରଥମ ଦୃଷ୍ଟିଗତ ଉକ୍ତ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନ୍ୟଥା ସମାନ ପରିସ୍ଥିତିରେ ଥିବା ସବୁ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ପାଇଁ ସମାନତା ଏବଂ ଆଇନର ସମାନ ସୁରକ୍ଷା ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ କରୁଥିବା ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 14 ର ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ ବୋଲି ପ୍ରତୀତ ହେଉଛି, ଏବଂ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 15 ର ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ, ଯାହା ଧର୍ମ ଆଧାରରେ କୌଣସି ପ୍ରକାର ଭେଦଭାବକୁ ନିଷିଦ୍ଧ କରିଥାଏ । ଯେହେତୁ ଏହି ଅଧିନିୟମ ସ୍ପଷ୍ଟତଃ ମୁସଲମାନ ଛାଡପତ୍ରପ୍ରାପ୍ତା ମହିଳାମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଏବଂ କେବଳ ହିଁ ମୁସଲମାନ ଧର୍ମାବଲମ୍ବୀ ହୋଇଥିବା ଆଧାରରେ ଲାଗୁ ହେବ । ଏହା ଉତ୍ତମରୂପେ ସ୍ଥିରୀକୃତ ଯେ ଗଠନର ଏକ ନିୟମ ଉପରେ ଏକ ପ୍ରଦତ୍ତ ଆଇନ 'କ୍ଷମତାତୀତ' କିମ୍ବା 'ଅସାମ୍ବିଧାନିକ' ହୋଇଯିବ ଏବଂ ତେଣୁ, ଅସିଦ୍ଧ, ପରନ୍ତୁ ଅନ୍ୟ ଏକ ଗଠନ ଯାହା ଅନୁମତିପ୍ରାପ୍ତ, ଆଇନଟି ପ୍ରଭାବଶାଳୀ ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମ ରହେ, ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହି ଆଧାରରେ ପରବର୍ତ୍ତୀଟିକୁ ଚୟନ କରିବେ ଯେ ବିଧାନ ମଣ୍ଡଳ ଅସାମ୍ବିଧାନିକ ଆଇନ ପ୍ରଣୟନ କରିବାକୁ ଚାହୁଁନାହିଁ । ଆମ୍ଭେ ଭାବୁଛୁ, ପରବର୍ତ୍ତୀ ବ୍ୟାଖ୍ୟାକୁ ଗ୍ରହଣ କରାଯିବା ଉଚିତ ଏବଂ ତେଣୁ, ଆମ୍ଭ ଦ୍ୱାରା ଦିଆଯାଇଥିବା ବ୍ୟାଖ୍ୟା ଅଧିନିୟମର ବୈଧତାକୁ ବଜାୟ ରଖିବାର ପରିଣାମ ଦେଉଛି । ଏହା ଉତ୍ତମରୂପେ ସ୍ଥିରୀକୃତ ଯେ ଯେତେବେଳେ ଏକ ଅଧିନିୟମନର ଉପଯୁକ୍ତ ପଠନ ଦ୍ୱାରା ଅଧିନିୟମର ବୈଧତାକୁ ସମର୍ଥନ କରାଯାଇପାରିବ, ସେତେବେଳେ ଏହିପରି ବ୍ୟାଖ୍ୟା ନ୍ୟାୟାଳୟମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଗ୍ରହଣ କରାଯାଏ ଏବଂ ଅନ୍ୟ ଉପାୟରେ ନୁହେଁ ।

ମୁସଲମାନ ସଂଗଠନଗୁଡ଼ିକ ପକ୍ଷରୁ ହାଜର ହୋଇଥିବା ଶ୍ରୀମାନ ଓକିଲ ପାଠ୍ୟପୁସ୍ତକର ବିଭିନ୍ନ ଅଂଶକୁ ଉଲ୍ଲେଖ କରିବା ପରେ ଯୁକ୍ତି ବାଢ଼ିଥିଲେ, ଯେଉଁଥିରେ ଆମ୍ଭେ ପୂର୍ବରୁ ଉଲ୍ଲେଖ କରିଛୁ ଯେଆଇନ ଅତ୍ୟନ୍ତ ସ୍ପଷ୍ଟ ଯେ ଜଣେ ଛାଡପତ୍ରପ୍ରାପ୍ତ ମୁସଲମାନ ମହିଳା କେବଳ *ଇଦ୍ଦତ* ପର୍ଯ୍ୟାୟ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଭରଣପୋଷଣ ପାଇବାକୁ ହକଦାର ଏବଂ ଏହାପରେ ନୁହେଁ । *ମାତା* ଦ୍ୱାରା ଯାହା ପ୍ରଦାନ କରାଯିବ ତାହା କେବଳ ଛାଡପତ୍ରପ୍ରାପ୍ତ ମୁସଲମାନ ମହିଳାଙ୍କ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏକ ପରୋପକାରୀ ବ୍ୟବସ୍ଥା ହେବ, ଯିଏ ନିଜର ଭରଣପୋଷଣ କରିବାରେ ଅସମର୍ଥ ଏବଂ ତାହା ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କ ପୂର୍ବତନ ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ତରଫରୁ ଦାନ କିମ୍ବା ଦୟା ମାଧ୍ୟମରେ ଏବଂ ଛାଡପତ୍ରପ୍ରାପ୍ତ ପତ୍ନୀଙ୍କୁ ତାଙ୍କ ଅଧିକାର

ପ୍ରବାହିତ ହେବାର ପରିଣାମସ୍ୱରୂପ ନୁହେଁ । ପବିତ୍ର *କୋରାନର* ଦ୍ୱିତୀୟ ଅଧ୍ୟାୟର ସୁରା 241 ଏବଂ 242 ଉପରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ବିଭିନ୍ନ ବ୍ୟାଖ୍ୟାର ପ୍ରଭାବ *ଶାହ ବାନୋଙ୍କ* ମାମଲାରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି । *ଶାହା ବାନୋଙ୍କ* ମାମଲା ସ୍ୱଷ୍ଟ ଭାବରେ ପ୍ରକାଶ କଲା ଯେ ବର୍ତ୍ତମାନର ଆଇନ କ'ଣ ହେବ । କରାଯିବାକୁ ଥିବା ବ୍ୟବସ୍ଥା ଏବଂ ପ୍ରଦାନ କରାଯିବାକୁ ଥିବା ଭରଣପୋଷଣ ମଧ୍ୟରେ ଏହା ପାର୍ଥକ୍ୟ ଦର୍ଶାଇଥିଲା । ଏହା ଲକ୍ଷ୍ୟ କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ଭରଣପୋଷଣ କେବଳ *ଇଦ୍ଦତ* ପର୍ଯ୍ୟାୟ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଦେୟଯୋଗ୍ୟ ଏବଂ ଏହି ବ୍ୟବସ୍ଥା ଏକ ସାଧାରଣ ପରିସ୍ଥିତି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଉପଯୁକ୍ତ, ଯେତେବେଳେ ଜଣେ ଛାଡପତ୍ରପ୍ରାପ୍ତ ମୁସଲମାନ ମହିଳା ଯିଏ ନିଜର ଭରଣପୋଷଣ କରିବାରେ ଅସମର୍ଥ, ସେ *ମାତା* ପାଇବାକୁ ହକଦାର । ତାହା ହିଁ ସେହି ଆଧାର ଯାହା ଉପରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟର ପାଞ୍ଚ ଜଣ ବିଚାରପତିଙ୍କ ଖଣ୍ଡପୀଠ ବିଭିନ୍ନ ପାଠ୍ୟକୁ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରିଥିଲେ ଏବଂ ଏପରି ନିର୍ଣ୍ଣୟ ଦେଇଥିଲେ । ଯଦି ଏହା ଆଇନଗତ ସ୍ଥିତି ଅଟେ, ତେବେ ଆମ୍ଭେ ଭାବୁନାହୁଁ, ନା ଆମ୍ଭେ କହିପାରିବା ଯେ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ସ୍ଥିତି ସମ୍ଭବ ନା କହିପାରିବା ଯେ ପ୍ରଣୟନର ଐତିହାସିକ ପୃଷ୍ଠଭୂମିକୁ ଭୁଲି ଯାଇ ଆମ୍ଭେ ଏକ ପରିଷ୍କାର ସିଲଟରେ ଆରମ୍ଭ କରିବା ଉଚିତ୍ । ଏହି ଅଧିନିୟମ ଯଦିଓ ଜଣେ ଛାଡପତ୍ରପ୍ରାପ୍ତ ମୁସଲମାନ ମହିଳା *ମାତା* ରୂପରେ ଭରଣପୋଷଣ ମାଧ୍ୟମରେ କିଛି ପାଇବା ସମ୍ପର୍କରେ *ଶାହା ବାନୋଙ୍କ* ମାମଲାରେ ପ୍ରକାଶିତ ମତ ଉପରେ ଜୟଲାଭ କରିବାକୁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ, ବାସ୍ତବରେ କେବଳ 'ଭରଣପୋଷଣ' ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ନୁହେଁ 'ବ୍ୟବସ୍ଥା' ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଅଧିନିୟମ ଅଧୀନରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବା ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ବୈଧାନିକ ଭାବରେ ସ୍ୱୀକୃତିପ୍ରାପ୍ତ । ଯେତେବେଳେ ଏହି ଅଭିବ୍ୟକ୍ତିଦ୍ୱୟ ଅଧିନିୟମ ଦ୍ୱାରା ବ୍ୟବହୃତ ହୋଇଛି, ଯାହାର ସ୍ୱଷ୍ଟ ଅର୍ଥ ହେଉଛି ଯେ *ଶାହା ବାନୋଙ୍କ* ମାମଲାରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ଏହି ଅଭିବ୍ୟକ୍ତିଦ୍ୱୟ ପାଇଁ ପ୍ରଦତ୍ତ ଅର୍ଥକୁ ବିଧାନ ମଣ୍ଡଳ ନିଶ୍ଚିହ୍ନ କରିବାକୁ ଚାହୁଁନଥିଲା । ତେଣୁ, ଆମ୍ଭର ମତ ଏହା ଯେ ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ତରଫରୁ ବିପରୀତ ଭାବରେ ଆଗତ ହୋଇଥିବା ବିବାଦକୁ ବଜାୟ ରଖାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ।

ଆରବ ଅହମ୍ମଦିୟା ଅବଦୁଲ୍ଲା ଏବଂ ଇତ୍ୟାଦି ବନାମ ଆରବ ବେଲ ମୋହମୁନା ସାଇୟାଦଭାଇ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ଇତ୍ୟାଦି, AIR (1988) ଗୁଜ. 141; *ଅଲି ବନାମ ସୁଫାଇରା,* (1988) 3 ଅପରାଧ 147; *କେ. କୁନ୍ହାସାଦ ହାଜି ବନାମ ଆମେନା,* (1995) ସିଆରଏଲ ଏଲ.ଜେ. 3371; *କେ. ଜୁନୈଦିନ ବନାମ* ଆମିନା ବେଗମ୍, (1998) II ଡିଏମସି 468; *କରିମ ଅବଦୁଲ ଶେଖ ବନାମ ଶେନାଜ କରିମ ଶେଖ,* (2000) ସିଆର. ଏଲ.ଜେ. 3560 *ଏବଂ ଜୈତୁନବି ମୁବାରକ ଶେଖ ବନାମ ମୁବାରକ ଫଖରୁଦ୍ଦିନ ଶେଖ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ* 1999 (3) ଏମଏଚ ଏଲ.ଜେ. 694, ପ୍ରଭୃତି ମାମଲାରେ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 3(1)(a) ଏବଂ 4 ର ବ୍ୟବସ୍ଥାର ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରିବା ସମୟରେ, ଏହା କୁହାଯାଇଛି ଯେ ଜଣେ ଛାଡପତ୍ରପ୍ରାପ୍ତ ମୁସଲମାନ ମହିଳା ତାଙ୍କ ପୂର୍ବତନ ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ତାଙ୍କ ଭବିଷ୍ୟତ ପାଇଁ ଏକ ନ୍ୟାୟସଙ୍ଗତ ଏବଂ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ବ୍ୟବସ୍ଥା ପାଇବାକୁ ହକଦାର, ଯେଉଁଥିରେ *ଇଦ୍ଦତ* ଅବଧି ପରେ ଭବିଷ୍ୟତ ପାଇଁ ଭରଣପୋଷଣ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ । ଏହା କୁହାଯାଇଥିଲା ଯେ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 3(1)(a) ଅଧୀନରେ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ଏବଂ ନ୍ୟାୟସଙ୍ଗତ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବା ପାଇଁ ପୂର୍ବତନ ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ଦାୟିତ୍ୱ କେବଳ *ଇଦ୍ଦତ* ଅବଧି ପାଇଁ ସୀମିତ ନୁହେଁ, ବରଂ ଯେ ଛାଡପତ୍ରପ୍ରାପ୍ତ ମୁସଲମାନ ମହିଳା ତାଙ୍କ ପୂର୍ବତନ ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ତାଙ୍କ ଭବିଷ୍ୟତ ପାଇଁ ଏକ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ଏବଂ ନ୍ୟାୟସଙ୍ଗତ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଏବଂ *ଇଦ୍ଦତ* ଅବଧି ପାଇଁ ତାଙ୍କୁ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଉଥିବା ଭରଣପୋଷଣ ପାଇବାକୁ ହକଦାର । "କରାଯିବ" ଏବଂ "ପ୍ରଦାନ" ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକ ଉପରେ ବହୁତ

ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଆଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଏହାର ଅର୍ଥ କେବଳ *ଇଦ୍ଦତ* ଅବଧି ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବା ନୁହେଁ ବରଂ ତାଙ୍କ ଭବିଷ୍ୟତ ପାଇଁ ଏକ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ଏବଂ ନିରପେକ୍ଷ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବା ମଧ୍ୟ ଥିଲା । *କାକା ବନାମ ହାସନ ବାନୋ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ,* II (1998) ଡିଏମସି 85 (ଏଫବି) ମାମଲାରେ *ପଞ୍ଜାବ ଏବଂ ହରିୟାଣା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର* ଏକ ପୂର୍ଣ୍ଣ ଖଣ୍ଡପୀଠ ମତ ଦେଇଛନ୍ତି ଯେ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 3(1)(a) ଅଧୀନରେ ଜଣେ ଛାଡପତ୍ରପ୍ରାପ୍ତ ମୁସଲମାନ ମହିଳା ଭରଣପୋଷଣ ଦାବି କରିପାରିବେ ଯାହା *ଇଦ୍ଦତ* ଅବଧି ମଧ୍ୟରେ ସୀମିତ ନୁହେଁ । ଏହାର ବିପରୀତରେ ଏହା କୁହାଯାଇଛି ଯେ ପତ୍ନୀ ତାଙ୍କ ଛାଡପତ୍ର ସମୟରେ ପୂର୍ବରୁ ଯାହା ପାଇଥିଲେ ତା'ଛଡ଼ା ଭବିଷ୍ୟତ ପାଇଁ ଉଚିତ ଏବଂ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଦାବି କରିବାକୁ ମୁକ୍ତ ନୁହଁନ୍ତି; ଯେ ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ଦାୟିତ୍ୱ *ଇଦ୍ଦତ* ଅବଧି ପାଇଁ ସୀମିତ ଏବଂ ତା'ପରେ ଯଦି ସେ ନିଜର ଭରଣପୋଷଣ ରଖିବାରେ ଅସମର୍ଥ ହୁଅନ୍ତି, ତେବେ ତାଙ୍କୁ *ଉମର ଖାନ ବାହାମାମୀ ବନାମ ଫାତିମନୁରିସା,* (1990) ସିଆର. ଏଲ.ଜେ. 1364; *ଅବଦୁଲ ରସିଦ ବନାମ ସୁଲତାନା ବେଗମ୍,* (1992) ସିଆର. ଏଲ.ଜେ. 76; *ଅବଦୁଲ ହକ୍ ବନାମ ୟାସିମା ତଲତ,* (1998) ସିଆର. ଏଲ.ଜେ. 3433; *ମହମ୍ମଦ ମରାହିମ୍ ବନାମ ରାଇଜା ବେଗମ୍,* (1993) (1) ଡିଏମସି 60 ମାମଲାରେ ସଂଖ୍ୟାଗରିଷ୍ଠ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ଅନୁସାରେ ତାଙ୍କ ସମ୍ପର୍କୀୟ କିମ୍ବା ୱାକଫ ପର୍ଷଦକୁ ଯୋଗାଯୋଗ କରିବାକୁ ପଡିବ । ତେଣୁ ନ୍ୟାୟିକ ମତର ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 3 ର ବ୍ୟାଖ୍ୟାରେ ଆମ୍ଭେ ଯାହା ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ନେଇଛୁ ତାହା ସପକ୍ଷରେ ଅଛି । ଏଠାରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିବା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଗୁଡ଼ିକର ନିର୍ଣ୍ଣୟ, ଯାହା ଆମ୍ଭର ନିର୍ଣ୍ଣୟର ବିପରୀତ, ତାହାକୁ ବାତିଲ କରିଦିଆଯାଇଛି ।

ଏହି ଅଧିନିୟମର ବୈଧତାକୁ ବଜାୟ ରଖିବା ସମୟରେ, ଆମ୍ଭେ ଆମ୍ଭର ସିଦ୍ଧାନ୍ତକୁ ସଂକ୍ଷେପରେ ଉପସ୍ଥାପନ କରିପାରିବା:

(1) ଜଣେ ମୁସଲମାନ ସ୍ୱାମୀ ଛାଡପତ୍ରପ୍ରାପ୍ତ ପତ୍ନୀଙ୍କ ଭବିଷ୍ୟତ ପାଇଁ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ଏବଂ ନ୍ୟାୟସଙ୍ଗତ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବାକୁ ଆଇନାନୁଯାୟୀ ଦାୟୀ ଅଟନ୍ତି, ଯେଉଁଥିରେ ସ୍ପଷ୍ଟତଃ ତାଙ୍କର ଭରଣପୋଷଣ ମଧ୍ୟ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ । *ଇଦ୍ଦତ* ଅବଧି ବାହାରେ ଏପରି ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ଏବଂ ନ୍ୟାୟସଙ୍ଗତ ବ୍ୟବସ୍ଥା ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅଧିନିୟମର ଧାରା 3(1) (a) ଅନୁଯାୟୀ *ଇଦ୍ଦତ* ଅବଧି ମଧ୍ୟରେ କରାଯିବା ଆବଶ୍ୟକ ।

(2) ଭରଣପୋଷଣ ପାଇଁ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 3(1) (a) ଅଧୀନରେ ଛାଡପତ୍ରପ୍ରାପ୍ତ ପତ୍ନୀଙ୍କ ପ୍ରତି ଜାତ ହୋଇଥିବା ମୁସଲମାନ ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ଦାୟିତ୍ୱ *ଇଦ୍ଦତ* ଅବଧି ମଧ୍ୟରେ ସୀମିତ ନୁହେଁ ।

(3) ଜଣେ ଛାଡପତ୍ରପ୍ରାପ୍ତ ମୁସଲମାନ ମହିଳା ଯିଏ ପୁନର୍ବାର ବିବାହ କରିନାହାଁନ୍ତି ଏବଂ ଯିଏ *ଇଦ୍ଦତ* ଅବଧି ପରେ ନିଜର ଭରଣପୋଷଣ କରିବାରେ ସକ୍ଷମ ନୁହଁନ୍ତି, ତାଙ୍କ ସମ୍ପର୍କୀୟଙ୍କ ବିରୋଧରେ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 4 ଅଧୀନରେ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରିପାରିବେ ଯେଉଁମାନେ ତାଙ୍କ ସନ୍ତାନ ଏବଂ ପିତାମାତାଙ୍କ ସମେତ ଏପରି ଛାଡପତ୍ରପ୍ରାପ୍ତ ମହିଳାଙ୍କ ଠାରୁ ମୁସଲମାନ ଆଇନାନୁଯାୟୀ ତାଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ପରେ ଉତ୍ତରାଧିକାରରେ ପାଇଥିବା ସମ୍ପତ୍ତି ଅନୁପାତରେ ତାଙ୍କର ଭରଣପୋଷଣ କରିବାକୁ ଆଇନାନୁଯାୟୀ ଦାୟ ଅଟନ୍ତି । ଯଦି କୌଣସି ସମ୍ପର୍କୀୟ ଭରଣପୋଷଣ ପ୍ରଦାନ କରିବାରେ ଅସମର୍ଥ ହୁଅନ୍ତି, ତେବେ ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ୍ ଏହି ଅଧିନିୟମ

ଅଧୀନରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ରାଜ୍ୟ ୱାକଫ ପର୍ଷଦକୁ ଏ'ପରି ଭରଣପୋଷଣ ପ୍ରଦାନ କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇପାରନ୍ତି ।

(4) ଏହି ଅଧିନିୟମର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଭାରତୀୟ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 14, 15 ଏବଂ 21 କୁ ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ କରେ ନାହିଁ ।

ଫଳସ୍ୱରୂପ, ଅଧିନିୟମର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକର ବୈଧତାକୁ ଆହ୍ୱାନ କରୁଥିବା ରିଟ୍ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 868/86, 996/86, 1001/86, 1055/86, 1062/86, 1236/86, 1259/86 ଏବଂ 1281/86 ପ୍ରଭୃତି ଖାରଜ ହୋଇଛନ୍ତି ।

ଅନ୍ୟ ସମସ୍ତ ବିଷୟ ଯେଉଁଠାରେ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠାଯାଇଛି, ତାହା ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟର ଉପଯୁକ୍ତ ଖଣ୍ଡପୀଠ ଉପରେ ବିଚାର ପାଇଁ ନ୍ୟସ୍ତ କରାଯାଉଛି ।

ଭି.ଏସ୍.ଏସ୍.

ଆବେଦନ ଖାରଜ ହୋଇଛି ।

ଅସ୍ୱୀକରଣ

"ଉପଭାଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମୋକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଂଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟାବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ ।"

ଅନୁବାଦିକା : ଶ୍ରୀମତୀ ଜୟା ମୁଖାର୍ଜୀ,
ଓଡିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ